Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

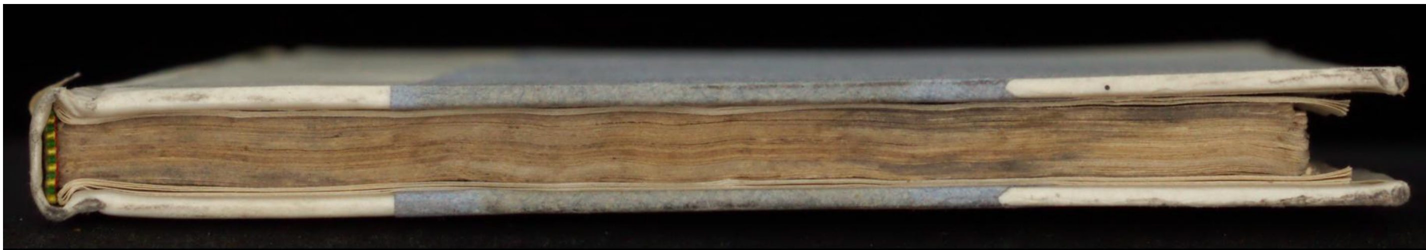

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

~~N.K. I:107~~
226 E 35
N.K. 79

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Tercia et quarta partes

doctrinalis magiſtri Alexãdri cũ cõmento valde vtili textus dante intelligentiã ſummariã Quarũ tercia docet de q̃titate ſyllabaꝝ. Quarta vero de accentuatõe. cum nouis q̃buſdam ſententiaꝝ additionibus.

doctrinalis magister alexander

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK 'S GRAVENHAGE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Prohemiũ

M=Elioꝛa ſunt vbera tua, vino fragrãtia. vngẽtis optimis Cãti
coꝝ p̃mo. Quãuis hec verba ſpõſe chriſti iuxta rectã ſacraꝝ
ſcripturaꝝ interpretũ mentem de vberibꝰ miſericoꝛdie dei et
veritatis eiuſdẽ loquãtur quoniam eius ſermo veritas eſt cõ
tra talionis penam. Exodi. xxi. iudeis traditum miſericoꝛdie v̾bũ ꝓtu/
lit. Joãnis. viij. ſcriptũ dicẽs mulieri adultere Nec ego te cõdemnabo va
de ⁊ noli iã ãplius peccare. Tamen ꝑ quandã tranſlatõis aſſimulatõem
ad huius op̃is ſcientiam laudandam ea non inepte adducere ꝓpoſui: naꝫ
ſicut vbera ſcdm nominis interpretationem quaſi vuera dicuntur. qꝛ vui
da ſunt ⁊ lactis humiditate vuarum moꝛe plena: vt inquit Ouidius in
de arte p̃mo libꝛo. Fertilioꝛ ſeges eſt alienis ſemper in agris. Uiciniũqꝫ
pecus grandius vber habet Atqꝫ vbera carnis trũco infixa aqua p̃cipue
in muliebri ſexu ad determinatã q̃ꝫtitatem pullulãt vt prolibꝰ (quarũ ta/
li ſexu generatio competit) apta ad educendum inſtrumẽta pie poꝛrigãt
matres. In quarum perſona loquitur apoſtolus primo Coꝝ. iij. dicens
Tãqꝫ puulis i cibõ lac potũ dedi vob Ita ſciẽtial humoꝛ in ſermonibꝰ
apte educendis requirit debitam terminoꝛum pronunciationem iuxta
ſyllabarum diuerſarum quãtitatem in quibus tanqꝫ vbera in carnis trũ
co ipſa radicatur qua audientium aures iuxta pueroꝝ cõſuetudinẽ de la/
cte nutriendoꝝ ad ſuauius aduertendum ⁊ interioꝛa illuminandũ ꝓuo
canter: vt ex illoꝝ fertilitate tanqꝫ vberioꝛi pecoꝛe lanam ſumẽtes abun
dãtius hauriãt Luce. xxij. Hominis cuiuſdam diuitis (diuitis inquã. i.
ſcientis debitas ſyllaꝝ in ꝓnũciãdo auditoꝛibꝰ q̃ꝫtitates) vberes fructus
ager attulit. qd̃ in ipſoꝝ gallicoꝝ cõtumeliã affero. quos de ſyllaꝝ q̃ꝫti/
tate nõ curãtes vicioſiſſime nr̃m latinũ fari nullus ignoꝛat. quoꝝ typum
geſſit ꝓpheta Hieremie p̃mo dicẽs Ecce loq̃ neſcio qꝛ puer ego ſum. Ex q̃
bus ſingulariter ſup̲ vini natura vbeꝝ cõcludit̃ ſpecioſitas. q̃m ſicut coꝛ
poris ĩbecillitati aĩaꝝ celſitudĩeꝫ p̃ſtare neminẽ vt arbitroꝛ lateat. ita vi
ua atqꝫ vera ſyllaꝝ q̃ꝫtitas aĩm in cõſpectu magnoꝝ mirabil̾r exoꝛnat at
qꝫ oꝛnãdo depingit. depingẽdo foꝛtificat. iuxta v̾bũ Hieronymi dicẽtis
in ꝓlogo biblie. ca. ij. Habet neſcio qd̾ latẽtis energie viue vocis actus ⁊
in aures diſcipuli de auctoꝛis oꝛe trãſfuſa foꝛtius ſonat. Unde ⁊ Eſchines
dũ rhodi exularet ⁊ legeret illaꝫ demoſthenis oꝛõem quã aduerſus eam
habuerat (mirãtibꝰ cũctis atqꝫ laudãtibꝰ) ſuſpirãs ait qd̾ ſi ipſam audiſ/
ſes beſtiã ſua v̾ba reſonantẽ ad ipſius aĩe aures ꝓpter debitã ſonoꝝ cõſo
nantiã. Uinũ ãt qd̾ p̃mit toꝛcular ⁊ p̃mendo ſeparat a ſup̲fluitate coꝛti
cis vite in aliq̃ q̃ꝫtitate ſumptũ. totius aĩe regnũ ꝑturbat. ⁊ imaginẽ dei.
(ſ̾m quã cõditus ẽ hõ) infra cuiuſcũqꝫ beſtialitatis infallibilis nature oꝛ
dinẽ nõ p̃tergredĩẽtis vilitatẽ detrudit. iuxta v̾bũ ꝓphete. ij. Eſdꝛe. iiij.
ſcriptũ Uinũ iniquũ. iniquus rex iniq̃ mulieres. iniq̃ oẽs filij hoim. ⁊ ini
qua illoꝝ op̃a In qua oꝛõe p̃us ſ̾m oꝛdinẽ collocauit vinũ. q̃m ex eiꝰ cau
ſalitate hec in poſterioꝛibꝰ grãdis ꝑ modũ effectꝰ ſequit̃ iniq̃tas Melio/
ra ergo ſunt nr̃i doctrĩalis vbera vino. q̃m illuminãt ⁊ dãt puulis intelle
ctũ cũ fragrantia optimi vngenti ignoꝛantiam anime medicãtis. q̃m bar
bariſantium linguas refoꝛmat. ne ſyllabas naturaliter coꝛreptas ꝓducãt

Cant: i
christus
exod: XXI
Joan: VIII
ovidius lib: i de arte
i Cor: III
Luc: 12
hieremias i
hieronymus in prologo Biblie cap 2
eschines
demosthenes
2 [illegible]dre. 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Intentio auc

ant productas corripiant. nec vt carminis voluptas(que in metris tradiť
precipua)diſtorta pedū collatione diuerſorum cōfuſionis tedio aure inſe
cta per exterminium depaſcant latrātes perpulcre huius morbi medici/
nam Alexander in hoc opere pigmentorū more diuerſas ſpērum herbas alexander
baptillis in mortario deterentiū glomus ꝓnunciādi naturaliter termio
rum elemēta cōficiens. pro verſuū edificatōe examinatōe. ⁊ eorundē' excu
ſatōe(vt infra patebit)addiſcēda ſolicite ſuū in prioribꝫ ꝓmiſſum depro/
mere metrica dulcedine accedens ſic exorſus eſt. Pandere ꝓpoſui ꝑ ꝟſus
ſyllaba queqꝫ Quanta ſit. Cuius modus procedendi faciliter in proceſſu
huius materie luce clarius patebit.

.i. manifeſtare ſcꝫ in ꝓhemio id eſt per metra
Pandere propoſui per verſus
.i. quelibet ſyllaba
ſyllaba queqꝫ.
ſcꝫ breuis vel longa vel indifferens ſcꝫ ante quātitatem ſyllabarum
Quanta ſit et pauca proponam
id eſt vtilia verſibus
congrua metris

¶ Hec eſt tercia pars ⁊ decimū capitulū huius libri. in qua ſiue in quo
tractať de q̄ntitate ſyllabaꝝ. ꝑpoſitis tñ aliquibꝫ artis metrice introdu/
ctionibus. Eſt aūt ratio ordinis ad p̄cedētia. qꝛ eſſe alicuius rei p̄cedit e
ius bene eſſe. ſed in p̄cedentibꝫ capl'is dcm̄ eſt de his q̄ ſpectāt ad eſſe ar/
tis grāmatice ſimpliciter ⁊ ſm̄ ſe ſcꝫ de dictionibꝫ ⁊ orationibꝫ. hic deter
minat de his que ſpectant ad bene eſſe ipſius artis grāmatice ſcꝫ de bñ
eſſe dictionis ſeu orationis vt diſtinguatur vna ſyllaba ab alia in ꝓdu
ctione ⁊ correptōe eleuatōe ⁊ depreſſione. ⁊ ornate proferatur ¶ Dicit er
go primo ſic. Ego magiſter Alexander(ꝓpoſui)ſcꝫ in prohemio libri. ibi
Poſt hec pandeř ⁊c̄(pandere). i. manifeſtare(quāta ſit quelibet ſyllaba ꝑ
verſus)id eſt quomodo cognoſcatur ſyllaba longa vel breuis in verſu et **Verſus**
proponam pauca)id eſt aliqua(congrua)id ē congruentia metris ¶ Pro
euidentia eorum que dicuntur ac etiam dicendorum. primo videamꝰ qd
ſit verſus Verſus eſt oratio metrica clauſulatim porrigēs rhetorice floſ
culis adornata. nihil in ſe ſuperfluū neqꝫ diminutum continens Et dici
tur verſus quaſi ter quateroꝫ reuerſus. quia ſepius vertitur ⁊ reuertiť an
teqꝫ perfectus habeatur vel quia finito verſu reuertitur ad linee princi/
pium alium inchoaturus. ¶ Metrum vero ſic definitur. eſt litterarum
ſyllabarum temporumqꝫ dimenſio. Et dicitur a metros quod ē nūerus
quia in ipſo attenditur numerus ⁊ quantitas ſyllabarum. ¶ Et eſt ſciē **Metrum**
dum. qꝫ hec ars metrica preſertim ordinatur ad tria. ſcꝫ ad memoriā fir/
miorem ad maiorem dilectionem. et ad narrationem breuiorem. Vn/
de. Metra iuuant animos comprehendunt plurima paucis. Priſtina

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Definitio pedū

cōmemorāt que ſunt tria grata legēti Itē nota ꝙ ſint hac leges metrificādi, que legenda ſunt male poſſent elucidari Vn⁹. Ambulat in tenebris ſine lege clericus omnis. Qui ſine metrorꝫ lege legēda legit

Que doctrina licet nō ſit penitus generalis ..

Proderit ipſa tamē pueris ſi lectio detur

Per ſe multa ſcient ⁊ doctor pace fruetur

¶ Hic auctor reſpōdet tacite queſtioni. qꝛ poſſet aliqͥs dicere ſeu ꝗrere. vtrꝫ hec doctrina ꝗ datꝛ in pñti caplo ſit generalis id eſt plene datꝛ de arte metrica. Rñdet auctor ⁊ dt ꝙ nō. Tñ licet nō ſit penitus generalis ꝓderit pueris ſi lectio detur eis. Poſtea dicit ⁊ declarat. ꝙ ꝓderit ad duo .ſ. ꝙ pueri multa ſcient ꝑ ſe de mō verſificandi ⁊ doctor fruetur pace. qꝛ nō fatigabitur in interrogationibus

Multotiēs aliquas quas dat tibi regula lōgas

Siue breues. metri cogit grauitas variari

¶ Hic dt ꝙ multotiēs inueies in auctoribꝫ illā ſyllam ꝗ naturalr ē breuis prolōgari. ⁊ ꝗ naturaliter ē lōga breuiari. ⁊ hoc ē cauſa grauitatꝫ metri. Et ſic tāgit ꝙ hec ars metrica eſt ſatis difficilis

Greca ꝗ nūc noſtro nūc more ſuo variātur

¶ Dicit ꝙ greca vocabula ponūtur aliquādo in metro ſcdm morē nrm̄ et aliquādo ſcdm morem grecorum.

.i. ad libitum ſcꝫ nominū cōſideraui

Ad placitum pone ꝓprioꝝ multa notaui

¶ Quaſi dicat ꝙ multa ꝓpria noīa pñt poni ad placitū ⁊ maxime in prima ſylla ⁊ in media. dummō poſitōe dyphthōgo accētu vl vſu nō ꝯſtringantꝛ ad ꝓductōem vl ad correptōem. Notāter dicit (multa) qꝛ nō oīa propria noīa ponuntꝛ ad placitū. Illa em̄ ꝗ in auctoribꝫ tm̄ ꝓducta reperiuntur ſolūmodo ſunt ꝓducenda: vt ceſar.

Cū ſiꝫ chriſtcola normā nō eſt mihi cura

De proprijs facere que gentiles poſuere

¶ Auctor ſe excuſat de noībꝫ gētiliū noīꝫ .i. īfideliū. qꝛ cū ipſe chriſticola ſit .i. chriſtianus nō intēdit facere normā de gētilibꝫ noībꝫ. ⁊ ſi forte fecerit hoc ex incidēti non ex ꝓpoſito ꝑncipaliter fecit.

Iſtmxere pedes antiqua poemata plures

Sexpartita modis ſatis eſt diuiſio nobis

Dattilus ac anapeſtus ſpondeuſqꝫ trocheus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Diſtinctio pe

talis pes illo pede antecedere
Iambus cum tribracho poſſunt precedere metro
¶ Auctor incipit exponere illa pauca congrua id eſt cōueniētia metris que ſe pius pmiſit expoſituꝝ. Dicit ergo ꝙ antiqua poemata id ē antiq poete (diſtinxere plures) .i. multos pedes. Nā Iſidorꝰ poſuit centū ꝛ viginti pedes Hebraicus ꝟo xxiiij Nos aūt vtimur niſi ſex pedibus. Et hoc eſt qđ dicit (Diuiſio) ſcȝ pedū partita ſex modis ē ſatis .i. ſufficiens nobis Deinde enumerat illos ſex pedes dicēs. Dattilus ꝛ ſpōdeus ꝛc. Pes aūt prout hic ſumitur eſt ſyllabaꝝ temporūꝗȝ dimenſio. Metrū ſic poteſt definiri. Metrum eſt lrārum ſyllabarū temporūꝗȝ dimenſio. Et ſunt genera metrorum decem ꝛ octo, ſed auctor hic nō determinat niſi de duobus que ſunt de communiori vſu modernorum ſcȝ de hexametro ꝛ pētametro de quibus inferius dicemus. **Pes. Metrum.**

producta correptis
Dattilus ex lōga breuibuſꝗȝ duabus habetur **Dattilus.**
productis ille pes
Dicitur ex longis ſpōdeus conſtare duabus **Spondeus**
opes producta correpta
Syllaba bina trocheu tibi ſtat lōga breuiſꝗȝ **Trocheus**
longam poſtpones ſup o
Productam breuibus ſubdes anapeſte duabus **Anapeſtus**

Terna breuis tribracho iābo breuis iuſita longe. **Tribrachꝰ.**
¶ Hic auctor declarat eſſentiam vniuſcuiuſꝗȝ ſex pedū predictoꝝ. Et dicit ꝙ dattilus cōſtat ex tribꝫ ſyllabis ſcȝ ex prima lōga ꝛ duabꝫ vltis breuibus vt audio. Spōdeꝰ ꝯſtat ex duabꝫ ſyllabis lōgis vt axis. Trocheꝰ cōſtat ex pma lōga ꝛ vltima breui vt audit. Anapeſtꝰ ꝯſtat ex duabꝫ breuibus ꝛ vltima lōga vt pietas. Tribrachꝰ ꝯſtat ex tribꝫ breuibꝫ ſyllabis; vt legere. Iābꝫ ꝟo ꝯſtat ex pma breui ꝛ vltima lōga, vt legas
correpta ſup tpe
Syllaba que breuis eſt vnū tēpus tenet in quo **Syllaba**
exprimitur tempus duplicare
Profertur lōge ſpaciū debes geminare
ſpacia conſiderabis
Si cuiuſꝗȝ pedis quot tpa ſunt numerabis
¶ Auctor dicit ꝙ breuis ſylla ſub vno tpe pfert ꝛ lōga ſub duobꝫ ꝛ ſic numerabis vl' cōputare poteris quot ſunt tpa vniuſcuiuſꝗȝ pedis. Nā trocheus cū habeat vnā longā ꝛ vnā breuē hȝ tria tpa. Et ſic de reliqs pcurrendū eſt. ¶ Notandū ꝙ ſylla ē lrāꝝ ſub vno accentu ſpūꝗȝ plataꝝ certa cōprehēſio. Tempus put hic ſumit eſt diſpoſitio pnunciatōis ſylle ſm has differentias ſcȝ correptum ꝛ productum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Poſitio pedū

Verſibus hexametris ſꝫ debet pede poni

ſeruabit
ill e pes

Dattilus in quinto. ſextū nunꝗ̄ retinebit

¶ Hic docet quō q̄ſq̄ꝫ pes debet in ꝟſib⁹ ordinari. Et ꝑmo dt ꝙ in ꝟſi/
bus hexametris dattilus debet poni in q̄nto pede ⁊ nō in ſexto

.i. dattilū
pones

In pedib⁹ ꝑmis hūc ſpondeū ve locabis.

¶ Quaſi dicat ꝙ tu potes hūc ſcꝫ dattilū vt pro ⁊ ſpondeū in ꝑmis pe/
dib⁹ hoc eſt in ꝑmo ſecūdo tercio ⁊ quarto loco ponere

illi pedi
vales

Omnes ſpondeo donare potes niſi quintum.

¶ Quaſi dicat ꝙ ſpōdeus p̄t poni in omi loco p̄terꝗ̄ in q̄nto hexametri
verſus ⁊ ſi repiat̃ in q̄nto ꝓ dattilo ponit̃. nā eq̄pollet ſibi in tribus Ut
in Lucano. Ater peloꝝ pauit cruor armentorum

nullus locus
illi pedi

Sedes nulla datur preterꝗ̄ ſexta trocheo

¶ Quaſi dicat ꝙ trocheus ponit̃ in ſexto loco ⁊ nō alibi in hexametro ꝟ
ſu. Et ē ꝟſus hexameter q̄ cōſtat ex ſex pedib⁹. Dicit̃ etiā heroic⁹. qꝛ per
hūc ſtilum heroum deſcribūtur vt plurimū geſta

ponis
illum pedem

Quarto pētametri. q̄nto ve locas anapeſtum

illius verſus
illi pedi
locus
ſolummodo

Pētametri tribracho ſedes patet vltima tantū

¶ Dicit ꝙ anapeſtus p̄t locari in quarto ⁊ q̄nto loco ꝟſus pētametri: vt
in Ouidio epl'aꝝ. Nil mihi reſcribas attamē ipſa veni. in ſcāſione dici/
mus nil mihi reſcribat tñ ipſa veni ſunt pedes anapeſti. Poſſumus tñ
vitare pedes anapeſticos dicēdo ſic in ſcāſione. Nil mihi reſcribas atta
men ipſa veni. Sic eñ poſtponim⁹ catalectā ꝑmis duob⁹ pedib⁹ ſil'r ⁊ vl
timis q̄ ſimul iūcte conſtituūt q̄ntū pedē ſcꝫ ſpondeū. ¶ Pentameter ꝟ
ſus cōſtat ex q̄nq̄ꝫ pedib⁹ ꝑmis duob⁹ dattilis ⁊ ſpōdeis l' ꝑmo dattilo ⁊
alio ſpōdeo vl' ecōuerſo tercio ſpondeo vl' iambo quarto anapeſto. q̄nto
tribracho vl' anapeſto: vt patet in exemplo ꝑmo Ouidiī. ſm ꝑmā ſcanſi
onē. Uel pentameter ꝟſus cōſtat in ꝑmis duob⁹ dattilis ⁊ ſpōde⁹: vt ſu
pra catalecta lōga vl' breui ſequēte vt patet in p̄dicto exēplo ſm ſcāſionē
ſcd̄am. Si ꝟo in diſſyllabis repiatur in tercio loco dicet̃ ꝙ ibi ſyllaba
diuidit̃ ꝑ dieresim ⁊ efficit̃ pes triſyllab⁹ vt in Ouidio eodē Nemonis
hemunio laudonia viro. Dicet̃ etiam pentametꝝ elegia eo ꝙ ꝑ ip̄m ſta/
tus elegie ſcꝫ triſticie ſolebat enarrari. Nota tñ ꝙ ꝟſus pentametri ſub/
duntur hexametris.

illi pedi
ſup̄ ſedes

Jambo vel nulla vel tantū tercia detur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Numerus AOC

¶ Et patet exemplum in his duob⁹ verſib⁹. Sub veneris latere deberꝫ ne mo latere. Nam mala venere plurima de venere

locum ille pes valeat
Forte ſibi ſedem tribrach⁹ dare poſſit eandem
¶ Quaſi dicat ꝙ tribrachus pt poni in tercio pede q꞉ ſm aliq̄s ibi ſylľa breuis ponit̄ ꝓ lōga ⁊ ſic eēt dattilus ⁊ nō tribrachus

illum pedem .i. antiqui
Et proceleumaticum poſuit qn̄qꝫ vetuſtas
modernus ſup̄ ſyllabis
Nūc null⁹ ponit breuibus ſonat ille quaternis
¶ Dicit ꝙ antiqui aliqn̄ ponebāt in verſu ꝓceleumaticū q̇ eſt pes cōſtans ex quattuor ſyllabis breuib⁹: Ut in virgilio. Herēt parietib⁹ ſcale pōtꝫ ſub ipſos In ſcāſione dicim⁹ Herēt parieti ⁊c. li parieti eſt pes ꝓceleumaticus ſed iſte pes a modernis non vſitatur

.i. quinqꝫ prima
Sunt vocales ſunt a prior eqꝫ ſecūda — Numerus vocalium
ſequit̄ ſcꝫ duab⁹ .i. vltima
I ſuccedit eis. fit o quarte. fit vqꝫ ſuprema
¶ Hic ſeq̄t̄ de correptōe ⁊ ꝓductōe ſylľaꝝ. ⁊ q꞉ ſylľe fiūt ex lrīs ido incipit a diſtinctōe lraꝝ dicēs ꝙ lrē vocales ſunt q̇nqꝫ. ſcꝫ a e i o v Et dn̄r vocales q꞉ ſine ipſis nō pt fieri vox ⁊ q̄libꝫ eaꝝ pt facere vocē .i. ſylľam ꝑ ſe. Lrā ſic definit̄. Lrā ē minima ps vocis hūane q̄ pt ſcribi indiuidua

ſup̄ vocales
Omnis preter eas tibi littera conſona fiet
¶ Dicit q꞉ oēs alie lrē p̄ter q̇nqꝫ vocales dn̄r cōſonātes q̄ſi cū alijs ſonantes nā ſonū facere nō p̄nt niſi cū adiutorio vocalium

Nouem ſunt mute. b c d vel f g k p q t — Numerus mutarum.
¶ Quaſi dicat ꝙ in cōſonātib⁹ nouē ſunt mute ſcꝫ b c d f g k p q t Et dicunt̄ mute q꞉ videt̄ mutus ſonus ⁊ in hoc differūt a ſemiuocali q꞉ aptius ꝓferunt̄ Videt̄ em vocalis añ p̄ferenda ipſis ſemiuocalib⁹ q̄ ſunt ſex ſcꝫ l m n r s x. de q̇b⁹ Alexāder nullā ꝑticulariter facit mentionē qm̄ earū noīa in p̄nti materia non ſunt neceſſaria

Sunt l aut r vere liquide. q꞉ ſepe liqueſcunt — Numerus liquidarū
pariter aliqn̄ ponimus
M ſimul nqꝫ vel s liquidas qn̄qꝫ locamus
ꝓ tn̄ nulla illarum
S nunqꝫ ſed m. nqꝫ prius. nūc neutra liqueſcit
¶ Dicit auctor hic ꝙ l ⁊ r ſunt vere liq̇de q꞉ ſepe liqueſcūt in metro h̄ ē ſyllabā naturaliter breuem ꝓducunt. Deinde dicit ꝙ locamus id eſt locatas reperimus liquidas ſcilicet. l. m. n. r. s. Et magis declarando re/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Mutatio vocali

ſtringit dicens q̧ s nunq̄ liqueſcit ſcȝ apud modernos poetas. Exēpla querantur ab auctoribus antiquis

duplex multotiens

Conſona bina per i dic ſepe per v q̄ notari

.i. platio monſtrabit

Hoc quando fuerit vocū ſon⁹ ipſe docebit

¶ Dicit q̧ i vł v ſepe fiūt cōſonātes ſcȝ qn̄ ponunł in pncipio ſylłe alia vocali ſequēte ⁊ qn̄ fuerit hoc ipſe ſon⁹ .i. platio dcōis. docebit .i. mōſtrabit. nā perdunt ſonū vocaliū: vt Juno venus

ꝑponił .i. nō efficił cōſonās ſonū

Vocali ꝑiungił v non conſona vim q̄

amittit ille dcōes docebit

Perdit ⁊ hoc ſuauis q̄ror aut aq̄ lingua ꝓbabit.

talis figura a tali lrā incipit

Nā dyphthōg⁹ ab v noſtro nō inchoat vſu

nou⁹ mod⁹ loquēdi aliqn̄ precedente

Moſq̄ modern⁹ habet q̄ſq̄ q̧ s preeunte

id eſt qn̄ ſunt due ſyllabe

Syllaba diuiditur tunc v vocalis habetur

¶ Dicit q̧ v aliqn̄ ponił an̄ vocalē in eadē ſyllaba ⁊ tūc nō efficił conſonans immo ꝑdit vim cōſonantis. ⁊ hoc eſt qn̄ iſte lrē ſcȝ s. q. t. g. ꝓponuntur: vt ſuauis queror aqua ⁊ lingua. Q᷑ ꝑdit vim cōſonātis patet ex ipſa prolatōe. Patet etiā q᷑ ſi eēt cōſonās tūc pma ſylłа hui⁹ dcōis aqua ꝓduceręł ꝑ poſitōem de q ⁊ v cōſonantibꝫ. ſed corripił qđ patet in Ouidio ibi. Cum dn̄s potando nectare miſit aquas nec etiā eſt vocalis. qđ patet in ipſa platōe. Et ſtatim cōſtituerenł dyphthōgus ꝑ cōglutinatōem duarum vocaliū in eadem ſyllaba. ſed nō debemus dyphthongū inchoare ꝑ v. ⁊ ideo dicit Nā dyphthōgus ab v noſtro nō inchoat vſu. Preterea dicit q̧ apud modernos ſyllaba diuiditur aliquando precedente v: vt ſuauis ⁊ tunc v habetur vocalis

Verſificatores h pro nulla reputabunt

¶ Dicit q̧ h reputabił a vſificatoribus pro nulla lrā nec pro vocali nec ꝓ conſonante ſed eſt tantum aſpiratōis nota.

habeant id eſt i ſcȝ q̧ ponatur inter duas vocales

Dum teneant iotā vocales undiq̄ clauſum

id eſt duplex cōſonās ſup̄ ꝯſonātes ille lrē

Conſona iota duplex duplices x zeta q̄ fiunt

ſup̄ cōſonans inuenitur hoc nomen

Simplex zeta tm̄ reperitur. vt eſt perizoma

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Ordinatio voca

ſ ꝺ eſt i   ſuƀ conſonans   inuenta
Iotaqꝫ compoſita ſimplex eſt ſepe reperta

¶ Dicit ꝙ iſta lrã i quã auctoꝛ iotã nominat poſita in medio duarũ vo
calium vim ſuam retinentium efficitur duplex conſonans vt troia. Et
nota ꝙ ſi neutra vel altera aliarũ vocaliũ vim ſuaꝫ nõ retineret tũc i nõ
eẽt duplex cõſonãs vt via Itẽ in hoc v̾bo baiulo as are.i.portare i nõ ẽ du
plex cõſonãs licet ponatur in medio duarum vocalium. Et hoc eſt ideo
qꝛ nõ claudítur inter illas vocales equo accentu nec equo numero ſylla/
barum. Ideo dicit auctoꝛ vndiqꝫ clauſum id eſt equaliter clauſam ab v/
traqꝫ parte. hoc aũt patet in ꝟſu Ouidij dicẽtis. Clotho colum baiulat
lacheſis trahit atropos occat. Ibi illa ſyllaba iu corripit̾ qꝺ fieri nõ poſ
ſet ſi eſſet ibi duplex cõſonãs cũ faceret poſitõem ad p̄cedentẽ ſyllabam.
Deinde dicit ꝙ x ⁊ ꝫ ſunt etiã duplices cõſonãtes tñ ꝫ ſepe repit̾ ſimplex
cõſonãs ⁊ hoc in dcõib⁹ cõpoſitis: vt perizoma atis. qꝺ cõponit̾ ex peri p̄
poſitõe greca qꝺ eſt circum ⁊ zoma veſtis. Et eſt omne illud qꝺ circũcin
git pudendorum velamen. Item iota de qua ſuperius diſtinximus in ꝯ
poſitione reperitur ſimplex conſonans: vt Biiugis quod componit̾ ab
bis ⁊ iugum quaſi duo habens iuga.

ſup̄ aliqua .i. in vocalẽ terminata   apponi
Dictio vocali finita vel m ſibi ſubdi
.i. dictionem a vocali incipientem
Verſu vocalem nunqꝫ permittit eodem

¶ Dicit ꝙ ſi aliqua dictio deſinat in vocalem vel in m non debet ſequi
dictio incipiẽs a vocali in eodem ꝟſu. Et hoc fit ꝓpter hiatum euitãdũ
ſi autem reperiatur hoc eſt a licentia poetica vt in Lucano. Vicinumqꝫ
minax inuadit ariminũ ⁊ ingens. Sepiſſime tamen abijcitur vocalis p̄/
cedentis dcõnis ⁊ etiam m cum ſuo vocali. Exemplũ de p̄mo. Tu regere
imperio populus romane memento Has diſcas artes paciqꝫ imponere
mores. Parcere ſubiectis ⁊ debellare ſuperbos Exemplũ de ſcꝺo ſcꝫ vbi
m cum ſua vocali. Quiſquis amat dictis abſentum rodere vitam. Hãc
menſam vetitam nouerit eſſe ſibi. Plura exempla quere in poetis quia
multa inueniunt̾. ¶ Dicit̾ notãter in textu (eodẽ) verſu. qꝛ ſi hoc conti
geret in duob⁹ verſibus ſcꝫ ꝙ p̄mus verſus termiatur in vocalem vel in
m. ⁊ ſecũdus ꝟſus incipit a vocali non tamen ꝓpterea ſequeretur incõue/
niens aliquod in metro.

ſup̄ aliqua   duas   .i. ſonum   ſeruantes
Syllaba que binas vocales vim retinẽtes
tenet   ꝓducta   p̄ talẽ figurã   hoc nomen
Continet. eſt longa dyphthõgo ſic ꝓbat aura

¶ Dicit ꝙ illa ſyllaba que fit ex dual⁹ vocalib⁹ vim ſuam retinentibus
eſt dyphthõgata id eſt ꝓducitur per dyphthõgum: vt aura Quid ꝟo ſit
dyphthõgus ⁊ vnde dicatur ⁊ quod ſunt dyphthongi patuit ſuperi⁹. in
p̄ma declinatione. ibi. Dans ae.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

De poſitione

.i.duplex cōſonans poſtponitur.
Quādo vocalem duo cōſona iūcta ſequūtur
.i.vna duplex cōſonans ſup̄ vocalem .i. poſitio
Aut vnum duplex ꝓducit eam poſitura
¶ Dicit ꝙ quādo due conſonātes iūcte ſimul immediate ſequūtur aliquā vocalē illa talis vocalis precedens eſt lōga poſitione: vt arma tellus. Et idem attendit ſi vna duplex conſonans vocalē ſequatur vt axis ⁊ troia. Jdō dicit Alexander (Aut vnū duplex ⁊c)
terminatur ſup̄ aliqua
Sed cum vocali finitur dictio curta
.i.conſonantes ſequuntur ſup̄ vocalem
Cōſona que ſubeunt nō hāc producere poſſunt
¶ Dicit ꝙ ſi dictio aliqua terminetur in vocalem naturaliter breuem conſonantes que ſequuntur non poſſunt producere illam vocalem immo remanet in eſſe ſuo: vt mare ſtatuto
.i.correpta ſup̄ aliqua
Si faciat curta vocalis ſyllaba finem
talis lrā cum tali lrā tranſeant
Mutaq; cum liquida vocē ſubeāt in eandē
ſup̄ vocalem.corripere
Ex vi nature proprie licet hāc breuiare
.i.ꝓpter tales lrās productam
Et propter mutā liquidamq; potes dare longaz
¶ Dicit ꝙ ſi aliqua ſyllaba naturaliter breuiatur et muta et liquida ſequantur in eadem dcōne tunc illa ſyllaba poteſt breuiari ex vi nature ſue ⁊ ꝓduci ꝓpter mutā ⁊ liquidā vt in hac dcōe patris ⁊ in ſimilibꝫ ꝓma enī ſyllaba naturaliter breuiatur vt hic. Fer patris imperium cum verbis exit in iram. Poteſt etiam produci propter mutam ⁊ liquidam: vt hic. Eſt patris matriſq; pie ſuccurrere natis
correpta illis lrīs
Syllaba que breuis eſt muta liquidaq; ſequēte

Longa poteſt fieri. ſed longā nequit breuiari
¶ Hic auctor clarius exꝑmit illud qđ iā dictū eſt/dicēs ꝙ ſi aliqua ſyllaba breuis ponatur an̄ mutā ⁊ liquidā in eadem dcōne. talis ſyllaba poteſt produci vt iam dcm̄ eſt ſed longa ſyllaba nunq; poteſt breuiari vt in hac dictione matris. cuius prima ſyllaba eſt longa naturaliter ⁊ nō poteſt breuiari ꝓpter mutam ⁊ liquidam ſequentes
illas ꝓpōnes componendo non corripies
E de pre vel ſe componens non breuiabis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Dcōes ꝯpoſite

Sed vocalis eas poterit breuiare ſequela
Dicit ꝙ iſte ꝑpōnes e de pre ſe cōpoſite nō breuiant vt educo depono.
prefero ꝛ ſeparo Poſſunt tn̄ breuiari ſi vocalis ſequatur eas in cōpoſiti
one: vt preco precis. Ideo dicit. Sed vocalis eas.
hoc ꝟbū .i. hoc ꝟbū   put; ꝑt diſtare   ꝓductam]
Reijcis. refert diſtat dant re tibi longam
breuiabis   ſupple dictionibus   ſequatur
Corripies alijs. niſi duplex cōſona ſubſit
Dicit ꝙ iſta ꝑpoſitio re ꝓducit in iſtis duabꝫ dcōibus ſcʒ reijcio ꝛ re
fert ꝑ diſtare. In alijs vero dcōibus corripit niſi due conſonātes ſequan
tur: vt reſto reſtas reſtituo reſtituis. Producitur etiam in his retuli et
repperi. Et ideo vt in plurimum ſcribuntur cum duplici conſonante
ille dcōes   ſup̄ in cōpōne   .i. due cōſonantes
Bis bi breues dātur. niſi cōſona bina ſequatur
Dicit ꝙ bis ꝛ bi corripiunt in cōpoſitōe; vt biuiū .i. locꝰ duarꝝ viarꝝ et
bidens .i. pecus duorꝝ dentiū Niſi cōſona bina ſequat .i. niſi duo noia cō
ſimilē ſignificatōem habētia ſequant ſcʒ ꝑ cōpoſitōem vt bimus a um.
quorꝝ ſignificatio eſt eadē. Inuenit etiā bimatus ius ui .i. ſpaciū vl' tem/
pus duorꝝ annorꝝ in quibꝫ illa ſyllaba bi producit
ſup̄ dcōibus   .i. ꝑmitiuum
In deriuatis ſua que ſit origo notabis
.i. a qua ꝑte   .i. deriuatio
Quaqꝫ fiet parte diſcenſus aptior inde
etiam   in primitiuo   fuit
Et que vocalis in origine quātaqꝫ manſit
pro qꝛ .i. dcōnes deriuatiuas   decens erit
Nam deriuata tantam ſeruare decebit
poſtpoſita   talis lrā   nō mutetur
Subdita vocali ſi cōſona nō moueatur
illam lrām. frequēter   facit mutari
Vocalē ſepe noua cōſona dat variari
hoc nomē ꝟbale ex illo ꝟbo   variatur   ſup̄ ꝟbo
Mobilis ex moueo datur ꝛ mutatur ab illo
demenda   locabuntur   regule
Excipienda ſue ponentur in ordine norme
In iſtis ꝟſibꝫ auctor docet cognoſcere ſyllabā longā vel breuē in dicti
onibus deriuatiuis Et eſt ſenſus ꝙ quanta fuerit aliqua ſyllaba in ꝑmi
tiuo tanta debet eſſe in deriuato. dum tamen in deriuatiuo nō mutetur
illa conſona q̄ ſequebat vocalem in primitiuo. Verbi grā. moueo corri/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

pit primam ſyllabã. Similiter mouens ⁊ mouendus corripiũt primam ſyllabã. ¶ Dicit notãter dũ tñ cõſona que ſeq̄baſ vocalẽ in ꝑmitiuo nõ mutetur in deriuatiuo q꞉ noua cõſona ſepe dat id eſt facit variari voca/lem hoc eſt ſepe facit longam ſyllabam breuiari ⁊ curtã produci. Uerbi grã moueo corripit primã ſyllabam ⁊ mobilis producit eam. q꞉ conſona que erat in primitiuo videlicet u mutatur in deriuatiuo in b Tamẽ iſta regula patitur exceptionem que inferius ponetur in loco ſuo. ⁊ ideo dicit (Excipienda ſue ⁊c)

id in dcõibꝫ cõpoſite figur e
Hoc de cõpoſitis teneas ꝙ ſit tibi tanta
talis lrã tenebit id eſt dictio ſimplicis figure
Vocalis quantã ſeruabit dictio ſimplex
varies illã lrãm regula. veritatem habebit
Si mutes etiã vocalẽ. norma tenebit
talis lrã poſtpoſita dcõne
Conſona dum maneat in ſimplice ſubdita voce
id eſt demenda neceſſariũ demantur
Excipiẽda locis quibꝫ ẽ opꝫ excipiantur

¶ Hic au. ponit regulã de q̄titate ſyllabaꝝ in dcõibꝫ cõpoſitis dicẽs. ꝙ tanta ẽ vocalis in dcõe cõpoſita quãta ẽ in dcõe ſimplici. Uerbi grã. a/mo corripit illã ſyllabã a ſil'r ⁊ adamo corripit eandẽ. Deinde dicit ꝙ regula etiã tenet ſi mutemus vocalẽ in cõpoſitõe dũ tñ cõſona ſubdita vocali in ſimplici dcõe maneat etiã in cõpoſito. Uerbi grã facio corripit illam ſyllabã fa. ſil'r inficio corripit illã ſyllabã fi. licꝫ a ſit mutata in i q꞉ conſona que ſequebatur a in ſimplici ſequiſ etiã i in cõpoſito. Uerumtamen hec regula multas patitur exceptões que inferius loco ſuo ⁊ tpe declarabunſ. Ideo dicit auctor (Excipienda locis)

ſupꝑ ꝑfecta. locabis duarum ſyllabarum
Omnia preterita pones diſſyllaba longa
ſupꝑ pret erita .i. vocalis añ vocalem a bibo
Que breuiant gemine vocales deme bibitqꝫ
a do a findo a ſcindo a ſto a tollo. ſupꝑ ꝟba
Et dedit atqꝫ fidit. ſcidit ⁊ ſtetit ⁊ tulit hec ſex

¶ Hic auctor ponit talẽ regulã dicẽs ꝙ omnia ꝑterita duarũ ſyllabarũ producunt ꝑmam ſyllabã vt cepi. Deinde ponit exceptõem dicẽs. tu de/bes excipere illa ꝟba diſſyllaba. q̄ gemine vocales breuiãt id ẽ q̄ habent vocalem añ vocalẽ quarũ ꝑma ſemꝑ corripiſ: vt rui frui plui ⁊c. Etiam excipiunſ hec ſex verba diſſyllaba in textu poſita ſcꝫ bibit dedit fidit ſcidit ſtetit ⁊ tulit q̄ licet diſſyllaba ſint tñ corripiunſ. Fidit eſt ꝑteritum a findo. ſcidit a ſcindo. quod ſignificat aliq̄d ꝑ mediũ ſecare Tulit eſt preteritum a tollo l' fero ⁊ ſic de alijs.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Mutatio tem

ſup̄ ꝑfectum duplicās ſup̄ ſyll'am ſyll'am corripi
Preteritum geminās p̄mam. facit hāc breuiari
ſup ſyll'a curta ſcꝫ pedo. h̄ ꝟbū excipis
Eſtq; ſecūda breuis. tn̄ vnū cedoq; demis

¶ Dicit ꝙ omne preteritum geminās p̄m am ſyllabam eandem breuiat pariter ⁊ ſecūdam: vt cado cecidi. pario pepi. Tamen tu demis id eſt excipis vnū preteritum ſcꝫ pepedi. qḋ venit a pedo is ere. ⁊ ſubticuit ip̄m ꝓpter eius turpem ſignificationem, ſeu metri, vel breuitatis cauſa. Cedo etiā excipit̄ cuius p̄teritum facit cecidi ſecundam producendo. Vn̄. In bello cecidi. multos tamen ante cecidi

.i. ꝟbis illoꝝ tempoꝝ
Preteritis pluſquāꝑfectis atq; futuris
regula .i. ꝟboꝝ p̄teriti tp̄is
Coniūctiuorū lex ſeruit preteritorum

¶ Quaſi dicat, lex ſeu regula p̄dictoꝝ ꝟboꝝ nuꝑ dicta, ſeruit etiā pluſꝙ̄ perfectis ⁊ futuris cōiunctiuorū modorū. q̄ cōiunctiui dicunt̄. eo ꝙ cōiunctione indigeāt vt ꝑfectū ſignificēt ſenſum Nam tanta eſt p̄ma ſyll'a pluſꝙ̄perfectorū cuiuſlibet modi ⁊ futuroꝝ cōiunctiui quāta eſt p̄ma perſona preteriti, perfecti indicatiui modi

.i. iſta p̄dicta ſup̄ ꝟbo aſſociata
Hec in paſſiuo ſunt tp̄a iuncta ſupino

¶ Dicit ꝙ tria tp̄a p̄dicta ſunt iūcta ſupino in ꝟbo paſſiuo. i. ſeruāt regulā de ſupis. de qua ſtatim dicet̄ ibi ſcꝫ Lōga ſupina ⁊c̄. Alij ꝟo exponūt ꝙ ſunt iūcta ſupīo. i. facta ſunt vl' cōiūcta ꝑ ſupplementū ꝑticipij a ſupino deriuari. ⁊ ꝑ hoc ſeruāt regulā ſupinoꝝ ⁊ p̄teritoꝝ

id eſt regulā ſup̄ tp̄is ſup̄ a p̄n̄ti formata
Normā p̄n̄tis per tempora cetera dicis
.i. ꝑticipiū adiunge .i. ꝑticipia futuri tp̄is in dus
Participās ſocia preſens. in duſq; futura
eandem tenere regulam
Debent cōſimilē ſeruare gerundia legem

¶ Dicit ꝙ quāta fuerit p̄ma ſyll'a p̄n̄tis indicatiui mōi ſingularis nūeri tāta erit p̄ma ſyll'a ceteroꝝ tp̄m. exceptis p̄teritis ꝑfectis ⁊ pluſ ꝙ̄ ꝑfectis ⁊ futuris ſubiūctiuoꝝ. de q̄bꝫ ſupi9 diximus. Tāta ē etiā p̄ma ſyll'a participioꝝ p̄n̄tis tp̄is ⁊ futuroꝝ in dus deſinētiū. ſil'r ⁊ gerūdioꝝ.

ꝓducta tribues corripies
Longa ſupina dabis diſſyllaba. ſꝫ breuiabis
tum tū tū tū tū tū tū tū tū tum
Qui. ſi. ci. ſa. li. ℥. da. ra. ru. ſta. deq; ſupinis

Nomina verbali

deriuata ſup̄ ſupina h̄ ꝑticipiū .i.exceptū

Orta: ſequūtur ea fit ſtaturus tamen extra

¶ Hic auctor ponit regulam de ſupinis dicens ꝙ ſupina diſſyllaba producūt primā ſyllabā: vt natum. Sed inde excipiunt decem que per decem ſyllabas in littera poſitas intelliguntur. Qui. vt quitum quod venit a queo quis quire. Ci. vt citum a cieo cies. Si vt ſitum a ſino ſinis. Sa: vt ſatum a ſero ſeris. Li. vt litum a lino linis. J. vt itū. ab eo is ire Da vt datum. a do das dare. Ra. vt ratum. a reor reris. Ru: vt rutum. a ruo ruis ruere. Sta: vt ſtatum. a ſto ſtas ſtare. Que omnia licet diſſyllaba ſint attamen corripiunt primam ſyllabam. preter ſtaturus quod primam ꝓducit. licet deriuetur a ſtatum. vt in Lucano. Cum ſtatura fides ſuperum ⁊ cetera

ꝑ'et nō ꝓmitiuū hoc nomen .i. adiectiue teneat

Nec patrem ſequitur ambitus ſi moueatur

¶ Quaſi dicat. ꝙ ſi ambitus moueatur id eſt adiectiue declinet nō ſeq̄tur prēm. i. ſuū primitiuū. ſ. ambitū. qđ eſt ſupinū huius ꝟbi ambio is ire. Et qn̄ ambitus ponit exemplū in lrā tunc eius penultima corripitur. Sed ambitus ta tum ab ipſo deriuatum penultimā ſyllabā ꝓducit: vt ī principio metamorphoſeos. Juſſit. ⁊ ambite circūdare brachia terre. Et ambitus idē eſt qđ circūdatus. Dicit notāter (ſi moueatur) qꝛ ſi nō moueret. i. ſi adiectiue nō declinaret tūc ſequeret eius ꝓmitm̄. qꝛ penultima corriperet: vt hic ambitus us ui. i. circuitus

ſup̄ nomē in illā terminatōem. in illā terminatōem

Qđ fit in vs vl' in o vl' in or ꝟbale vel in trix

participium ꝑteriti tpis ꝑticipiū futuri tpis

Participās quoq; ꝑteritū. per ruſq; futur

ad regulam ſup̄ a quo deſcendūt

Ad normā debent ſe conformare ſupini

¶ Dicit ꝙ ꝟbalia nomina in vs vel in o vl' in or vl' in trix terminata: vt notus us ui. notio notionis. notor oris. ⁊ notrix icis. Participiū quoq; preteriti tpis. ⁊ simil'r futuri tempis in rus: vt notus a um. ⁊ noturus a um. tantā hn̄t ꝓmā ſyllam quantā habēt ſupina a quib⁹ deriuant. Jō dicit. Ad normā debēt ſe conformare ſupini

id eſt nō correpta

Vi tum dante preit vocalis non breuiata

tum tū tū tū tū tū nitū nitū excipis. compoſita

Qui. ſi. ci. ſa. li. i. cog. ag. demis ⁊ inde creata

¶ Dicit ꝙ ꝟba faciētia ꝑteritū in vi. ⁊ ſupinū in tum. mutādo vi in tū ꝓducūt penultimā ſyllam ſupini: vt amaui amatū Deinde ponit exceptōem dicens ꝙ debes excipe verba ſyllabaliter in textu poſita ſcꝫ qui vt quitum. ſi vt ſitum. ci: vt citum a cieo. ſa: vt ſatū. li: vt litū. J: vt itum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

cog: vt cognitū. ag. vt agnitū. Et ſilr creata id eſt deriuatiua ab iſtis q̄ rum penultima ſemꝑ breuiak. licet oīa formenk a p̄terito mutādo vi i tū vt nequitū. deſitū. cōſitū. inſitū. obſitū. reditū ⁊c̄.

.i. ntōs excedūt crescentiā habere

Qui rectos ſuperāt obliquos creſcere dices

¶ Hic auctor ponit introductōem ad quaſdam regulas ꝓxime ſequentes ⁊ dicit. Tu dices obliquos creſcere. i. creſcentiā habere ſupra ntm̄ ſingularem. que quidem creſcentia fit aliquando per a. aliqn̄ per e. aliqn̄ ꝑ i. aliquādo per o. aliqn̄ per v. Et de omnibus ponit inferius regulas generales. videlicet vt ſequitur

ſup̄ numeri .i. nomē creſcentiā hn̄s ꝓducit

A pluralis ⁊ e crementū protrahit oq̄ꝫ

.i. in noīe creſcētiam habēte

I vel o cremēto breuiare iubemus eodem

.i. exempla iſta noīa

Sunt teſtes quoꝝ quaꝝ reꝝ. manibuſq̄ꝫ

Iſta noīa ponūtur etiā ꝓ exemplo

Et verub⁹ rebus dominab⁹ ſiue duobus

¶ Dicit ꝙ obliq̄ pl'is numeri creſcētes ſupra ntm̄ ꝑ a ⁊ e ⁊ o ꝓducūt illas vocales: vt quoꝝ quaꝝ reꝝ ⁊ duob⁊ duab⁊ reb⁊ ⁊ dominab⁊ Deīn dt ꝙ i ⁊ v breuiank in eodē cremēto: vt manib⁊ ⁊ verub⁊. Et hec exēpla ponunk ab auctore cū dt. Sunt teſtes quorū ⁊c̄.

ſup̄ aliqd̄ excedere

Verbū pſonā: quod habet ſuperare ſecundā

.i. pn̄tis tp̄is indicatiui creſcentiā hn̄s cōſiderabis

Primi preſentis: creſcēs hac arte notabis

iſta regula

Debet ad actiui preſens hec norma referri

ſup̄ genus imponere

Et ſi non habeat actiuū fingere debes

¶ Dicto de cremēto quod fit in dcōib⁊ caſualib⁊. Nūc auctor ꝓſequik de cremēto quod fit in nō caſualib⁊ puta in v̄bis. Et p̄mo ponit introductionē ad regulas inferius poſitas dicens. Et notabis verbum qd̄ habet ſuperare ſecundam pſonam p̄mi pn̄tis. i. p̄ſentis tp̄is indicatiui modi. quia tale v̄bum habet creſcentiam ſupra dictam ſecundam pſonam eodem mod⁹ ſicut dictum eſt in dcōib⁊ caſualib⁊. Verbi gratia. amas ē dictio diſſyllaba. amamus vero eſt dictio triſyllaba. ⁊ amamus habet creſcētiam ſupra illā ſcd̄am amas. Et talis creſcētia aliquando fit ꝑ a. aliquando ꝑ e. aliquando per i. aliquando per o. ⁊ aliquando per v. De q̇bus omnib⁊ ſtatim ponentur regule generales ¶ Tūc ibi (Dꝫ ad actiui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

aꝺꝺit auctoꝛ ⁊ ꝺicit ꝙ hec noꝛma ſcꝫ ꝺe cremētis ꝟboꝝ ꝺebet re'ferri aꝺ ꝑ-
ſens tempus actiui. hoc aūt ꝺicit ꝓpter cognoſcere creſcentiā in ꝟbis paſſi-
uis. q̄ cognoſci nō pn̄t bene niſi repſentarentur aꝺ actiuā. Preterea ꝺ̄t ꝙ
ſi verbum paſſiue vocis nō habeat actiuū ꝺebes fingere. hoc eſt ſuppone-
re ꝙ habeat. hoc autem ꝺicit propter cognoſcere crementa in verbis ꝺe-
ponentalibus que non habent actiuum

id eſt ꝟbū hn̄s creſcentiā ꝑ a .i. in oī cōiugatōe

A creſcens verbum ꝓꝺucere ꝺebet vbiqꝫ

.i. coꝛrepta ſup̄ cōiugatōis compoſitis

Ex ꝺo fit breuis a cum pꝛime compoſitiuis

❡ Dicit ꝙ ꝟbū ꝺebet ꝓꝺucere a creſcēs .i. ſyllabā creſcentē per a (vbiqꝫ). i.
in omni cōiugatōe: vt amamus. ꝺoceamus. legam⁹. auꝺiamus Deinꝺe
ponit exceptōem ꝺicēs. ꝙ in cōpoſitis ꝑme cōiugatōis huius ꝟbi ꝺo ꝺas
ꝺare coꝛripit̄ a: ꝟt in illis ꝟbis circūꝺamus ⁊ circumꝺare. venūꝺamus ⁊
verunꝺare. peſſunꝺamus ⁊ peſſunꝺare

illa vocalis ꝓlongare

E viſi cum ſubit r ꝺebes ꝓꝺucere ſemper

ꝑ q̄n̄ breuē ſup̄ ꝟba ſup̄ ꝟba ꝓꝺuctam

Cum ſubit r curtā ꝺant pluria plurima longam

❡ Dicit auctoꝛ ſyllaba creſcēs ſup e ꝓꝺucit̄ ſemꝑ niſi r ſequat̄: vt ame-
mus ꝺocemus legemus auꝺiemus. Notāter ꝺicit (niſi r ſequatur) qꝛ cuꝫ
r ſequit̄ plurima ꝟba ꝺant illam vocalē e longam: vt ameris vel amere.
ꝺocerē ꝺoceres ꝺoceret. Et plurima ꝺant illam vocalem e curtam: vt le-
gerē legeres legeret. amauero amaueris amauerit. hec autem inferius ꝺi-
ſtinguentur viꝺelicet vt ſequitur

in hoc verbo in hoc ꝟbo a volo vis

In ſum ſiue fero crementa velimqꝫ notato

in hoc verbo

Aceꝺo

❡ Dicit auctoꝛ. tu notato crementa in hoc verbo ſum es eſt. ſiue in hoc
verbo fero fers fert. ⁊ in hoc ꝟbo velim qꝺ venit a ꝟbo volo vis vult. q̄ſi
ꝺiceret ꝙ illa ꝟba irregularia ſunt. ⁊ iꝺeo non ſequunt̄ regulā ꝺe cremen-
tis alioꝝ verboꝛum. ſcꝫ regularium. immo per poſitionem aliquanꝺo ꝓ-
ꝺucuntur: vt eſſem ferrem vellem. Aliquanꝺo etiam breuiantur: ⁊ tūc re-
feruntur aꝺ litteraturam preteriti ꝑfecti: vt tulero tuleris. fuero fueris.
voluero volueris voluerit. Hoc iꝺem intelligitur ꝺe verbo irregulari e-
ꝺo es eſt. Nam aliquanꝺo pꝛolongatur in crementis: vt eſſe in infinitiuo.
aliquanꝺo etiam coꝛripit̄: vt in lr̄atura pn̄tis optatiui: vt eꝺerem ❡ No-
ta ꝙ inquātum hec quattuoꝛ ꝟba p̄ꝺicta irregularia ſunt notari ꝺebent.
Inquātum vero non referenꝺa ſunt aꝺ regulam preceꝺentem vel aꝺ ſe-
quentem prout viꝺebitur opoꝛtunum

Crementũ in

.i.oẽ ꝟbũ tercie cõiugatõis.corripit.i.cõiunctiui .ſup̃ tp̱a
Omne lego pñs breuiat.quartiq; ſecunda
productam ſup̃ ꝟbo vt legereris vel legerere
Longam paſſiuo reris vel rere notato

¶ Dicit ꝙ omne lego id eſt omne ꝟbum tercie coniugatõis breuiat pñs
tẽpus in quo habet r ſup e:vt in optatiuo modo vtinã legerẽ legeres lege
ret, Et breuiat ſcda tp̱a quarti id eſt cõiunctiui modi ſcʒ p̃teritũ impfe/
ctũ cũ legerẽ legeres legeret ꝛc̃. Deinde ibi(Longã paſſiuo) Dicit ꝙ in
verbis paſſiuis vbicunq; reris vľ rere reperit ſemper penultima prolon
gatur;vt legereris vel legerere legeretur
ſup̃ preteritum ſup̃ coniugatõem corripendum.
Pluſq̃ perfectum ꝑ quãlibet eſt breuiandum

¶ Dicit ꝙ illa vocalis e breuiat in preterito pluſq̃ꝑfecto cuiuſlibet ꝯiu
gatõis r ſequẽte:vt amauerã docuerã legerã.ꝛc̃.Et hoc in indicatiuo
correpta ſcʒ coniugatõe
Curta fit in prima beris ꝛ bere ſiue ſecunda
¶ Dicit ꝙ penultĩa futuri in beris vľ in bere termĩata in p̃ma ꝯiugatõe
et in ſcda corripit:vt amaberis vľ amabere.doceberis vľ docebere
in tali modo breuiata
In coniũctiuo duo tempa curta notato
Id ẽ preteritũ ꝑfectũ ꝛ futuri cõiũctiui:vt amauerim ꝛ amauero
illã vocalẽ .i.habẽs creſcentiã longam facit
E verbũ creſcens alibi producit vbiq;
¶ Dicit auctor in omnibus alijs temporibus ꝛ modis a predictis ꝟbũ
creſcens producit illam vocalem e ſequente r:vt futuro legar legeris.au
diar audieris vľ audiere
illã vocalẽ ſcʒ coniugationis primi incrementi
I ibi producit quarte creſcentia prima
¶ Dicit auctor ꝙ hec vocalis i p̃ducit in p̃mis cremẽtis quarte cõiuga
tionis:vt audimus auditis.Et dr̃ in p̃mis ad drñam ſcdaꝝ:vt audiui/
mus.ibi ſunt duo cremẽta.Primũ crementũ attendat in hac ſyllaba di.
que p̃ducit.Secundũ crementũ in ſyllaba vi que corripit
iuuenitur corripiendo
Omni p̃terito repitur imus breuiando
¶ Dicit auctor ꝙ in omni p̃terito ꝑfecto prime perſone in imus termĩa
to penultima breuiatur:vt amauimus

longa fac
Inq; velim produc crementa p̃ora vel in ſim
¶ Dicit ꝙ in hoc verbo velim velis velit.ꝛ ſim ſis ſit priora crementa ꝑ
l facta producuntur:vt velimus ſumus ſitis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

corripies illa littera
I breuies alijs ſi non v conſona ſubit

¶ Dicit ꝙ in alijs cremētis ſeu tpib⁹ ſiue modis i breuiatur: vt voluerimus ⁊ fuerimus ⁊ amauerimus ſi nō ſubit v cōſona) id ē niſi v cōſonās ſequatur: vt audiſtis. quia tunc i producitur

habēs creſcentiā longam facit corripiet
O creſcēs verbū producit. ⁊ v breuiabit

¶ Dicit ꝙ verbum producit ſyllabam creſcentem per o: vt amatote. et breuiat illam que creſcit per v: vt volumus poſſumus

per verba diſſyllaba in ſyllabis creſcentia
Has per crementa normas diſſyllaba ſerua
ſup̄ ſyllabas ſcʒ regulas
Sed tn̄ has oēs dic ad medias ſpeciales

¶ Dicit auctor ꝙ he regule de crementis ſeruādis ſunt per crementa diſſyllaba id eſt per verba duarum ſyllabaum. ſed tamen ſunt regule ſpeciales ad omnes medias ſyllabas que ſunt inter primam ⁊ vltimā que omnes medie a verſificatoribus dicuntur

dictio cōpoſite figure ſeruans
Compoſitū partis retinēs i fine prioris
ſcʒ i corripit ſup̄ ſyllabis hoc nomē hoc aduerbium
Hanc breuiat medijs. ſicut tubicē. ſed ibidem
demes ſocietur hoc nomen
Excipies iungatur ei tibicen vbiqʒ

¶ Hic auctor ponit vnā regulā dicens (Cōpoſitum) id ē dcō cōpoſita (retinēs i in fine ptis prioris) hoc eſt in fine dcōis que pmo intrat cōpoſitionē (breuiat hāc) ſcʒ vocalē i ſicut tubicē). i. canēs in tuba qđ cōponitur ex tuba ⁊ cano canis. Nā iſta ſyllaba bi corripit cū i ſit in fine huius ptis. Deinde ponit exceptōem in his dcōib⁹ ibidē tibicen ⁊ vbiqʒ i n qb⁹ illa vocalis i pducit. Ibidē debet excipi ⁊ idē. ⁊ eſt aduerbiū locale. Tibicen cōponit ex tibia qđ eſt inſtrumentū. ⁊ cano canis canere. ⁊ eſt ille q̄ vtit tali inſtrumēto. Vbiqʒ cōponit ex vbi ⁊ qʒ. ⁊ eſt aduerbiū loci

ex illa ppōne inſeparabili longā fac excipe
Ex di cōpoſitū produc. ſed deme diſertum
ſup̄ illa ex dictione greca pones
Et que cōpoīs ex greco curta locabis

¶ Dicit ꝙ hec ppoſitio di pducit in cōpoſitōe: vt diligo. Deinde ponit exceptōem dicēs (ſed deme). i. excipe (diſertus ta tum). i. facūdus vel eloquēs cuius pma corripit: vt in Horatio. Fecūdi calices quē nō fecere diſertū Si oppoīt auctori ex eo ꝙ iſtud vbū dirimo inuenit in pma correptā: vt i Ouidio metamorphoſeos ibi. Hāc deus ⁊ litē melior natura

diremit. Reſpōdendum eſt q̄ hoc verbū dirimo cōponitur ex di ꝛ emo. et r interpoſita e mutatur in i. ꝛ preter hoc vocalis dictionis compoſite poteſt variari vt ſupra diximus in regula data de compoſitis. Nā poſt illam prepoſitionem ſequi deberet e in hoc verbo dirimo. ſed iam r inter poſita ſequitur eam. ideo illa prepoſitio di poteſt breuiari per illam re/gulam inferius poſitam ibi (J ſuper r longam ꝛc. Que poliſyllaba ſunt breuies ꝛ cetera) Deinde ponit aliam exceptionem dicens. Et que com ponis ꝛ cetera) Quaſi diceret in dictionibus grecis compoſitis di breuia tur: vt Diateſſeron. quod eſt ſpecies cantus. ꝛ diſamis quod eſt nomen ſyllogiſmi logicalis.

correpta ſup̄ vocali ſequente
Vocalis breuis eſt alia ſubeunte ſed inde
excipi multa id eſt diuus diua diuum
Demi plura queunt. vt dius diaq̄ʒ dium
hoc v̄bum habens duas ſyllabas corripit
Et fio cum ſit diſſyllaba vox breuiatq̄ʒ
id eſt dictio plures habens ſyllabas ſunt exempla
Cum poliſyllaba ſi fierem probat hoc fieretq̄ʒ

¶ Hic auctor ponit vnam aliam regulam generalem ad omēs formas prout vna vocalis precedit aliam in diuerſis ſyllabis. Et dicit q̄ vna vo calis ante aliam vocalem breuiatur: vt meus in prima ꝛ reſpuo in ſecun da ſiue in media. Sed inde] Ibi auctor ponit exceptionem dicens q̄ plu rima vocabula poſſunt excipi: vt dius dia dium. id eſt diuus (ꝛ fio quan do eſt vox diſſyllaba) id eſt dictio duarum ſyllabarum etiam producit. po yllaba id eſt dcō plurium ſyllabarum breuiatur. Et ponit exemplū dicēs (ſie: ē probat hoc fieretq̄ʒ Nam ſi bene conſideras prima de fiet pro ducit. ꝛ prima de fieret breuiatur.

productam vt ſpeciei maneriei
E ſuper i longam dat declinatio quinta.
dum in gtō ſingulari
Quando vocalis preit e. ſed eam breuiabis

Conſona ſi preit e. dic ergo rei ſpeciei
¶ Dicit q̄ e ante i producitur in genitiuis ꝛ datiuis quinte declinatio/nis quando vocalis precedet e: vt ſpeciei ſed breuiatur quando conſonās precedit: vt ſpei Et ipſemet exemplificat in littera: vt ſpeciei vbi e pro/ducitur quia vocalis precedit e. Et rei vbi e corripitur. quia conſonans r precedit e.

ſup̄ noīa ſocient ſup̄ greca
Grecaq̄ʒ iungātur. q̄ lōga frequēter habētur.
¶ Quaſi diceret q̄ vocalis ante vocalem in grecis dcōnibꝫ producitur

frequenter vt in Ouidio. Medee me dea forem ꝛc̄. Dico (frequēter) qꝛ a
liquando corripit: vt in eodem. Theſea deuoui ꝛc̄.

ſup̄ nominibꝫ corripitur ſup̄ dc̄onibus
I ſuper a proprijs raro breuiatur hebreis
¶ Dicit ꝙ i ante a raro breuiatur in dictionibus hebreis: Ut Maria
Mathias.

exigunt vt illius vnius
Vt tua metra petūt dabitur gtūs in ius
breuies ab alter ꝓlongas in gtō
Corripis alterius. ſemꝑ ꝓducis alius
¶ Dicit ꝙ genitiuus in ius terminatus in metro poteſt poni ad placitū
in producendo vel corripiendo. Inde excipiunt alterius cuius penultīa
breuiat. ꝛ alius cuius penultima producitur in gtō

producit vnus quattuor equorum ſolis
Tenditur eous. aer. platea. chorea
¶ Dicit auctor ꝙ nomina in littera poſita producunt vnā vocalē añ al/
teram. Eous dicit eſſe equus vehens currum ſolis. ꝛ declinat etiam adie
ctiue. vt eous a um. id eſt orientalis. Chorea eſt ludicris cātilena vl' ſal
tatio. Aer ꝛ platea de ſe patent. Tamen platea varie ponitur in metro:
vt inferius patebit ibi (Ut placet eſt platea ꝛc̄)

ſup̄ ſyllabe corripiunt
Vocalem medie breuiant, ſi muta ſequatur
tali lrā ſcꝫ mediam ſyllabam
Cum liquida. tamē hāc ꝓductam pone breuēqꝫ
auxiliatrix ab october vt amatrix
longa fit adiutrix. octobris. nomē in atrix
ſupple grāmatici
Cum chiragra podagra q̄dam breuiāt. alij non.
¶ Quaſi diceret ꝙ in medijs ſyllabis vocalis poteſt variari. id eſt ad
placitum poni muta cum liquida ſequente: vt compatris ¶ Et nota ꝙ
hec regula tantum valet in dictionibus naturaliter corripientibus voca
lem. qꝛ ſi naturaliter producerent eam non poſſent corripere: vt ſupra di
ctum eſt ibi (Si faciat curta vocali ſyllaba finem ꝛc̄) Deinde ponit exce
ptionem dicens ꝙ Adiutrix octobris ꝛ nomen in trix terminatum: Ut
amatrix ꝓducunt vocalem ī media ſyllaba ꝛ nunqꝫ breuiāt. licet muta ꝛ
liquida ſequantur eam. Preterea dicit ꝙ quidam breuiant quidam non
breuiant mediam vocalem in his duobus nominibus chiragra ꝛ poda/
dagra. Chiragra eſt gutta vel infirmitas quedam in manibꝫ. Podagra
vero ī pedibꝫ Podagra eīn dr̄ a genitiuo podos. quod eſt pedis ꝛ agra id
eſt dolor quaſi pedis dolor

¶ Sequitur de primis ſyllabis

breuias hoc verbum
Ate b corripis a. ſicut ſcabo ſiue ſcabellum — A ante b
iſta duo nomina hoc verbum hoc nomen
Et ſtabilis ſtabulū dabo vel labo ſiue flabellum
hoc nomen excipiā a labor .i. ficticiū a flo
Et labor: hinc demā labi cum fabula flabam
hoc nomen .i. putredo a ſto eſce macula
Scabidus. ꝛ tabes ꝛ ſtabā pabula labes
a for male videns adiungam
Et fabor ſtrabo nabamq; ſimul ſociabo
hoc nomen ad placitum ponas
Fabellam varies

¶ Superius poſuit auctor regulas generales ad omnes ſyllabas. In
hac parte ponit regulas generales. Et p̄mo ad p̄mas ſyllabas. Secun/
do ad medias Tercio ad vltimas. Pars ſecūda incipit ibi) A breuis in
medijs). Tercia pars ibi(Uoces fine dabis) Itē prima pars in qua de/
terminat de p̄mis ſyllabis diuiditur in quinq; partes ſcd̄m ꝙ ſunt q̄nq;
vocales. Primo eñ determinat d̄ primis ſyllabis inquantum a prepo/
nitur conſonantibus. ſecundo e. tercio i. quarto o. quinto v. Pars ſecun/
da incipit ibi.(Ante b fit breuiꝫ e) Tercia ibi(Ante b corripis i) Quar/
ta ibi(Ante b longa fit o(Quinta ibi(Ante b fit breuis v) Item prima
pars in qua determinat de primis ſyllabis inquantum a preponitur con
ſonantibꝫ) diuiditur in tot partes quot ſunt conſonantes quibꝫ a p̄ponit
in dictionibꝫ latinis. Et primo ſic. A ponitur ante b. ſecūdo ante c. tercō
ante d. ꝛc. ¶ Partes iſte de ſe patent. Item prima pars in qua deter/
minat de primis ſyllabis a(precedente b diuiditur in duas partes. quia
primo ponit regulam cum exemplis ſuis. ſecundo ponit exceptionem.
Secunda ibi(Hinc demam labi) Ad primam partem dicit ſic(Ante b
corripis a) quaſi diceret ꝙ a ante b breuiatur in primis ſyllabis ſicut ſca
bo ſcabis. id eſt gratare. Inde hoc ſcabellum. ꝛ pluraliter nominatiuo
hec ſcabella. i. parua ſcamna. Stabilis id eſt conſtans vel firmus. ꝛ dici
tur a ſtando Stabulū eſt locus boum ꝛ animalium. Dabo dabis a do
das. Labo labas. id ē vacillare. Flabellum eſt inſtrumentum fugandi
muſcas. Labor laboris eſt opus vel operatio. ꝛ corripit primam. Dein
de ponit exceptionem dicens. Hinc demam) id eſt excipiā illa que ponū
tur in lrā ſcʒ labi. quod eſt infinitiuꝰ a labor laberis id eſt cadere. Fabu/
la eſt ſermo fictus. Flabo bas bat. ꝛ ſtabam ſtabas. Pabula hoc pabu/
lū in nominatiuo id eſt eſca. Labes id eſt macula. Fabor eſt futurū a for
faris. id eſt loquor. Strabo onis id eſt luſcus. Nabā bas bat. a no nas
quorum oīm prima ſyllaba producitur. ¶ Exempla quere in auctoribꝫ.
Deinde dicit(Fabellam varies) quaſi diceret ꝙ prima ſyllaba huius di
ctionis fabella poteſt produci ꝛ breuiari. Et fabella eſt diminutiuū a fa
bula. vel ſm̄ alios a faba Pro euidentia regularum ſequentium nota o ꝛ

dinem ſuprapoſitum tanꝙ introductionem ad ſequentia. que ſatis faci/lia intellectu ſunt

A c breuis. ꝓbat hoc acer arbor. acerb⁹ aceſco

vt bacca vt pacis ꝓlonga corripe pactū facere

A ante c **Cū b preit aut p ꝓduc. breuiaꝙ paciſcor**

hoc ꝟbū hoc nomen hoc nomen producēdus

Et placet ⁊ bacul⁹ ſpaciū brachos eſtꝙ morādus

ppl'ſ qdā eloquēs edificiū ppl'ſ qdam

Hic acer thracus facūdus machina dacus

eſt auis q̄dam iungatur flos vel lapis .i. indiſtīcter ponitur

Graculus addatur. ſed iacinthus variatur

A ante d breuiabis. ſup̄ ꝑ quos aſcēdit locus breuis in aqua

Ad corripies tibi ſunt gradus ⁊ vada teſtes

demitur cōſulo color equi ad modū palme

Excipitur radix ⁊ clades ſuadeo ſpadix

.i. do vltra duco deus belli

Trado traduco gradiuus vadoꝙ rado

id eſt ciuitas vel inſula

Et gades

vt vafer .i. callidus ſup̄ quādo ſt lapidem

A ante f **Eſt ſup f breuis a. ſit ſaphirus lapis extra**

¶ Dicit ꝙ a ante f corripit. ſed excipit ſaphyr⁹ quādo ponit ꝓ lapide. q2 tūc ꝓducitur. ſed quādo ponit ꝓ viro tūc corripit. vn̄⁹. Porticus ē rome qua dū ſpeciādo formoſe. Res querēdo nouas inueni de ſaphiro vas. Inſtitor ignarus vendebat ꝓ ſaphiro thus. Vas tribus ⁊ ſemi ſolidis ego prodigus emi. ⁊ debet ſcribi ꝑ ph.

vt ago ingenioſus occiſio multoꝝ hoīm

A ante g **A g breuis. ꝓbat ecce ſagax. ſtrages retrahatur**

.i. fleo theca gladij. domus paſtoꝝ. veſtis diſcolorata .i. incātatrix

Vagio vagina magalia ſtragula ſaga

paſtillum de riga inquiro iungitur

Lagana producit petrus indago ſociatur

Si p vel f preſit produc. ſed deme flagellum

id eſt quādo ſignificat rete vel regionem corripitur iungitur

ſtrepitus arboꝝ. ſed qn̄ ſt vulnus ꝓducitur

Additur atꝙ fragor fragilis. plaga rete vel ora

¶ Dicit auctor ꝙ in p̄mis ſyllabis a an̄ g corripit: vt ſagax. Sed iſta q̄ exēplariter ponunt in textu ſunt notāda. qm̄ ꝓducunt: vt dt textus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

A ſup l tardāt diſſyllaba. ſed calo verbum — A ante l
Ac alit atq malū qđ mobile demo. palamq
turris lignea — dea pabulorum
Atq phalā. ſic deinde pales his iūcta phalārq
Atq ſalum mare
.i. que deſcendūt ab iſtis, vt phalernū
His que naſcitur pariter quoq corripiūtur
Hec quibus eſt creſcēs gtūs corripe. ſicut
in gtō — paludes
Sal ſalis atq palus. calo demature ales
vt talio valeo
Que poliſyllaba ſunt breuias. baliſtaq tolles
inſtrumētū q ludit' obſcuritas. piſcis qdā — aſpitas viarum — ſordet
Alea caligo balenaq ſalebraq ſqualet

¶ Dicit auctor q a ſup l in pmis ſyllabis pnucit. et hoc ē verum in dcōibus diſſyllabis. i. in dcōnibus duarum ſyllabarum: vt talis qualis. Sed nota exceptōes in textu poſitas q ibi incipiūt (Sed calo verbum)

vt fama ſtramen — que poſtea ponūtur
A ſup m tardant diſſyllaba queq ſequūtur — A ante m
a do das — eſuries — veſtis pcioſa — hoc verbum
Sūt damus atq fames chlamis. et tū ac amo dem-
Atq chamos (pta
.i. dcōnes plurium ſyllabarum — .i. perdo — excipitur
Que poliſyllaba ſunt breuies. amitto ſit extra
maſſa lata — plango — chorda cū qua iacit' telum
Lamina lamentor. quibus amentū ſociabis

¶ Hic a. dt q in pmis ſyllab a an m pducit' in dcōibus duarum ſyllarum dēptis ill' q ibi ponūt' (queq ſequunt') tūc ibi (Que poliſyll'a) Dicit i dcōibus poliſyllab a ſup m corripit' pter illa q excipiunt' ibi (amitto ſit extra

A ſup n longā faciunt diſſyllaba. deme — A an̄ n.
hoc nomē — hoc verbū — aial qddā — .i. vetula — piſcis qdam.
Hic manus atq cano. canis. his anus abdas anaſq

¶ Dicit q a ſup n in dcōibus diſſyllab pducit' vt panis Iuū excipit' manus cū qbuſdā alijs Manus pl'a ſt. vn̄ Pars hois pmpta ptectio turba potestas Chriſtus vindcā miſeratio munus imago Siipotētis opus dr ee manus Canis A cane nō mgno ſepe tenet' aper. Anus. Hic pcedit anus. cuius male ſibilat anus. Et alibi Dū ſe curuat anus retro ſibi ſibilat anus. Et alibi.

Eſtimo non ſanum quando digitus docet anum. Anas. O fluuialis a/
nas quanta dulcedine manas. Si mihi cauiſſem. ſi frena gule poſuiſſem
Febres quaternas non reuocaſſet anas

ꝓpō greca   id eſt apparitio
Acana ſiue phanes

:i. deriuent. ſup̄ dcōib͛   vt maneo   conſiderabis
Ni ſint a longis poliſyllaba curta notabis

id eſt guloſus vel luxurioſus
Ganeo demat͛ur

Dicit q͛ in dcōib͛ poliſyllabis corripit͛ a lan̄ n In̄ excipit͛ ganeo

vt apud   auicula q̄dam   verberor comedere vt pueri
A ante p — **A p breuis. niſi papilio vel vapulo papo**

nomē ꝑꝑl's. herba q̄dam. lapis ꝓcioſus   gula   ſummus pontifex.
Apulus ⁊ lapa ſaphyrus crapula papa

manutergium. eſt herba quedam
Mappa cum rapo

Dicit q͛ a an̄ p corripit͛: vt apud aper. ſed papilio cū alijs excipitur

vt aqua   curta   vt nequaq̄
A ante q — **Ante q ſit breuis a ſemꝑ. niſi compoſitiua**

Dicit q͛ a an̄ q ſꝑ corripit͛: vt aqua. niſi ſint cōpoſita: vt nequaq̄

correpta   ſpica   curuus   diuinator
A ante r — **A breuis eſt. qḋ ariſta ꝓbat varicoſus aruſpex**

demitur   herba quedā   exicco   q̄dam vena
Excipitur carex a careo varica varex

Dicit auctor q͛ a an̄ r in ꝑmis ſyllabis corripit͛: vt ariſta. In̄ excipit͛
carex cum alijs dcōibus in textu poſitis. Varics a varexē vena prenſa
a pede vſq̄ ad caput. Unde nota q͛ ꝑmam haber ꝓductam: vt p3 in lrā.
et varicoſus ꝑmam correptam. quare patet q͛ eſt ibi exceptio ab illa ge/
nerali regula (In deriuatiuis) ⁊ a varica varicoſus. Un̄ Varicatus aru
ſpex ⁊ flām̄as naribus efflant.

regio quedam   obedio   fluuius
Area naricia vel glarea pareo naris

prolonga   eſt nomina adiectiua
Producrus vel ra vel rum. teſtis tibi clarus

altare   ſtabulum porcorū   greca ꝑpoſitio   .i. modicum
Ara dei vel hara ſuis para deme parumq̄

vt naſus caſus   ꝓlonga duaꝝ ſyllabaꝝ. hoc aduerbium
A ante s — **Cum ſubit s ꝓduc diſſyllaba ſit quaſi dempta**

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

In medijs ſyl

vilis dōmus fundamentū vt aſinus
Et caſa ſiue baſis poliſyllaba curta notabis
hoc nomen demūt ſunt oſcula. pducta
Caſeus excipitur. ⁊ baſa longa notentur
¶ Sententia eſt ꝙ a āte s in dcōibꝫ diſſyllabis pducit̄. vt naſus, caſus. ſed ſi caſa ⁊ baſis excipiunt̄ Sed in dictionibus poliſyllabis corripit̄ Exemplū vt aſin us. exceptis ni textu poſitis
correpta hoc aduerbiū hoc nomen
A t breuis. nato fit teſtis quater atꝗꝫ quaternus A añ t
a ſto .i. manſio hoc ṽbū excipiatur
Atꝗꝫ ſtatim ſtat us ⁊ ſtatio latet. ac retrahatur
ꝓpheta planeta lucerna adiectiuum
Vates ſaturnꝰ laternaꝗꝫ mobile latus
hoc nomē numerale cōſtellatio hoc nomē coniūctio obſcurus
Quattuor ⁊ fatum naturaꝗꝫ quaternꝰ ater
palacia fidelis repagulū qđ oppoit̄ oſtio
Atria catholicꝰ clatros ſociare ſolemus
.i. latum hoc aduerbiū ad placitum pones
Platos cum ſtatim varies. ſed longa notabis
ſup̄ dcōibꝫ vt mater. vt pratum tali lrā p̄cedente
In quibꝰ m ſuper eſt aut r muta preeunte
matheſis media correpta eſt ſcia q̄dā triuialis. ſꝫ media pducta diuinatio
Philoſophi matheſim dicūt veteſꝗꝫ matheſim.
ad placitum ponitur hoc nomen platea
Vt placet eſt platea dic platea ſiue platea
¶ Sententia eſt ꝙ a ante t corripitur. Exemplū vt quater quaternus. Sed excipiuntur dictiones in textu poſite. Tunc ibi (Longa notabis) Dicit ſi m vel r precedit a tunc talis ſyllaba producitur. Exemplum: vt mater pratum.
vt auis correpta illas dictiones excipies
A ſup v breuis eſt. ſed gnauus ⁊ auia demes A añ v
a gaudeo puppis mars auis quedam a malo
Gauiſus nauis ⁊ mauros pauoꝗꝫ mauis
dulcis pueruſus p̄cedit vt clauus ⁊ flauus
Suauis prauus. itē ſi preſit l addita mute
¶ Snīa huius textus eſt ꝗa ſup v in p̄mis ſyllabis corripit̄. Exemplū vt auis. Sed inde excipiunt̄ gnauus auia cum reliquis. Similr̄ dicendū eſt de illis dictionibus in quibus l littera addita mute p̄cedit ip̄m a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Exemplum: vt clauus flauus. Sequitur nunc de illa ſecunda vocali ſcilicet e. quomodo ſe habet quo ad correptionem et productionem in primis ſyllabis.

lebes lebetis   id eſt due conſonantes precedant

E añ b **Ante b fit breuis e. ſi non duo conſona preſint**

❡ Hic auctor agit de correptione ꝛ productione primarum ſyllabarum ſm ꝙ hec vocalis e precedit b. Unde dicit ꝙ e ꝑcedens b corripitur: vt lebes lebetis. Unde Ouidius. Fuluos operoſo exire lebetes

ꝑpō   facit hoc ꝟbum   id eſt ſol   ciuitas q̄dam   cōſiderentur

Deformat debet. phebus thebeqꝫ notentur

veſtis ſacerdotis. infirmitas. luna   illa duo verba

Nebrida debilitas phebe nebam quoqꝫ nebo

❡ Hic auctor incipit a regula ꝑdicta dicēs. ꝙ iſte dcōnes in textu poſite ſunt bene notande: vt ſunt debet phebus quoniam excipiuntur

E añ c   correpta   iuxta. ꝓpterea   tempora   fornicarius

Ec breuis cecus eſt teſtis. niſi ſecula mechus

a fex. ſeorſum. a cura fertilis   regio. priuatus, viſu

Fecis ſecurus fecundus grecia cecus

clamans preconium cū ſe   furioſus. aduerbiū. ſonus reditiuus

Preco mecum te ſe vecors ſecius echo

locus in quo aliquid repoitur   manica   deriuatur

Thecaqꝫ longatur. a quo chirotheca creatur

❡ Sententia huius textus eſt. ꝙ quando in primis ſyllabis c precedit e tunc corripitur. Exemplum vt ſecus. Sed alie dictiones in textu poſite ꝑ modum exceptionis producuntur

E añ d   producis   id eſt dictiones, duarum ſyllabarum

Ante d ꝓtrahis e. niſi ſint diſſyllaba. ſicut

ſedile   hoc ꝟbum hoc defectiuū   excipis   hoc verbum

Sedes ꝛ tedet. cede pro dic demis edoqꝫ

organū greſſus baculus paſtoris. arbor q̄dā. dcōnes plurium ſyllabaꝝ.

Pes pedis atqꝫ pedū cedrus ꝛ poliſyllaba curta

hoc verbum. hoc nomen   aſſiduus   dematur

Ut ſedeo medicus. ſed ſedulus excipiatur

diſcordia inter ciues   id eſt plenus ſeditione

Seditioqꝫ ſimul cui ſeditioſus adheret

quidam athenienſis. id eſt atrium

Dedalus et predium

❡ Sententia eſt ꝙ e ante d in primis ſyllabis producitur niſi ſint dicti

Jn primis ſyl

ſnes diſſyllabe in textu poſite que corripiunt ſicut ſedeo; vt in hoc verſu
Si quis ſedes ſedes ⁊ cõgrua ſit tibi ſedes. Jlla ſede ſede nec ab illa ſede
recede. Sed poliſyllabe corripiuntur exceptis quibuſdam

pro q̃ñ ſequit vt nefas   vt refero defero
Cum ſubit f breuis e. ſed compoſitiua notabis   E añ f
Sententia eſt ꝙ e ante f corripitur in ſimplicibus; vt nefas. Sed in
compoſitis producitur: vt refero defero

correpta   hoc verbum. guberno   oculo
Ante g ſit breuis e lego teſte. regoqꝫ tegoqꝫ   E ante g
demas   a rex   vxor regis   norma   a lex
Excipias reges reginaqꝫ regula leges
infirmus regio q̃dam. pauper   tegimẽ in paupertate viuo
Eger ⁊ egypt⁹ degens ⁊ tegula dego
Egis ⁊ egloceron
Snia ẽ ꝙ e añ g in p̃mis ſyllabis corripit. Exemplũ vt lego tego re/
go. Sed alie dcões excipiũtur qꝛ in illis e añ g pducit; vt reges in plura
li numero a rex ⁊ regina cum alijs in textu poſitis

id eſt e ante l pductam   i. duaꝝ ſyllabarum: vt celũ velum
E ſuper l longã faciunt diſſyllaba. ſicut   E añ l
brachia   excipe   citharã hoc aduerbium   a volo   frigus
Chele. deme chelim velut inde velimqꝫ geluqꝫ
Atqꝫ melos ſcelus atqꝫ celer delos. ⁊ breuiabis
vt elemoſyna elementum   fouea   monſtrum marinum
Que poliſyllaba ſunt ſpeluncaqꝫ belua demas
vnctus   ſpecies metalli   ſpelunca
Delibutus ⁊ electrum ſpeleaqꝫ grecum
locus piorum   templa   aſſocias
Elyſius cum delicijs delubraqꝫ iungis
Sententia eſt quando e precedit l in primis ſyllabis in dictionibus
diſſyllabis producitur. Exemplum vt chele. Jnde excipiuntur chelim ⁊
gelu cum quibuſdam alijs: vt patuit in textu. Sed in dictionibus poli
ſyllabis pducitur: vt ſpelunca belua

id eſt e ante m   vt memini   id eſt mulier   a ſemen   excipis
Eſt ſup m breuis e. ſed femina ſemina demis   E ante m
Demoqꝫ produces ⁊ longis addere debes
vt eminus   ſup̃ dcõnib⁹. hoc v̾bum   ſociabo
E ſup m ſolam. ſed correptis emo iungam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

.i.orno dea fatidica
Ac emioq; themis
.i.cũ creſcẽtia in gtõ ut ſemis ſemiſſis.thema thematis
Et cũ cremẽto diſſyllaba nomina produc
memoris ſilua ſimul coxa corripies
Sz memor atq; nemꝰ pariter femur abbreuiabis
¶ Sententia eſt q e ſup m corripitur (Exemplum ut eminus emo emio et themis. Inde excipiuntur dictiones diſſyllabe que habent creſcentiã in gtõ: que producunt e ante m: ut thema thematis (Inde excipiunt memor nemus z femur que corripiuntur

ut ſemen venum illa coniũctio hoc nomen
E . añ n E ſup n longa. ſed eñ breuis atq; feneſtra

Atq; penu penitꝰ penetro penes atq; penates

Et frenesis varies flacco dicente frenesis
ut bene gene ſenex teneo venio ꝓponit ſup lrẽ e.
Si b vel g vel s t vel v ꝓiungit illi
correpta hoc ſupinũ a veneo hoc nomen
Fit breuis. ac venum ꝓduci venaq; debet
corrige q pendẽt a mitra eõi feras cape inferna .i.fex
Tenia tena ſimul venor ſic tenara tenus
¶ Sententia eſt q e ſuper n producitur: ut fœnum. Inde excipitur eñ z feneſtra cum alijs dictionibus in textu poſitis (Et ſi b vel g zc) precedit e tunc ſimiliter corripiuntur. Exemplum ut bene gene teneo zc. preter illa que in textu excepta ſunt.

ut tepeo crepo inuenire
E añ p Ante p fit breuis e. veluti reperire p duplex
a reperio preputiũ eſt pellicula que ſolet incidi a iudeis. i.velox
Repperit excipies ſimul z preputia prepes

Cepaq; ꝓtrahit e. ſed hanc ꝓducere debes
ut ſepe ſepia. ſepio ſepes corripit o. ſubtus terrã aliquid ponere
S ſibi ꝓpoſito. breuiat o tamen ſepelire
numerus in quo inuenit noui luniũ. repo. i. latenter intro
Longa fit e pacta repoq; ſimul ſociatur
¶ Sententia huius textus vult. q e ante p corripitur. Exemplum: ut tepeo reperio. Sed inde excipiuntur illa que in textu ponuntur quorum aliqua corripiuntur. z aliqua producuntur

vt equus ſubſtantiuum. illa coniunctio excipitur id eſt mare
Ante q fit breuis e ſicut neqȝ. demitur equor
adiectiuum i. ſimilis hoc aduerbiū prauus
Equus et equalis nequaqȝ nequeqȝ nequā
¶ Eſt ſnia in hoc q e añ q in pmis ſyllabis corripiẗ Exemplū vt equus ſcōm qd eſt nomē ſubſtantiuū demptis illis que in textu ponūtur
id eſt e añ r corripias ordo dña fulmē apparens in mar
E ſup r breuias. ſeries hera ſiue ceraunum
ad herum ptinēs dñs diuiſio demis. i. fortis vel nobilis.
Sic et herilis her heres tñ excipis heros
hoc verbū. mortalis miſeria i. viridis filius heri
Hereo feralis erumnaqȝ cerulus heres
triſtatur vermis quidā. vnguentū ludi ppl's quidam
Meret et eruca ceromaqȝ ſeria ſeres
i. metallū hoc vbū. i. qñ ſt gentē infectio apū. tarde
Es eris quero gens ceres ceraqȝ ſero
filia icari vel ſignū celeſte i. ſalue
Erigoneqȝ ſimul chere
ſunt veſtes inueterate i. multitudo clericorum
Xeropellinas debes clerus ſociare
verus a um excipe in quo aſſak timeo
Longa fit e ſuper r. ſed deme veru vercorqȝ
Inferie arū. i. ſacrificia in feris facta p mortuis. Feretrū. i. lectus mortuorū Veretrū. i. vga viril Merū (i. dulce vinū ſiue claretum
Corripis inferias feretrū veterūqȝ merumqȝ
tali lrā anteposita vt ſphera ſpero
P quoqȝ prepoſita pones diſſyllaba longa
manica. genus calciamenti quo vſi ſunt apoſtoli.
Eſt teſtis pera veſtis. preductio vera
¶ Sententia vult q e añ r in pmis ſyllabis corripiẗ Exemplū ſicut ſenes hera ceraunū Sed ab illa regula facit exceptōz eqne incipit ibi (tñ excipis heros) que durat vſqȝ ibi (Lōga fit e ſup r) in quo notat q in qbuſdam e ſup r plongatur. Exemplum: vt verus ſm q eſt adiectiuū. de quo tamen iterum) excipit. vt patet in textu

vt deſes theſis dictio cōpoſite figure. i. poſitio
Longa fit e ſuper s. niſi compoſita theſiſqȝ
Atqȝ ieſus

E ante q

E ſuper r

E ſup s

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

¶ Sn̄ia stat in hoc q̄ e sup s p̄ducit. Exemplū vt deses. Jn̄ noīa cōpoſite figure excipiunt: vt thesis ꝛ iesus in q̄bus corripitur

vt etas .i. visus vel cōfisus hoc nomen

E ante t Ante t longa fit e ceu fretus. deme metallum

timeo mare abſcindo. carmina poſt

At etiam metuoq̄ʒ fretū meto metraq̄ʒ retro

ſociabis nomē p̄pl'i vt peto vt veto

Adiungesq̄ʒ getes. ꝛ ſi p preuenit aut v

illa p̄poſitio facit hoc nomen prolongare

Prefor mat preter pretor p̄ducere debes

.i. mare vel vxor oceani vel dea aquarū mater achillis

Tethys pos tethim dabit. atq̄ʒ thetis thetidiſq̄ʒ

¶ Sn̄ia ē q̄ e añ t p̄ducit in p̄mis ſyllabis Jn̄ excipiunt q̄dā noīa in textu ſatis expreſſe enūerata. Etiā in ill' in q̄b p vl' v p̄cedit Exēplū p̄mi vt peto. exē. ſcd̄i vt veto Jn̄ tn̄ excipiūt p̄ter qd̄ p̄ducit cū ſeq̄ntib i textu.

vt euum malus .i. excipe dr̄ quaſi ſequēs vex

E ante v E ſup v produc. vt ſeuus deme ſeuerus

ſubleuo currus caſtor .i. non graue

Et leuo ſiue breuis beuer ꝛ leue nō onerosum

¶ Sn̄ia huius textus ſtat in hoc q̄ e ſup v p̄ducit. Exēplū: vt euū ſeu⁹. Jnde tamē excipiunt noīa in textu poſita

breuias q̄dā herba .i. p̄pl's hiſpanie

I ante b Ante b corripis i. tribulus p̄bat hoc ꝛ iberus

¶ Hic auctor agit de correptōe ꝛ p̄ductōe p̄maꝝ ſyllab: ꝛ ſm q̄ hec vocalis i p̄cedit b. Et dr̄ q̄ i p̄cedens b corripit: vt tribulus

inſtrumētū excuciēdi fruges. vehiculū hyemalis. monile .i. lr̄ās trabo

Tribula dematur hybernus ſibula ſcribo

coxa genus vehiculi ingenuus ab eo is ire

Tilia liburnum vel mobile liber ꝛ ibo

Acibis fibra poteris coniungere vibro

¶ Dicit auctor q̄ iſta noīa in textu poſita a p̄dicta regula excipiunt q̄a in illis i añ b nō corripit. ſed producitur

I ante c Ante c fit breuis i. fit cōuicior tibi teſtis

loquax excipio opprobria ſagittā loquor

Atq̄ʒ dicax demo conuicia ſpicula dico

parua platea. reliquie panis. ſigna victorie. inuolutio capillorū

Vicus cum mica vel miciteria trica

Jn primis ſyl

viceſimus tricesim⁹ auis q̄dā. arbor q̄dam
Vicenus quoqꝫ tricen⁹ ficedula ficus
a liciū ariſta auis q̄dā roſtro ſuo pforās arbores
Licia cum ſpica vl' ſicut picaqꝫ picus
geminat gladius aridus mutabis
C duplicat ſicca ſiccus. ſed ico variabis
ſup̄ cōpoſita. hoc nomē. cōponit q̄ſi fatū dicēs corripit
Queqꝫ dicax ponit. vt fatidicus breuiabit
¶ Snia ē q' i añ c corripit. exē. vt iudicioꝛ Sꝫ alia noīa i textu poſita iñ
producta vt fidus .i. qñ ē maſ. ge. cōfido (excipiuntur
Ante d longa fit i. velut idē ꝓ mare fido
id eſt fidelis excipis. i. qñ eſt neutri generis fidelitas
Et fidus. ſed demis idē neutrale fideſqꝫ

J ante d

His ideo fidis atqꝫ cidonia iunge quidemqꝫ
id eſt lapis vt bidens video tridens
Addis idone⁹ his. ⁊ ſi b vel v preit aut t
.i. ſonum facere cum dentib⁹ ſocies
Strideo producas. ⁊ ſtrido rideo iungas
id eſt ſtatua reperiens eſt colens idola
Jdola dic longa tamen in uenies idolatra
¶ Snia huius textus eſt q' i añ d. pducit in pmis ſyllabis. Exemplū vt
fidus ⁊ idē. put ē maſ gñis. Sed qñ eſt gñis neutri tūc excipit cū alijs no
minib⁹ in textu poſitis p modū exceptōis
vt grypho pducta vt biformis triformis
J ſup f longa. niſi cōpoſitiua ciphuſqꝫ
¶ Snia ē q' qñ i pcedit f. pducit. Exēplū vt grypho. Jñ excipiunt noīa
cōpoſite figure: vt biformis ⁊ hoc nomen ciphus

J ante f

vt vigeo .i. crucio. firmo excipi
Ante g corripis i. vult fligo figoqꝫ demi
biga eſt currus duarum rotarum ſunt nates
Viginti bige trigintaqꝫ frigora pyge
tranſeo eſt auis aſſo iungimus
Nigro pygard⁹ frigoqꝫ ſimul ſociamus
pcedūt ſtigo as ⁊ ſtimulo. ſed ſtigo onis eſt nomē vrbis
S t ſi peunt. vt ſtigo longa manebunt
fluuius infernalis aues ſunt inſtrumentū purgādi equum
Sꝫ ſtiga cū ſtrigib⁹ breuies. ſtrigilis variamus

J ante g

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

¶ Sñia ē q̄ i añ g corripit Exēplū vt vigeo. Jnd etiā excipiunt iste dcō/
nes. fligo figo migro pygardus cū reliquis: vt notat textus

I ante l

vt bilis lapis est vel ſerpens
Longa fit i ſuper l. vt millia deme cylindrū
est auis quedam herba. letus. pellis ſuper oculum
Et philomena ſiler hilaris ſiliumq̧ cilexq̧
pondus duarum librarum
Est granū miliū bilibris pilus et pila ludus
vt ſileo vt tilia curtam facere
Si preit s aut t tunc debes i breuiare

¶ Sñia textus est q̄ qñ i p̄cedit l tunc producit. Exemplū vt millia. Sed
nota iſta noīa que in textu excipiūtur. ꝛ etiam illa noīa in quib⁹ s ꝛ t p̄/
cedūt i. Exemplū p̄mi vt ſileo. Exemplū ſcdi. vt tilia

I ante m

vt limus thima ſunt flores frequentati ab apibus
I ſuper m tard ıt diſſyllaba. ſed thyma deme
ſtercora qđ letamen dr̄ deus nuptiarum
Et nimis atq̧ lim⁹ ſim⁹ his ꝛ hymenē ſociemus
vt timeo monſtruoſum aīal qđdam
Que polyſylla ſunt. niſi ſimea curta manebūt

¶ Sententia huius textus est q̄ quando i precedit m in dictionibus diſ
ſyllabis tunc producitur. Exemplum vt limus. Sed inde excipiunt no/
mina in textu poſita cum nominibus poliſyllabis in quibus corripitur:
vt timeo. excepto illo nomine ſimea in quo i producitur

I ante n

vt finis vinū. est vermis quedam
Longa fit i ſuper n. tinea linio lino deme
longam fecit de riga
Tinea produxit petrus quod non imiteris
vt cinis a ſino aut minus corripienda
Que c vel s aut m iūgūt i ſunt breuianda
.i. gremium. ſinum est vas in quo mulgetur lac
Vt ſinus atq̧ minor. ſed ſinū minoq̧ deme

¶ Sñia huius textus est q̄ qñ i p̄cedit n tunc debet produci. Exemplū. vt
finis vt vinum. Jnde excipiunt tinea linio ꝛ lino cum aliis. Etiā illa no
mina in q̄bus c vł s vł m p̄cedit i in illis ipſa corripit. Exemplū de c: vt
cinis. Exēplum de s vt ſino. Exemplū de m vt minus.

I añ p

vt piper correpta ſerpens locus proximus fluminib⁹
Ante p fit breuis i. vt vipera ripaq̧ demi

¶ Sentētia huius textus est q̄ i añ p corripit. Exemplū vt piper

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

De accentu q̄ti

corepta exemplificat aqua vel humor
Strip harium cipho cip hus cū ſtipeit ſtipo
fluere naturaliter ex calore fluere ſicut nix
I q breuis. probat hoc liq̄o liquor inde liquoris I añ q
producūt dictiones duarum ſylabarum
Atq3 liquor quaris. fit liquor extra liqueris
rogus vir arbor inſtrumentum muſicorum
I ſuper r longant dyſſillabe. lyra probabit I añ r.
vt myrica arbor tyria eſt ſerpens vel gutta cadens a ſtillicidijs
Vult ppra ſine viri pprus ꝛ reſonās lyra demi
rotūditas nariū predo in mari ſepultura nobilis
Que polyſillaba ſunt breuies. ſed tyria deme
Pyrula pyrata ſic pyramus his ſociata

¶ Snia eſt q̄ i ante r in dictionib9 diſſyllabis ꝓducitur. Exemplū vt lyra. Sed in dictionib9 plurimarū ſyllabarum corripitur i ante r. Exemplum vt mirica demptis illis que in textu excipiuntur

producta vt niſus viſus pauper eloquens
Longa fit i ſuper s. niſi deme miſerq3 diſertus I ante s
aqua decocta cum hordeo vt diſculus
His ptiſinam iunges. ꝛ compoſit ſua notabis

¶ Sententia eſt q̄ i ante s producitur. Exemplum: vt niſus viſus. Sz miſer pauper cum alijs excipiuntur.

Ante t breuis i. iter hac teſtatur itemq3 I añ t
circuitus cupido honoris circūdatus ab eo
Ambitus. ambitio demes ambitus ꝛ iter

de italia ſerpens a glis p. herba cortina in tēplo vl' gen9 ludi
Nitor dis ditis clitellaq3 lis quoq3 litis
anis .i. ſol ad riſum prouoco a ſum
Italus ꝛ phiton glitis pitiſmaq3 iungas
Pſitacus ꝛ titan titilloq3 ſis quoq3 ſitis

vt mitis vt ritus vt viro prolongare
Littera t duplicat ſed litus non duplicabit
corripies fetus vacce quidam populus
M preeſite vel r aut v producere debes
Sed breuies vitulū britonis ouiq3 vitellum

❡ Sententia huius textus ſtat in hoc ꝙ i ante t corripitur. Exemplum vt Iter. itemq; Inde tamen excipiuntur multa nomina que in textu per ordinem ponuntur: vt faciliter intuenti patet. Et addit poſtea ꝙ in illis dictionibus in quibus m r vel v precedit t in illis producitur. Exemplū de m: vt mitis. Exemplum de r vt ritus. Exemplum de v: vt vita. Sed quattuor nomina in textu poſita excipiuntur. quia in illis corripiūtur

I ante v

vt priuo gtūs a nix excipi
V longa facit i. niuis hinc vult regula demi
qr poſſunt indifferenter poni vt triuum.
Biſq; notes ⁊ tris. ⁊ que componis ab illis

❡ Sententia eſt ꝙ i ante v producitur. Exemplum vt priuo. Inde excipiuntur hoc nomen nix niuis quod ſubſtantialiter ſignificat aquam ꝗ̄uis in modo differant. et ergo ſolet communiter dici ꝙ iſta tria nomina Nix. glacies et aqua idem ſignificant quod intelligendum eſt ſcd̄m ſubſtantiam rei ſignificate non autem ſcd̄m modum ſeu diſpoſitiones qualitatiuas et accidentales Unde metriſta: Nix glacies et aqua tria nomina ſunt. res tamen vna. Et ſcd̄m illam ſimilitudinem ſolet declarari trinitas perſonarum ſm eſſentie vnitatem. ꝗ̄uis ſcd̄m Damaſcenum omnes terrene ſimilitudines ab eius declaratione deficiunt. tamen propter credentium imbecillitatem adducuntur quia non intelliguntur diuina niſi per quaſdam ſimilitudines ſenſibiles. Sicut inquit Apoſtolus ad Romanos primo. Inuiſibilia dei per ea que facta ſunt intellecta conſpiciuntur eius quoq; ſempiterna virtus et veritas. Tunc ibi (Biſq; notes) Ibi dicit auctor ꝙ bis et tris poſſunt indifferenter poni. et compoſita illorum: Ut biuium triuium. de quibus regula excipiens intelligit.

❡ O ante B.

vt tobias ſobrius obſtaculum. verbum
Ante b longa fit o. velut obex obijcioq;
ab obſum progenies corroſus
Excipies obes verbū ſoboles ⁊ obeſus
i. breuiabis vt globus probus
Corripies etiam. ſi duplex conſona preſit

❡ Sententia huius textus eſt iſta. ꝙ o ante b producitur in primis ſyllabis. Exemplum vt Thobias ſobrius obex ⁊ obijcio. Thobias eſt ꝓprium nomen viri. Sobrius autem ſignificat temperantiam in cibo et potu vel verbis. Item Obex ſignificat repagulum quo ſolent firmari oſtia tempore nocturno contra fures ſeu hoſtes. Obijcio ſignificat contradicere. Sed ibi (Excipies obes verbum ⁊c) Auctor facit exceptionem a ꝑdicta regula dicens. ꝙ hoc verbum obes ab obſum excipitur a regula

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

predicta: vt ſoboles ꝛ obeſus. Etiã excipiuntur illa nõia in quibꝫ duplex
conſonans eſt. q2 in illis corripitur: vt probus globus ꝛc.

medietas denarij.
Ac obulus
breuiamus ſicut vrbanitas plenus iocis
O c corripimus. veluti iocus atqꝫ iocoſus O ante c
ludum exerceo nobiles .i. excipiatur
Et iocor ꝛ pceres oculus voco. ſed retrahatur
hilaris hec vox .i. longus velocior fugis
Jocund⁹ vocis pcerus ꝛ ocior addis
monſtrum maris fluuius infernalis
Focaqꝫ vocalis cocytus. c duplicabit
abſcondo potus adde
Occulo longa dare decet ocia pocula iunge
id eſt ſcindo ſtrãgulo .i. ad placitum ponere
Occo c duplicat. ſuffoco decet variare
vt rodo dis. modus eodem aduerbium
O d producũt diſſyllaba. ſed modo deme O an̄ d
vt hodie odio breuis.
Ac odor atqꝫ mod⁹ poliſyllaba curta manebunt
a proſum id eſt pducta: eſt veſtis ſacerdotalis
Proderit eſt longa. ſed proderis eſt varianda
ante correpta .i. predico fugitiu⁹ parua offa
O ſup f breuis eſt pfero profugus vel ofella O ante f
procul fugio excepta procul fero. a proſum fruſtũ panis
Profugio dempta. vel pfero profuit offa
vt cogo cogis gen⁹ veſtis congeries lignorum
O g pducet. toga deme rogoqꝫ roguſqꝫ O an̄ g
Atqꝫ logos ſermo logic⁹ logicalia curtes
format hoc ꝟbum deme hoc ꝟbum O an̄ l
L curtam facit o ſicut colit. excipe nolo
conor vel ordino pondus .i. vaſa progenies
Molior ꝛ moles ſol ſolis dolia proles
verbum. fungus eſt aliqñ genus cibi
Solor boletus olim coliphia ſolus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

piſcis vel putredo naſi .i. longus in ſermone.
Polypus et ſtola prolixus coloq; colas
feſtiuus ingenioſus inuenitur
Sollennis ſollers quibus l duplex reperitur
O ante m vt nomen produces .i. ornari curialis
O ſup m longā facies. vt comere comes
pinguedo vel inteſtinū excipias congregatio inteſtinorum
Omentū. ſed homo demas ſtomachū & omaſum
.i. edo .i. habitaculum id eſt ſplēdere
Et comedo dominꝰ domus & coma ſiue comare
congregatio filorum manſuefacio dimitto
Eſt glomꝰ & glomero comes atq; domo l' omitto
.i. diuiſio .i. cibum vel aliud per os emitto: vt euom
Et tomos atq; vomo ſicq; compoīus ab illo
.i. menſura continens quinq; ſextarios
Atq; gomor
vt moneo curta a um .i. corrigia
O ante n **Eſt ſup n breuis o. niſi nonus zonaq; pono**
numerus in kalendario .i. vnus. hec dictio in prima eſt indifferens
Et nonas pone. mono. longam credo breuemq;
vt conor. pono. dono. preit .i. pducitur.
Si cd vel p precedat. longa locatur
correpta eſt ſicut .i. ſomnus ſomnolentus hoc ꝟbum
O ante p **O p breuis. veluti ſopor atq; ſoporus oportz**
progenies paſtor ouium emiſſio ſpermatis
Atq; propago. ſed opilio popiſmaq; demas
vinea progenies dormio
Vitis propago vel ſopio populus arbor
Et topus
Opportunus & opperior tibi p duplicabunt
pro qn̄ vt copia arduū. ſaxū corbis labor. excipiuntur
Cum c preit o longa. ſcopulꝰ cophinꝰ co; us extra.
vt loquor coquo vt quoq;
O ante q **O q corripitur. ſed compoſitiua notentur**
O ante r **O ſup r breuis. excipitur flans cotus & otis**

De accentu ãti

rogo prepoſitio pars diei.i.nouerant
Oro cum coram vel thorax horaq; noram
Indureſcit in lapidem: id eſt herba quedam: in mari rubro. que ad tactū
ſolis indureſcit in lapidem
Corallus quorum mos moris morus & horum

nomen: gentile. mus aquaticus
Doricus & ſorex
precedit vt lotum ros roris
Et cum preuenit l aut r prod ucere debes
vt gloſa genus florum oratio: vel domus pauperum
O ſup s longa. roſa demitur atq; proſeuca O añ s
datio medicine a pono id eſt ad placitum poni
Et doſis & poſuit. ſed roſa poteſt variari
.i.ante tantum manifeſto
O ſup t breuis eſt. totidē quotus & noto teſtes O añ t
hoc nomen bibo .i.lapis quidam
Et nota: ſed deme dos dotis potoq; cotis
aduerbium temporis cognitum promiſſio
Quotidie totus notum votumq; notemus
vt clotho .i. vna de tribus parcis
Producit etiā ſi preſit conſona bina
id eſt corripere .i.caſus vt monaptota
Sed breuiare ptotos & ab illo ſumpta ſolemus
id eſt crudelis primus id eſt primus martyr
Atq; pterus itē grecū ptos hinc prothomartyr
vt ouis .i.regio excipias
O ſup v breuias. ouū prouincia demas O añ v
.i.circūſpectus ſit comes redditus id eſt abundo
Prouidus eſto comes prouentus prouenioq;

Ante b fit breuis v. teſtis ruber eſt rubeuſq; V añ b
demes tumor vitium cortex arboris.i.mãma
Excipies tuber rubigo ſuber & vber
.i.iuuenis vt bubo. ſcz auis q̄dā. vt nubo
Et puber pubes. & ſi b preuenit aut n
.i.innupta breuiabis aſtans nubenti paſtor boum
Innuba corripies & pnuba ſiue bubulcus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

mr ritare vel tegere matrimonia id eſt ad placitum
Nubo tamen longũ. cõnubia ceu metra poſcunt
id eſt ſicut .i. nemus
V añ c Ante c longa fit v. ceu duco luceo lucus
excipe hi ducenti. he ducente. hec ducenta
Deme lucerna lucror. ⁊ dux ducis atqꝫ ducenti
aonapnets: vt nucus. cuculus. crucis
Et ſi preponas n aut c vel r breuiabis
ſicut hoc ꝟbum. i. funes q̇bus velum ſurſum trahitur
V añ d Ante d longa fit v. ceu trudo deme rudentes
hoc ꝟbum palus acutus ꝟga emeritionis ſtercus capre
Et pudet atqꝫ ſudes rudis atqꝫ ruder ſtudeoqꝫ
fabrico clamo ad inſtar aſini id eſt ad placitum
Et cudo. ſed rudo pones ceu metra requirunt
vt bufo bufonis ſed ſemper producitur
V añ g V raro ponis ſuper f. nec eam breuiabis
vt mugio a tugurium. ⁊ ponitur pro tugurij id eſt vilis domus
V g ꝓducto, tuguriqꝫ tamen memor eſto
vt fugio vt iugum pugil
F preeunte vel i vel p debes breuiare
fructus Juger eſt ſpacium terre quod aratur ⁊c.
Fruges producis ⁊ iugera mobile iungis
id eſt vtile
Et frugi
V añ l vt vlula pulex id eſt pinguedo terre
V ſuper l breuies. vligo demere debes
vt gulio. i. leccator. fuligo. i. color. mulio. i. cuſtos mulorum
G preeunte vel f. aut m producere debes
auis quedam femina anterior pars colli
Excipitur fulica. mulier gula iungitur iſtis
V añ m vt pluuia id eſt manſuetum
Longa fit v ſuper m. ſic humanum dabo teſtem
terra armus pius a ſum
Hinc hum⁹ ac humer⁹ humilis ſum⁹ excipiam⁹
vt numerus cumulus tumulus
Si preit n vel c vel t | debes breuiare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

De primis ſyl

id eſt maieſtas dei gibbus in collo
Numen produco. ſtrumamqꝫ ſimul ſociabo
vt funus id eſt inſtrumentum diuidendi ligna
V ſuper n longa. cuneum tunicamqꝫ retracta — V añ n
vt ſtupor lupus planeta quidam — V ante p
V p corripitur. ſed iuppiter excipiatur

Cupaqꝫ cum ſtupa ſociatur. ⁊ vpupa longa
vt nuper vt rupes. vel puppis pupillus pupilla
N preeunte vel r aut p producere debes
indifferenter ponas quia anceps eſt
Sed varies oculi pupillam

¶ Sentẽtia ẽ ꝙ v añ p corripit. Exemplũ, vt ſtupor lupus Sed inde excipiunt iſta noĩa iuppiter cupa cum alijs in textu poſitis

vt muris thuris ante ſocrus .i. dematur
V producatur ſuper r. nurus excipiatur — V ante r
inſanit ſocies fex olei ſedes iudicium
Et furit adiungas. muriam ſimul atqꝫ curules
producta vt muſa puſio murmuro paucum
Longa fit v ſuper s. ſed deme ſuſurro puſillum — V ante s.
vt tutus a um dcões duarum ſyllabarum .i. excipe
V t producunt diſſyllaba. ſed puto deme
marcidus ſicut pellis denſitas virgarum — V ante t.
Putris uti cutis atqꝫ frutex vter vtra ſutumqꝫ
vt butyrum puteus vt puteal corripies
Que poliſyllaba ſunt cum prole ſua breuiabis
alternatus demitur hoc verbum deuoro. a putreo es ere. i. fetere
Mutuus excipitur ⁊ mutio glutio putret
quod facile occurrit id eſt fundo. i. producitur
Futilis addatur cum futio longus habetur
proficuus fruor venter .i. nõ ſequitur ſuũ ꝑmitiuũ ſcꝫ vter
Vtilis ⁊ utor vterus bene non ſapit vtrem
vt vua vt pluuia fluuius
V ſup v ſolam produc. dant cetera curtam — V ante v

De medijs ſyllabis

ſup ſillabis hec dictio
a Breuis in medijs datur añ b. ſylla teſtis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

.i. vbalia in bilis terminata h bentia a ante bilis
Si bilis a ſequitur vt amabilis. excipiatur
A añ b .i. leticia deditus .i. ad eandem quantitatem
Et letabūd⁹ formāq̃ parem ſociamus
ſup̄ noīa vt cunabulū venabulū eſt inſtrumentū venandi
Que facies in uſū iunges venabula teſtis

¶ Hic cōſequēter auctor incipit determīare de medijs ſyllab. hoc ē quomodo vocales ſe habent ad correptionem vel productionem quando nō ponuntur in principio dictionum ſed in medio. Et dicit q̄ in medijs ſyllabis a ante b corripitur. Exemplum vt ſyllaba. Sed quando bilis ſeq̄tur illam litteram a tunc talis dictio excipitur quoniam producitur. Exemplum: vt amabilis cum alijs excipiendis. Et ita ſimiliter dicendum eſt de alijs regulis ſequentibus in a ante b c d vel f r cetera corripitur vel producitur. prout habetur in textu. Propterea verſuum ſententias derelinquo manifeſtas non ponendo eas.

A añ c vt phitacus. i. auis quedam obſcura. locus immundus
Ante c fit breuis a. dematur opaca cloaca
ſup̄ nomen: vt cenaculū. ſup̄ plurīū ſyll'aꝝ: vt voracis loquacis
Qd dat vſū iunges. obliquos addere debes

Id eſt nomina duarum ſyllabarum non ſunt ſub regulis de medijs ſyllabis: vt pacis facis

Sed nunq̃ medijs ſubeunt diſſyllaba normis
A añ d vt lampadis terra quedam vel nomē ciuitatis aīal qd̄dam
Ante d corripis a. demantur elada cicada
vel ſuper ph ictus datus in collo
A añ f **A ſup f breuis eſt. colaphus teſtis tibi fiet**
A añ g vt imago ꝓpago vt aſperagus onager. i. aſinus ſilueſtris
Ante g longa fit a. ſed noīa deme ſecunde
mare nomen cuiuſdam viri
Sic pelag⁹ pones. his abdenago ſociabis
corripias aliq̄s de italia ſup̄ noīa
A ſup l breuias. velut italus. excipis hecque
declinatio aliquis de auſtria
Tercia declinat. velut auſtralis manifeſtat
in noībus neutri generis ornamentum lecti
Produc in neutris obliquos ecce torallo
nomē viri vel nomē ciuitatis adiūgitur nomen viri
Aſcalon eſto breuis ſupadditur abſolon iſtis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

filius vł nepos itali.fili⁹ vł nepos tantali .i.ſuũ ꝑmitiuũ
Italides et tantalides ſua curtat origo
taſi lrã ſequente cubiculum
M ſubeunte breuis datur a thalamuſqꝫ ꝓbabit. A ante m
Que faciũt amen producis: vt thimiamen
vt galbanum furnus ſup̃ nomina
A ſup n breuis: vt clibanus tamen excipis illa A ante n
Que declinabit tibi tercia. ſicut inanis
ſup̃ littera n poma ſilveſtria
Vocali iuncta producitur: vt machiana
vt montanus romanus garganus
Deriuata ſimul nomen gentile lociqꝫ
mons quidam corripio fẽmis quedam vngentum quoddam
Sed libanũ breuio. fit arena iuncta balano
Produc obliquos. ſed compoſitiua notato

Iſtis lucanum cum gargano ſuperaddes
vt alaps. Priapus eſt ꝓprium nomẽ vel mẽbrum virile herba quedaꝫ A ante p
A ſuper p breuis eſt. ſed deme priape ſinapis
corripias alienus aĩal ſuauem dans odorem
A ſuper r breuias. vt barbarus hinc zeduara A ante r.
deme ſup̃ nomina vt amarus ſcholaris
Excipe queqꝫ vides deriuari manifeſte
ſup̃ grammatici obulum corripiunt .i. non primitiuos
Quidam denariũ breuiant. non primitiales
vt calcaris. torcularis ſplendor imperator excipe
Obliquos ꝓduc. iubaris ⁊ ceſaris educ
vt cõparis diſparis. dulcis potus. nomẽ ducis vł paries ex aſſeribꝰ fact⁹
Compoſitiua notes. ⁊ nectaris aſparis addes
nomen viri vel ſtabulum boum
Boſtaris ⁊ caparis rectus quod dicitur herba

¶ Sententia eſt ꝙ a añ r in mediis ſyllabis corripit̃. Exemplũ: vt barbarus. Inde excipiunt̃ q̃dam noĩa de quibꝰ quomodo ſe habeant ad correptionem vel productionem manifeſte habetur in textu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

correpta velum nauis demas ſup̄ illa noīa
Aſuper s breuias: vt carbaſus. excipiaſqꝫ
A ante s deriuatiua mani feſte ſcies paſtor aſinorum
Deriuata palam cognoſces ſicut agaſo
ſup̄ dcōnib9 quidam mons amaſus ē ventricul9 q̄ cōtinet alia viſcera
Longis parnaſum iunges. ſociabis amaſum
A añ t breuias eſt vas ad potandum
Ante t corripis a. ſicut ciathus. tamen inde
demas dcōnes vt armatus amatus manifeſte
Excipias voces quas deriuabis aperte
ſup̄ noīa terminant̄ adiunges nomē viri vel genus lapidum
Que fiunt in tes ſociabis. ſicut achates
vt noſtratis pietatis abbatis
Jungit nomen in as obliquos. ſic ꝓbat abbas
breuiabis ſup̄ obliquos
Corripies alios. ſunt ſchemata ſtemmata teſtes
producta vt papauer corpus martuorum
A añ v Longa fit a ſup v. tibi fit pro teſte cadauer
vt abauus. attauus. tritauus
Compoſitiua notes
vt docebam iuuenis ſine barba
Ante b longa fit e. fiet tibi teſtis ephebe
E añ b excipitur infernus arbor quedam
Demitur hinc hereb9 eſebon ſimul ⁊ terebinthus
Additur elleborus
¶ Nūc cōſequēter ſe quit de ſcda vocali ſcz quō ſe habet in correptōe vel productōe in ſyllabis, dicēs p̄mo q̄ e añ b ꝓducit̄ in medijs ſyllabis. Exē plū de quo in textu: vt ephebe. ſed q̄dam alia ponunt̄ in textu ꝑ modū ex ceptōis a p̄dicta regula: vt herebus cum alijs ſequentibus
E añ c Ante c longa fit e. ſenecam tamen excipis inde
vt putredo hoc eſſedum eſt currus in quo claudi portantur
E añ d Ante d ꝓtrahis e. ſed tu tamen eſſeda demis
proprium nomen viri vt andromida
Melchiſedech ſocia. ⁊ noīa que facis in da
ſup̄ curtam vt bipes bipedis a compes
Pes dat edis cum cōpoſitis. qd̄ cōpede p̄ſtas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

In medijs ſyl

vel ante ph vt cephalus aial quoddam corripitur
E ſup f dabitur breuis. hinc elephas breuiatur E añ f
vt elegia locus tricameratus nomen viri
E g corripitur. ſed abeſt triſtega cethegus
vt camelus parua nauis
E ſup l dabim⁹ longã. patet ecce phaſelus E añ g
Abimelech remoue. debet breuis angelus eſſe E añ l
vt racemus locus deſertus excepta
E ſup m longã. vehemẽs heremuſq3 retracta
ſociatur ſup̃ p̃dictis. ab hyemis locus in quo chriſtus orauit
Additur his hyemis, alemania gethſemaniq3 E añ m
vt camena nomen mulieris nomen viri
Longa fit e ſup n. helenam tamẽ hinc helenũq3
.i. nondum ad ſenſum puenit
Et iuuenis. a ſeneni: hebenus debes remouere E añ n
vt intrepidus edepol E añ p
Ante p raro fit e. moneo tamẽ hanc breuiare
Excipe preſepe. cuius penultima longa eſt
ſequente vt camera E añ r
R ſubeunte breuis datur e. tñ excipe erus
In proprijs. ſicut galterus. adde ſtateram
ſup nomen vt ſincerus a um
Et deriuatum qđ rus tibi terminat aut rum
id ẽ ſtrennuus vel crudelis pilleus peregrinorum
Ex hoc auſterus pducitur atq3 galerus
ianitor inferni furia infernalis monſtrum quoddam
Cerber⁹ eſto breu's ſunt longa megera chimera
inferiora ſuperioribus illa coniunctio ad vterus
Infera cũ ſuperis iterũ breuies vterumq3
Pantherãq3 morãs cathedram iungis iberum
ceteris breuias vt verberis . carceris
Corripis obliquos alios varies mulieris
aliqua corripiuntur. vt gliſcerium. ꝛ aliqua pducuntur vt myſterium
Cũq3 rium ſequitur vſu vario reperitur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

vt lachesis heresis demitur id est ars diuinandi
E ante s. E ſuper s breuis. excipitur diuina matheſis
morbus quidam ſcientia poetarum
Ad placitum freneſis pones. longamq; poeſis
illa lrã. ſequente. vt facetus demis ſuṗ nomina
E ante t T ſubeunte datur e longo. ſed excipis hec que
ſuṗ declinatio. vt ſeges lapis in quo naute cognoſcunt ventum
Tercia declinat. iungetur eis ametiſtus
vt perpetis interpretis ab agnes
Obliquos breuies agnetis dicere debes
ſuṗ dcõibus iunge locuples a quies a lebes
Longis aſſocia locuplete quiete lebete
lapis attrahens ferrum vinum ad placitum ponere
Et magnete ſimul. temetũ variare ſolemus
vt longeuus a um. coeuus a um
E ante v. E ſuper v raro. fiat tamen hec tibi longa
vt calibs .i. dcões compoſite figure
I ante b Ante b corripis i. ſed compoſitiua notabis
ſuṗ noĩa verbalia. ſuṗ cõiugatio indifferenter poni
Que dat quarta ſolent variari. poſſibiliſq;

¶ Sequitur nunc de illo vocali i quomodo ſe habeat cum alijs conſequenter ad correptionem vel productionem dicens primo I ante b corripitur. Exemplum: vt calibs. Sed ſingulariter ſunt notande dictiones compoſite figure. Etiam nomina verbalia de verbis quarte coniugationis que poſſunt poni indifferenter: vt patet in textu. Ita etiam ſeruandum eſt de alijs conſimilibus, quorum ſentẽtie (quia leues ſunt) ſcholarium ingenijs relinquo.

vt angelicus ruſticus dilectus
I ante c I c ſequente breuis dematur apricus amicus
ſuṗ predictis ps ventris aĩal quoddam verecundus
Additur his vmbilicus formica pudicus
veſtis ferrea geneſtica arbor fluuius quidam
Et cum lorica lectica myrica taricus
ſuṗ dcõib egenus inteſtinum quoddam
Iſtis mendicus cum veſico ſociamus
herba quedam vt poſtica vt antica
Ac vrtica ſimul z que poſt format z ante

In mediis ſyl.

producta in genitiuo quod habet felicis
In proprijs icus producitur: vt fredericus
nomē maſ. gñis. ſup̄ curtam a calix corripiet
Longa fit icis ab ix. exemplum dat tibi felix
lapis quidā. arbor q̄dam velox longam
Sed mas ſolus icis ſicut calicis breuiabit
ab illo ſ vbo .i. quando venit a pernico tunc corripit icis. ꝛ eſt idem quod malicioſus
Junges cum ſilice ſalicē, pernix dabit icis
herba q̄dam vel gummi auis quedam corripiendo
A pernicor icis. a perneco ſic breuiabis
ſup̄ nomen. in ntō. niſi a lodex vermis quidam
Maſticem producet phenicem. breuiando
vt auidus auarus nomen inſule vel ciuitatis
Quod dedit ex niſi lodicis. bombix dabit icis
demes ſup̄ noīa trium ſyllabarū: vt atrides
Id corripitur ſicut auidus demis abydus — I ante d
ſup̄ predictis filia coronei. ꝛ fuit amaſia phebi
Excipies ꝛ que triſyllaba ponis in ides
noīa terminata in ido verecundia auaricia
Hiſq; coronides iungi veteres voluere
Produces ido. ſicut formido cupido

¶ Ut planior habeatur iſtius textus intelligentia hoc modo eſt danda ſententia iſtorum verſuum. Dicit ergo ſententialiter ſic q̄ I ante d corripitur. Exemplum, vt auidus. Sed abydus qđ ē nomē inſule vl' ciuitatis pducit. Etiam inde excipiunt noīa triſyllaba que terminant in ides Exemplū vt atrides Et voluit antiquoꝝ grāmaticorum opinio q̄ coronides que fuit filia coronei adiungat Sed nomē terminatū in ido pducitur. Exemplum vt formido cupido.

cum hoc noīe adiunges attendo ſup̄ dictionib9
Cum deſiderijs addes conſidero longis
loca ſup̄ ſyllabas illius nominis exigunt
Pone duas p̄mas dauidis ſicut metraq; poſcūt
pfid9a fides ē altera breuis ꝛ dr̄ q̄ſi pdēs fidē, ſꝫ īfid9a fido ē altera lōga
Perfidus infidus. hoc fido fideſq; probabo
vt munificus ſup̄ lrām i corripies
I ſuper f ponis raro. ſed eam breuiabis — I aute f

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

v e nirigo prodigus ſup̄ noīa vt auriga caligo

I dabo pre g breuē. ſed q̄ facis in ga vel in go

I an̄ g .i. excipis rctoruerrus obſcuritas oculorum

Demis: vt auriga caligo. ſed abbreuianda

diligo erigo. ꝛ nō oīa cōpoſita. qꝛ ſequūtur ſimplicia: vt affligo affigo

Quedam cōpoſita tibi ſunt calige ſocianda

I an̄ l vt agilis labilis nomen neutri generis

I ſup l breuias. ſolum tamē excipe neutrum

vt cubile ſedile ſupple deriuata

Cum facies ile. que ſunt a nomine iunges

id eſt iulius quaſi quartus a martio mitis ſimilis

Sicut quintilis breuis eſt humilis parilisꝙ̈

largus in cibis peſtilentialis aptus vel apta nubere

Dapſilis ꝛ peſtilens nubilis additur iſtis

vilis vel leuis abilis menſis quidam. domus refugij

Exilis longum ſubtilis aprilis aſylum

correpta vt animus dematur pinguis vel diues

I an̄ m I breuis eſt ſup m. tamē excipiatur opimus

ſup̄ excipitur excelſus vt magnanimus qꝛ ſequūtur ſimplicia

Cum quo ſublimis. ſed cōpoſitiua notabis

fermentum productum ſine fermento

Zima puto longū. tn̄ azimus eſt breuiandum

.i. qd̄ deriuatur de quarta cōiugatōe ꝟbi: vt a munio is. h munimē inis

Et deriuatum de quarta ſit tibi longum

vt dominus accelero fornax

I an̄ n I ſup n breuis eſt. tn̄ hinc feſtino caminus

ſup̄ nomina furia infernalis

Excipitur. propriaꝙ̈ ſimul iunges ꝛ erynnis

herba quedam vas ſalis

Iunge ciminū ſiue catinum ſiue ſalinum

id eſt deriuatiua quirinus eſt miles romanus

Et deriuatum tibi ſit pro teſte quirinus

de cedro ſocias ſup̄ dcōib amarum genus leguminis

Cedrinus iungas p̄dictis atꝙ̈ lupinum

Pina ſuperꝙ̈ dabūt tibi longa ſupina ꝓpino

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

pronomen nundine ſunt mercantis
a cras deriuatur interrogatiuum publici con uentus
Craſtin⁹ eſto breuis ſimul hiccine nūdine iungis
.i.ſtatim granum racemi id eſt per diem meror
Protin⁹ his ſacin āq3 perendino iūgitur. ⁊ que
oleaginus biſſinus. clandeſtinus. ſerotinus. faginus
Ex oleo byſſo clam formo ſeroq3 fago
hec eſt hiacinctinus bombicinus amatiſtinus
Et que hiacinct⁹ bombixq3 dat ⁊ amethiſtus
ut farina cathelina excipi
Ante na longa fit i. vult pagina femina demi
artificialis compoſitio ſtatera filia cereris parua lama.
Machina cū trutina pſerpina laminaq3 iunges
.i.tuba nomen ciuitatis pondus inſtrumentū ferreū tridens
Buccina cū mutina ſeu ſarcina fuſcina iungis

Sit elemoſyna ſic. patinaq3 ſimul ſociabis
.i.ex ntis terminatis in in: ut delphin inis. ut flumen fluminis
Obliquos ex in producalios breuiabis
ut architypos.i.pnceps figurap̄.i.ppl's habens pedē contra nos
Ante p fit breuis i. hinc antipos eſt tibi teſtis — I ante p
id eſt inclinatus hoc verbum adiunges
Obſtipum retrahas. ⁊ conſtipo ſociabis
ut antiquus obliquus productam .i.nequam
Q ſubeunte dam⁹ i longam. ſicut iniquus — I ante q
folliculus cuiuſlibet leguminis aliquod aliquo
Cum ſiliquis reliquos. ⁊ cōpoſitiua notabis
ut ſatyra.i.rephenſio demis
I ſup r breuis eſt. tamē excipis inde butyr — I ante r
fatuus carta bombicinata
Sic delirus erit ſaphyr iunge papyro
qn̄ ſaphyr⁹ ſt lapidē pducit. ſed qn̄ ſt virum tunc corripitur
Appellans lapidem. ſed p viro breuiabis
ut elyſium caſia hoc nomen .i.produces
Eſt ſup s breuis i paradyſum nō breuiabis
Anchiſes iunge. gauiſus eis ſuperadde — I ante s

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

vt paralyſis ꝙuis ſit naturaliter longa
Precedente para breuiatur leſia longa
vt breuitas id eſt exemplum
Eſt i ſuper t breuis. leuitas erit hinc tibi teſtis
I ante t ſup nomina vt heremita deriuata
Que fiunt in ta proprio nomine ſumpta
ſupple nomina prolongare
Siue loci propriaꝙ ſimul heremita
eſt exemplum a leui ab heremita
Vt margarita leuita ſimul heremita
ad placitum pone infirmitas in lingua galline. quedam veſtis
Vt placet eſt pituita petrus dicit ⁊ polymita
vt ſunamitis terſites conſiderabis
Que fiunt in tis aut in tes longa notabis
vt maritus auritus id eſt productus
Itus ſi detur a nomine longus habetur
id eſt diues teneris
Et ſic ex ſenſu cenſitus dicere debes
corripit. vt ſeruitus vt penitus funditus
Seruus, curtat itus. aduerbia ſic breuiabis
coniugatio .i. habens p̄teritum vt ſtrepo ſtrepui ſtrepitum
Tercia preteriens in ui dat itum breuiando
id eſt alio modo ꝙ in ui: vt peto petiui petitum
Preteriens aliter itum producere debet
breuiat ſ regulariter. vt paritum parcitum poſcitum
Curtat itum pario vel diſco parcoꝙ poſco
vt fugio fugitum bibo bibitum vt domitum exhibitum
Que gio dat vel bo. que p̄ma dataꝙ ſecunda
vt dormitum ſopitum
Cumꝙ ſupino dabunt i longam t ſubeunte
ſup producunt penultimam. vt dormito tas repetes
Que formantur ab hiſ ito longo reputabis
id eſt cognitus correpta iungetur ta tum
Agnitus eſto breuis. ſocietur cognitus illi
participium in tus terminatum vt obliuiſcor oblitus
Itus p̄ducit quod deponens generauit

De mediis ſyl

hoc verbum corripit vt tuitus intuitus
Sed tuor abbreuiat ea que de ſe tibi format
id eſt prolongatur vas olei .i. aial participās de vtroq; ſexu
Et pducunt lechytus ⁊ hermophroditus
venena ponas fluuius infernalis
Sic a cointa locas cocytus ei ſocietur
vt quiris quiritis productos
Nominis obliquos qđ in is fiet dab o longos

Corripies alios. teſtes cum milite ſoſpes
vt ſaliua producta nomen ciuitatis corripienda
I ſup v longa: minime tamē eſt breuianda — I añ v
quedam ciuitas vel quidam ppl's corripies
St drob⁹ teſtis q̄ o ſuper b breuiabis — O añ b.
ab hac regula de ambo de duo
Demitur ambobus october ſiue duobus
¶ Sequitur nūc de quarta vocali ſcz O. quō ſe habeat cū aliis lr̄is cōbinata ad correptōem vel productōem. Dicēs pmo q̄ o ſup b id eſt qñ pcedit b et tūc eſt corripienda in mediis ſyllabis. Exēplū: vt drob⁹. Iñ tñ excipiūtur q̄dā in textu poſita: vt ſt; ambob⁹ october ⁊ duob⁹ a duo deſcēdēs. Et ſic pportionabiliter ſuo mō fit alioꝝ pſuum ſententia
vt apocopa⁹ curta, velocis atrocis excipiantur
Ante c fit breuis o. tamē obliqui retrahātur — O añ c
vt podos breuias quidam liber in biblia
Ante d corripis o velut exod⁹. huic pcul eſto
hoc nomen iungendi
Herodes ⁊ ei cuſtodes ſunt ſociandi — O añ d.
vel ph: vt ſacrophagus quedā figura vel quidā modus loquendi
O ſup f breuis eſt. tibi ſit apoſtropha teſtis — O añ
curta ſermo caprinus
Eſt ſup g breuis o. velut egloga. ſed remouebis — O añ g
ſociant .i. cōgregātio iudeorum
Que g vocali preiungunt vt ſynagoga
ante corepta proles teſtatur
O ſup l breuis eſt. illud ſoboles tibi monſtret
demas id eſt dicitur ſunt illi qui ferunt vnguenta per vicos ad vendendum — O añ
Excipias illud qđ fertur pharmacopole

Regule notabi

O ſup m breuis eſt: ſalomon ſic eſſe ꝓbabit
ſnꝑ noia.id eſt;que ſunt neutri generis eſt quedam arbor.
O añ m Que ſeruāt neutꝝ gen⁹ excipe ſicut amomum
producta. vt ſermonis. q̄dā pānus in quo voluunt mortui ſm iudeos
Longa fit o ſup n. ſed ſpndonis' excipiatur
O añ n quedam regio quaſi duos hn̄s ordines quedam ciuitas
Sardinis atqꝫ dpaconus ⁊ turonis ſociatur
lapis vel populus ciuitas populus quidam
Chalcedonis redonis ac vaſcomis aſſociabis
populus quidam ſcꝫ terminatorum' in o. vt; macedonis
Ligonis' ac britonis atqꝫ obliquos ꝑriorum
ad dn̄iam eoꝝ q̄ non deſignant locum iungere
Que loca deſignāt predictis addere debes
vt babilon onis demas nomen loci
Cum ꝑrium fit in on. tn̄ excipias calidonis
propriū nomen dulcis' cantus id eſt pecunia male acquiſita
Simonis harmonic⁹ ⁊ māmona tu breuiabis
regula clericalis curta diabolo pōt breuiari vel ꝓduci
Canonis eſto breuis cū demone ſpdonis vt vis
caropus eſt dictio greca. ⁊ eſt via cartuloſa vel eſt color in vrina
O añ p P ſubeūte breuē facis o caropus dabo teſtem
quidam fluuius tercia pars terre lapis p̄cioſus
Aſopum retrahas europam ſiue pyropum.
Vt placet ē canop⁹ iſopus quoqꝫ iungere debes
ante co'rripies nomen mulieris vel ciuitatis
O añ r O ſup r breuies. ſephorā teſtem. tibi ſumas.
vt a canor canorus a ſapor ſaporus a ſonus
Deriuata palā produc patet ecce ſonorus
vt honor honoris adde
Nois obliquos quod in or fit iunge. ſed arbor
memoris caſtoris rhetoris marmoris equoris
Et memor ⁊ caſtor rhetor ſeu marmor ⁊ equor
abbreuiauerūt ſcꝫ obliquos quidam mons
Corripuere ſuos. ſed lōgis adde pilorum
Et quedā ꝑria ſunt obliquis breuianda

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

In mediis ſyl

.i.maſ.gñ:vt lepos oris.flos floris.ebur eboris.ꝛ pectus pectoris
Mas facit os oris.que dãt vr ꝛ vs breuiabis
vt mendoſus exemplificat ꝗdam piſcis marinus
O ſup s longa. ſic teſtificatur aloſa
vt egrotus azotum eſt nomẽ caſtri ĩ terra paleſtinorum
T ſubeunte dabis o longam.ſicut azotum O añ s
quia ſequũtur ſua ſimplicia:vt antidotum aliquotiens O añ t
Que cõponuntur diſcreta mente notentur
O añ v raro inuenit̃.ſʒ qñ repit̃ ꝓducit̃.ſʒ cõpoſita ſequũt̃ ſua ſimplicia O añ v.
O ſup v raro.ſed compoſitiua notato

Ante b fit breuis v.ſed demitur inde ſaluber. V añ b.
producimus vt lactuca.feſtuca.eunuchum.caducum
V c ꝓtrahim⁹.quotiẽs a vel v ſubit ant c V añ c

Manduco iunges fiducia his ſociato
vt lucet pollux nomen viri vel ſignum celeſte
Cetera corripies.pollucẽ non breuiabis
vt teſtudo conſuetudo/manſuetudo dematur V añ d
Añ d lõga fit v.pecudis tñ hinc retrahatur
producta ꝓ vt lanugo erugo
Añ g lõga fit/v.tñ hinc/ſit coniuge dempta V añ g.
prolongas vermis aquatilis/ꝗ etiam dr̃/hyrudo
Sugo producis.ſed ſanguiſugam breuiabis
vt ſedulus corripe nomẽ gẽtile blãdior
V ſup l breuia getulus adulor adempta V añ l
ſupple noia ſuꝑ declinatio.vt curulis
Que declinabit tibi terna longa notabis

Noia.ſed zabulon breuiabitur. hercule iuncto
ſuꝑ predictis iungit .i.ꝑmitiuũ qd̃ eſt ſpeculor vel ſpecula
His ſotular ſocia.ſpecular breuiabit origo
preſul eſt ille qui preſt alijs in dignitate .i.ribaldus
Obliquos breuies vt preſulis ꝛ nebulonis
id eſt ſine lumine.ꝛ poteſt accipi pro inferno
V dabim⁹ ſup m longam tibi.ſicut alumen V añ m
Incolumis cõtumax demis.ꝛ autumo iunges

lacuna.i.gua foſſa que prouenit in facie ex nimio riſu
V ſup n longa dabitur pro teſte lacuna
vt vpupa vitupero qꝛ ponuntur ſm̄ exigentiam ſimplicium
V ante n V ſuper p breuias. ſed cōpoſitiua notabis
vt periurus hoc nomen .i.excipitur
V añ p V ſup r longa. ſed purpura ponitur extra
abbreuia vt parturio eſurio
V añ r Corripe verba quib⁊ meditatio cōuenit. ⁊ que
Sunt forme ſimilis ⁊ luxurio ſociabis.
planeta vel nomen viri qui preeſt centū fantaſtice apparitōes
Mercuriūq; notes. ⁊ cēturio lemureſq;
vt murmuris gutturis terram excipere
Obliquos breuies. tellurē demere debes
vt ceruſa prout eſt quidaʒ color nom n fluuij
V añ s. V ſup s longa. tibi fit pro teſte ceruſa
vt cornutus cicuta corripienda
Pre t lōga fit v. tamē arbutus eſt breuianda
qꝛ aliqñ corripiunt: vt diſputo aliqñ ꝓducūtur: vt imbutus
V añ t Cōpoſitiua notes. ſed cōputo diſputo curtes.
corripies: vt induuie diluuium
V añ v V ſup v breuies. ſunt exuuie tibi teſtes

¶ Sequitur de vltimis ſyllabis

vt vltra citra i. ꝓductam corripies
Dcōes in a Ocis fine dabis a longā. ſed breuiabis
vt muſa vt pectora vt o muſa iungendo
Rectū cum quarto caſu quintum ſociando
demas ntūs vt andreas
Hinc tamē excipias. cū rectus in as tibi fiet
ſup caſum ſicut productum
Inde vocatiuū velut andrea dabo longum
in nomib⁹ numeralib⁹ .i. poſſunt produci ⁊ corripi vt triginta
In numeris ginta ſint ad placitū tibi danda
poſtea antea preterea ꝓpterea quando ſunt vna dictio tunc a ꝓducit. qñ ſunt due dictiones tunc a corripitur.
Poſtea non breuia. niſi fiat dictio bina

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Vtputa corripies. ita vel quia iungere debes
id eſt longum nominis vt manna paſcha egea
Productum greci rectum quandoq̧ notani

¶ Hic auctor determinauit de vltimis ſyllabis pcedēdo ſm ordinē voca
liū vt ꝑus dcm̄ eſt. Et ꝑmo de illa vocali a dicēs q̧ a in fine vocis poſi/
ta pducit. Exēplū vt vltra citra. Jn̄ tn̄ excipiunt ntūs accūs ⁊ vtūs. Exē
plū vt muſa pectora, ⁊ hoc ē ver nisi qn̄ ntūs illoꝝ obliquoꝝ terminat in
as. qꝛ ille vtūs andrea ab andreas pducit. Sꝫ noīa nūeralia ſunt ad pla
citū ponēda. Et iſta dcō poſtea pducit qn̄ eſt vna dcō. ſed qn̄ ſunt due di
ctiones tūc corripit. Jtē vtputa ita ⁊ qꝛ corripiunt. Sed ntī noīm grecoꝝ
in a terminati qn̄q̧ pducunt. Exemplū vt egea.

i. breuis. vt amare .i. multa excipiuntur
E correpta datur. exceptio multa paratur

¶ Snia ē q̧ e i vltīs ſyllis corripit. Exē. vt mare. ſꝫ oīa alia q̄ ſequunt ī te
xtu ponunt p modū exceptōis. Vn̄ volēs huiōi jtelligere dꝫ ꝑmo notare
ſnia lr ītelligētiā ꝑncipal regule. Scdo dꝫ notare exēpla q̄ iñ corrn̄dent
illi regle. Tercio ſi q̄ ſtꝫ exceptōes a ꝑncipali regla pdcā q̧ illas notat. qꝛ
ꝑ hꝫ multoꝝ vitat errorē in argumētatōib ⁊ etiā in interrogatōibus

id eſt dcō greca. vt penthecoſte id eſt luna
Grecū nomē in e pduc. teſtis tibi phebe
vt muſe ſup declinatōis
Declines p ae dyphthongon nomina prime
ablrōs ſup declinatōe pductos
Et caſus ſextos in quinto dicito longos
productam a fames. qꝛ olim fuit quinte declinationis
Longū pone fame: quoniam famei dedit ante
id eſt cōpoſita de noīb quinte declinatōis: vt meridie pridie
Et que cōponis de quinto longa notabis
illa cōiunctio aduerbiū id eſt exempla
Quare quotidie tibi ſunt teſtes. hodieq̧
productā illā ſcdam pſonā pn̄tis tpis impatiui: vt moue ſtude
Longam pone doce. ſimilis quoq̧ tpa forme
vt achate eneide caliope vlixe vtī caſus pductū
Eq̧ vocatiuū dat nomē in es tibi longum
id eſt aduerbia deſcendentia a noībus .i. regulariter
Nomen longa dabit aduerbia ſi tn̄ apte
id eſt compatur. a iuſtus iuſtior iuſtiſſimus
Compat: vt iuſte. ſed nec bene nec male crede

Regule notabi

ſed corripienda eſſe .i. nullũ eorũ cõparatur regulariter
Producẽda fore. quia neutrꝫ compat apte
hoc aduerbium id eſt quia non deriuatur a nomine
Sepe breuem ponis quia non a nomine ſumis
id eſt ſuplatiui vt iuſtiſſime producta
Summi cũcta gradꝰ aduerbia longa notamus
nomẽ relatiuum productum ſcꝫ quando eſt coniunctio
Que nomẽ longũqꝫ notãs. ⁊ erit breuiandum.
illa pronomina productis illas ꝑpoſitões iunges
Me. te. ſe. longis. ſimul e. de. pre. ſociabis
id eſt coniunctões adiunctiue aduerbia prohibendi
Ne niſi cum dat an ꝓduc. ferme ꝓ fereqꝫ
cõiunctio diſiunctiua id eſt qñ ve eſt interiectio producitur
Aut ve facit curtã. dabit interiectio longam
vt domini magiſtri ut colchi tybri vel caſus

I i **Dabitur lõga. q̃dam volo demere greca**

¶ Sententia eſt q̇ i in vltimis ſyllabis ꝓducitur Exemplũ: vt magiſtri domini. Sed quedã nomina greca ſunt excipienda. Exemplũ: vt colchi tybri. Et illa que ponunt in textu poſſunt indifferẽter poni qꝫ excipiunt ibi (Sed mihi ſiue tibi vel niſi vel quaſi ſemper)

iſte dictiones hic poſite poſſunt poni ad placitum
Sed mihi ſiue tibi ſibi vel niſi vel quaſi ſemꝑ
quia vltima ſyllaba eorũ poteſt breuiari vel produci
Ad placitũ ponis. ⁊ vbi vel ibi ſociabis
vt ſicubi necubi

O **Et ſua compoſita ſunt illis aſſocianda**
.i. ad placitum .i. dcões in o terminatas

v **Tua metra petũt o ponis. deme dtõs**
vt domino magiſtro decens eſt productos
Ac ablatiuos. quoniã decet hos dare longos
.i. dictiones vnius ſyllabe: vt do ſto longa
Que monoſyllaba ſunt ſic ꝓducta manebunt
hoc eſt gerũdia in o deſinẽtia pñt finalẽ ſyllabã ꝓducere vel breuiare
Deqꝫ gerũdiuis tua conſule metra locandis
.i. longa: vt cornu gelu .i. obſeruatur

V v **Producta datur exceptio nulla paratur**

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

In mediis ſyl

ab ad et tum corripere
Que dāt b vel d t vel m debes breuiare B d t M
.i. dictiones ſyncopatas .i. dcōnes dyphthongatas .i. dcōes cauſantes poſitionē in vltima ſyllaba
Excipe conciſas dyphthongos et poſituras
pro audiuit. eſt exēplū de ſyncopa aut eſt exēplū de dyphthongo dicunt eſt exemplum de poſitione
Audit aut dicunt. ex hoc teſtes tibi fiunt

C longā ponis. nec lac donecq remotis C
hoc aduerbiū poteſt produci vel breuiari
Hic poni poterit metri ceu regula poſcit
vt animal hanibal prolongare
I breuiare dabo: ſed nil producere quero I
quia etiam producitur vt michael dr ad drñam latinoꝝ vt mel
Ol vt ſol iūgis. et in el q̄ barbara ponis
ſup̄ noīa barbarorum in el ſcʒ in poetis
Iſtorū multa tamē inuenies breuiata
vt titan pean quin iſta dictio dematur
N producta datur. ſed forſitan excipiatur N
aduerbiū p̄poſitio p̄poſitio cōpoſita aduerbiū. p̄poſitio cōpoſita.
Forſan et in. tū atq dein iūgas an et exin
ntūs vt egea egean accō corripi
Rectus in a greci facit an quarto breuiari
id eſt correpta vt nomen nominis. carmen carminis
Si breuis eſt creſcēs gtōs in ante ſuprema

Ex hoc in recto decet n p oni breuiando

Quartus caſus in on ſolet in greco variari
ſup̄ in on ſup̄ ſolet: ut canon. noīa neutri gn̄is: vt diapaſon
Recc⁹ produci. niſi neutra ſed hec variabis
dcōnes in r: vt ceſar pater .i. dcōnes vnius ſyllabe
R breuiādo loca. q̄ ſunt monoſyllaba demas R
id eſt exempla veris paris ſup̄ nomina compoſita a par.
Teſtes ſunt ver par. et q̄ ab hoc ſumis vt impar
compoſita a par in pluribus auctoribus inuenimus
Que tamē in multis breuiata locis reperimus

ꝑpoſitio ꝟbū cordis viri ſupremū elementū

Et breuis ē pe rfer ꝛ cor vir terqꝫ. ſed ether

ciphus pluuia moderniorꝫ hoc nomen

Et crather imber vſus preduxit ꝛ aer

illam lrām .i. cuilibet per ſe adiungi

S lego vocali diuiſim cuilibet addi

ideo facilius id ē vel breuis vel longa

Hinc leuius ſcitur que ſyllaba quanta locetur

nomen in as terminatum corripies

As longā ponis: vt muſas ſed breuiabis

vt pallas adis vel ados. archas adis vel ados

Nomen in as grecū. qḋ ponit in os gtūm

indifferēter ponit pl'is numeri ſup declinatio accūm

In greco variat pluralem terciaquartum

vt ſedes illa ꝑpoſitio dematur

Es ꝓducta datur: tn̄ hinc penes ex cipiatur

a verbo ſum es eſt ab aſſum. a poſſum. corripies

Es cum cōpoſitis vt ades potes abbreuiabis

.i. gtūs ꝑris creſcentiā habens penultimā ſyllabā

Obliquus creſcens qui corripit ante ſupremam

in nominatiuo hoc nomen

In recto facit es curtā teſtis tibi miles

hoc nomen dea frugum producta

Sed res atqꝫ ceres ꝛ ſpes ſunt longa ſedeſqꝫ

.i. ntūs nequit corripi

Rectus qui tenet i ſup es neſcit breuiari

pro quis ſup ntūs .i. penultima ſyllaba

Cum tenet hic e breuē tamē ante tis in gtō

parietis abietis .i. fideiuſſores noſtri

Vt paries abies. ſic vſi ponere patres

quaſi diceret ꝙ iſte dcōnes cauſa neceſſitatis poſſunt breuiari

Forte tn̄ ratio concederet in breuiando

ſup poete hoc nomen vt cōpes tripes

Multi dant longā pes ꝛ ſua cōpoſitiua

quaſi di. pl'is caſus nōis greci termiat' in es aliqn̄ corripit' aliqn̄ ꝓducit'

Pluralem greci variatum ſepe notaui

S

As

Es

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

In vltimis ſyl

vt panis canis ablt͞m excipies
Is breuias. ſextũ caſum trahes atqꝫ datiuum — Is
adiunges vt vis lis vt q̃buis
Cumqꝫ ſitis addes monoſyllaba cõpoſitiuis
in ntõ ſingulari hoc nomẽ hoc nomẽ hoc aduerbium
In rectis breuis quis ⁊ is bis eis ſociando
producta vt velitis auditis
Accentu longa verba perſona ſecunda
in plurali numero .i. in ſingulari numero
Plurali numero. facit is longã preeunte
poſſitis velitis auditis
Hinc tibi ſint poſſis ꝑ teſte veliſqꝫ vel audis
producit ntũs. hoc eſt ſi gt͞nis ꝓducit penultimã ſyllabam
Protrahit is rect⁹ ſi protrahit i genitiuus
creſcentiam nomẽ ꝑpl'i ⁊ hꝫ ſamnitis in gtõ cõiunctio aduerſatiua
Creſcẽs. vt ſamnis longãqꝫ dabit tibi q̃buis
vt dños dicit̃ ad differentiã os oris qđ producitur
Os longã ponis. tamẽ excipiatur os oſſis — Os
hoc nomen corripis
Cũqꝫ potis dabit os breuias: vt cõpos ⁊ impos
vt pallas vt pallados
Nomen in as grecum breuiabit in os gtũm
ntũs ſup̃ nominis quedam inſula corripi
Rectus in os greci ceu delos habet breuiari
vt vulnus vt thus mus — Vs
Vs curtã ponis. tñ hinc monoſyllaba demis
Et notãter nominantur iſti caſus q̃ terminantur in vs productam
Declinans quarte gtĩu͞m: treſqꝫ ſequentes
id eſt ntm̃ accũm vtũm plurales
Plurales ſimiles caſus: producere debes
vt virtutis. ſalutis
V gtũs habens longam. ſolet vs dare recto
productam .i. exemplo telluris ſalutis
Longam: ꝑ teſte tibi ſit tellusqꝫ ſalusqꝫ
licet palus hꝫ v longã in penultĩa gtĩ ſcꝫ paludis. tñ ſm̃ Hora. corripit̃
Tu tamẽ horati doctor palus abbreuiaſti

reperies vt panthus melampus
Inuenies aliqua grecoꝝ nomina longa
Finita tercia parte Alexandri
Sequitur quarta pars

Incipit q̃rta pars.

.i. accẽtuatões diuerſa poſt hoc
Ccentus varias decet hinc diſtingue
diuidere .i. regulas
re normas

Incipit accẽtus metricus antiq: ius ſiue modernus magiſtri Alexãdri (metri: us) dico ad drñam accentus proſaici (antiquus ſiue modernus) dico. quia de vtroq; tractat ⁊ primo de moderno. ſecundo de antiquo ibi (Accentas normas) Et dicit primo (decet nos diſtinguere) i. diſtinguendo declarare (varias normas accentus) id eſt diuerſas regulas (hinc) id eſt poſt predicta.

De accentu modernoꝝ.

.i. depreſſus .i. medio mõ ſe habens .i. eleuatus
Eſt grauis accẽtus. eſt ⁊ moderatꝰ acutus
ſupple accentum tenuerunt .i. antiquorum
Et circũflexũ multi tenuere priorum

Dicit ꝙ triplex eſt accentus. ſcꝫ grauis moderatus ⁊ acutus (Et multi priorum) id eſt antiquorum tenuerunt (circũflexum accentum

Accentuũ alius
Grauis
Moderatꝰ
Acutus
Circũflexꝰ

Accentꝰ ē certa lex id eſt regula ad eleuãdã vl' depmendã ſyllabã vniuſcuiuſq; pticule orõis. Et habet fieri caſualiter in lrã. initialiter in ſyllaba. additialiter in dcõne. pticulariter in orõne

ſup accẽtus .i. deſcendat .i. non aſcendit
Hic grauis ē q̃ deprimitur. nec tẽdit in altũ
inchoabitur ſup eleuatur ſup accentus
Vt grauis incipiet. ſed in altũ tendit acutus
pro et .i. medio modo ſe habet inter acutũ ⁊ grauē. ſup accentus
Atq; grauis medius ⁊ acuti ſit moderatus

Eſt circũflexus grauis in pmo. ſed in altum
extenditur ſup accentum terminatur ſup modernorum
Tollitur. inq; grauē recidit. ſed ceſſit ab vſu

Hic declarat ſpēs accẽtus dicẽs (ꝙ grauis accentus eſt ille q̃ depmit. nec tẽdit in altũ) .i. quadã depſſione cognoſcit Acutꝰ eſt ille qui incipit vt grauis. ſed tendit ĩ altũ (Moderatꝰ) vo eſt qui habet mediã morã grauis et acuti. Circũflexus vero incipit vt grauis ⁊ poſtea tollit in altũ. ⁊ iterum recidit in grauem. ſed ceſſit ab vſu modernorum

ſup̄ ſyllabi   ſuſp̄ ſyllabis.i.nūc apud modernos
In primis medijſq̨ modo regim⁹ moderato
dictionis   .i.vltima ſyllaba
Vocis accētu finis regitur ſub acuto
¶ Dicit ꝙ moderatus accētus habet fieri (modo).i.apud modernos in p̄mis ⁊ medijs ſyllabis. Et appellaꝛ media ſyllaba quecūq̨ eſt inter p̄mā ⁊ vltimā. Accētus vero acutus habet fieri in vltimis ſyllabis tantū Grauis vero accentus poteſt eſſe in quacunq̨ ſyllaba
ſup̄ accentū   vltima ſyllaba   tenet
Accentum: per quē regitur: vox vltima ſeruat
ſup̄ accentum   magis ꝓprie   ſup̄ ſyllaba.
Aut hunc iunctaꝝ proprius tenet vna duaꝝ
ſup̄ accentum   ſup̄ ſyllaba   ſcꝫ moderato ⁊ acuto
Datq̨ grauē iure. quecūq̨ carebit vtroq̨
ſup̄ accētus.ſup̄ ſyllaba   ſcꝫ moderato ⁊ acuto
Nos ſolos vſu debes ſeruare moderno
¶ Hic auctor probat ꝙ nos nō habemus niſi accentū grauē ⁊ acutū et moderat.i. Et dicit ꝙ (vltima vox) id eſt vltima ſyllaba. ſeruat accentum moderatū ⁊ acutū (Et quecūq̨ ſyllaba caret vtroq̨) id ē moderato ⁊ acuto accentu dabit grauem accentum. Et ſic patet ꝙ nos non habem⁹ niſi tres accentus. ideo dicit (Nos ſolos ⁊c̄.)
id eſt dictio vnius ſyllabe   facit
Accentū tibi vox monoſyllaba reddit acutum
ſupple monoſyllabe dictiones
Sunt q̄dam q̄bus ē grauis accēt⁹ quaſi nullus
.i.coniunctiones   id eſt ꝑpoſitiones
Vt coniunctiue voces ⁊ prepoſitiue.
¶ Cauſa huius eſt ꝓpter encleſim quā habe[nt] [co]niunctiones ſuper accentum precedentem ꝓpter caſuale cui deſeruiunt prepoſitiones. ¶ Hic ſpecialiter diſtinguit accentum dictionum in quibus eſt. ⁊ hoc facit vſq̨ ad illam partem (Accentus normas) Et primo in dictionibus monoſyllab̄ Et dicit ꝙ ipſe monoſyllabe dictiones proferuntur acuto accentu: vt vos et flos. Deinde dicit ꝙ ſunt quedam monoſyllabe dictiones quibus eſt grauis accentus quaſi nullus. id eſt non omnino grauis: [e]t ſunt coniunctiones ⁊ prepoſitiones monoſyllabe
.i.dictio habens tm̄ duas ſyllabas   tenet
Dictio cui: tm̄ duplex eſt ſyllaba ſeruat
ſup̄ ſyllabam   i.ſiue ſit longa ſiue breuis
Accētum ſupra p̄mam. ſit longa breuiſq̨

¶ Dicit ꝙ dcõ duaꝝ ſyllabaꝝ tm̃ ſeruat accentũ ſupra p̃mã ſyllam. ſiue ſit ipſa longa: vt ples. ſiue breuis: vt honor Si lõga cauſa eſt. qr ſyllaba longa tenet duo tpa. Si breuis hoc fit ꝑpter euphoniã. ſiue ad differentiã dictionũ interrogatiuaꝝ que in fine acuũtur

Hic agit de impedimẽtis accẽtus.

illa cõiunctio illa ꝑpõ ſicut illa ꝑpõ id ẽ ſimul
Ergo ꝓ cauſa. circum. puta. pone vel vna
.i. cum ſint partes indeclinabiles. ſup̃ ſyllabas
Non declinata ſuper extremos acuuntur
aliter id ẽ drña dictionum
Sic alias acuis. facit hoc diſtantia vocum
vt eo illo iſto deriuas
De ꝓnoĩbꝰ aduerbia: q̃ facis addas
illa dictio id ẽ duaꝝ ſyllabaꝝ
Huic acuendo ſonat ſi fiat ſyllaba bina

¶ Dicit ꝙ ergo quandoqꝫ ponitur pro cauſa: vt in Ouidio Illius ergo viuimus ⁊ circum prepoſitio (puta) .i. ſicut (pone) poſt ſcꝫ ꝑpe (vna) .i. ſil' (alias) .i. aliter vel in alio loco (nõ declinata) .i. cum ſint partes indeclinabiles acuuntur ſuper extremas ſyllabas. Cauſam ſubdit dicens (facit hoc diſtantia vocum) quaſi diceret ꝙ acuuntur in fine ad differentiam ipſaꝝ dictionum quando aliud ſignificant q̃ ſcꝫ coniunctiones circa nomis. a circus. puta ⁊ pone verborum. vna nominis. ⁊ alias nominis quia tunc acuuntur in primis ſyllabis. Deinde dicit ꝙ aduerbia a pronominibꝫ deriuata ſimiliter acuuntur in fine: vt hic illic iſtic. Huic etiam acuitur ſi per dieresim duarum ſyllabarum efficiatur

hoc ꝓno mini. hoc nomen vt ĳ dĳ
Ji profers ⁊ dĳ debet tamen ĩ dupla ſcribi

¶ Dicit ꝙ hoc Ji ⁊ hoc nomen dĳ debent proferri per ſimplex i. et debent ſcribi per duplex ĳ

id eſt oĩs dictio barbarica ⁊ greca .i. ſm̃ latinam declinationem
Omnis barbara vox nõ declinata latine
ſup̃ ſyllabam tenebit
Accentũ ſup extremã ſeruabit acutum
.i. qñ declinantur ſcd̃m latinam declinationem
Noſtra ſed accentum dat declinatio noſtrum

¶ Nota ꝙ dictionum alia ſunt barbare alia grece. alia latine. De barbaris ⁊ grecis dicit ꝙ acuuntur in illis caſibus in quibus nõ ſequũtur latinam declinationem. Cauſa eſt vt notetur differentia inter ipſas ⁊ latinas. Si vero ad noſtram declinationem reducantur tunc faciunt accentum noſtrum ſcilicet in prima ſyllaba. Et hoc eſt quod dicit. Noſtra ſꝫ accentum dat ⁊ cetera.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

.i.coniunctio encletica .i.ſyllabe
Attrahit encletica vox accentū ſibi vocis
.i.precedentis ſup̄ accentū .i.vltima ſyllaba tenet
Premiſſe. q̄ eum finalis ſyllaba ſeruat

¶ Dicit q̄ vox encletica vt q̄ʒ.ve ne.attrahit ſibi accentū vocis premiſſe. id eſt p̄cedentis ſyllabe. qui quidem accentus debet cadere ſup p̄mā ſyllabā dcōis ſequētis. ꝛ ꝓpter encleticam vocem cadit ſuper finalem ſyllabam: vt tcum ꝺ putaſne. Habet em̄ enclīſis fieri in partibus indeclinabilibus. ꝛ quia coniunctio eſt magis indeclinabilis q̄ alie partes oratōis. ideo per ipſam tantum fit enclīſis

dcōnis ſyncopate tenet
Accentum vocis cōciſe. littera ſeruat
retineret ſup̄ accentum dictio
Que ſeruaret eum. ſi vox pfecta maneret
ſup̄ littera .i.generalis norma
Que ſibi ſi deſit. huic publica regula ſeruit
ſup̄ iam dicta locum dabit
Regula vocali cedet tamē ipſa ſequenti

¶ Conſtrue(lrā) ſcʒ vocalis(vocis).i.dcōnis(cōciſe).i.ſyncopate(ſeruat eum) ſcʒ accentū quem(ſeruaret ſi vox).i.dictio(maneret pfecta).i.integra et hoc eſt verū ſi vocalis maneat in dcōne. qđ patet in iſta dcōe deū p deorū. letus p letatus. tunc illa dictio ſubiacet regule cōmuni: vt innuit iſte verſus(Que ſibi ſi deſit) Dicit vlterius q̄ regula ipſa que dcā eſt ſupꝰ. (cedet).i locū dabit cōmuni(vocali ſequenti).i.dum vocalis ſequatur vocalē dcōis ſyncopate. Hoc patet in hac dcōe audiit. Primo em̄ dicebamus audiuit. ꝛ cadebat accentus ſup illā ſyllabam di. ꝛ licet i maneat in dcōne ſyncopata. tamē ſupra ipſam nō cadit accentus p̄cedentis ſyllabe. Et hoc ideo eſt quia vocalis ſcʒ i ſequatur

tenet.i.dictio pluriū ſyllabarū ſup̄ ſyllabam
Accentum ſeruat poliſyllaba vox ſup illam
ſup̄ ſyllaba. p̄cedit. ſup̄ ſyllabā producta ſup̄ ſyllaba
Que preit extremā. ſi lōga ſit hec aliter non
correpta manet .i.ſup ante poſitam ſyllabam
Si breuis eſt ſedet accentus ſup ante locatam
pro vel ſup̄ ſyllaba correpta ſup̄ accentum.
Siue ſit illa breuis ceu lōga. tamē tenet illum

¶ Datis duabꝫ regulis ſcʒ de monoſyllabis ꝛ diſſyllabis dcōnibꝫ. nunc intēdit de poliſyllabis. Dicit ergo ſi penultima dcōis poliſyllabe fuerit lōga accētus p̄cedētis ſyllabe cadit ſuper illam vt maieſtas. Si vo fuerit breuis cadit accētus ſup antepenultimā ſyllabā: vt bonitas ſiue illa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

ante penultima fuerit breuis: vt bonitas. ſiue lōga: vt ſanitas. tñ tenet il lū ſcʒ accentū. ⁊ hoc ſup ante penultimā ſyllabam

tenet ſup̄ ſuis illa duo v̄ba

Accentū ſeruat cum compoſitis facit ⁊ fit

pro qñ vt malefacio tenet

Dum vox cōpoſi[illegible]lem ſeruat eandem

¶ Hic auctor ponit exceptōem a regula p̄dicta dicēs. ꝙ facio ⁊ fio cū ſu is cōpoſitis eandē vocalē retinētibꝫ ſeruāt accentū ſimplicis dcōnis: Ut benefacio calefacio. Si vocalis mutet̄ ſubiacet regule cōi vt inficio

hoc aduerbiū vt aliqñ .i. breuiter profertur

Quādo cōpoſitū feſtinat ⁊ inde: licet ſint

producta locabis vt deintus. vt delonge hoc aduerbiū

Longa: ſimul pones intus [illegible]ꝫ deinceps

His orſum iungas. ſic [illegible]icas forte ſeorſum

¶ Dicit ꝙ (qñ cōpoſitū) vt ſiqñ (⁊ inde) vt deinde (intus) vt deintus (lōge vt delōge (⁊ deinceps licet ſint lōga) in penultia ſylłа. tamē habēt accētū predominantē in antepenultima ſyllaba. ⁊ hoc ideo ne videant̄ eſſe due dictiones. Deinde dicit (His orſum iūgas) .i. cōpoſita ab orſum: vt de/ orſum. Et alij habēt ſic (Utiqꝫ deniqꝫ pones) In his eñ cadit accentus ſup antepenultimā dcōnis ſm Priſcianum

illā dcōem morando illā dcōem

Pleraqꝫ p̄ferre cunctando vel vtraqꝫ diſce

¶ Dicit tu diſce p̄ferre pleraqꝫ ł vtraqꝫ cūctādo .i. morādo ſup pe. ſylłаʒ

Barbarus el acuit. obliquis regula ſeruit.

¶ Dicit ꝙ nomina barbara in el terminata in nrō habēt accentū acutū in vltima ſyllaba: vt Michael gabriel iſrael. ⁊ ſic excipiunt̄ a regula. ſʒ in obliquis habēt accentū ſuper penultimā ſyllabā per regulam ſuperius datam. ⁊ ſic ſeruant noſtrum accentum ¶ Conſtrue (barbarus) id eſt no men barbarū (acuit el) ſed regula de accentu (ſeruit obliquis) quia nrō accentu proferuntur

id eſt predicte exceptōes modum variare

Hec excepta [illegible] vſum mutare legendi

Hunc etiam mutat lector ſi queſtio fiat

¶ Auctor excuſat ſe dicens ꝙ (hec excepta) .i. p̄dicte exceptōes (ſolēt mu tare vſum loquendi). Quidam tamē per hypallagem legunt dicentes (v ſus legendi ſolet mutare hec excepta) predicta. Deinde dicit ꝙ (lector mu tare hunc. ſcʒ vſum legendi (ſi queſtio) id eſt interrogatio (fiat) quia tūc dictiones in fine acuuntur. ſcilicet quando interrogatiue ponuntur. que alias forte deberent grauari

ſupple nomina proferre

Greca per accentum debes formare latinum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

De accentu ãti

¶ Hanc dicit q nomina greca debent proferri scdm accentũ latinũ. Et hoc intellige quãdo reducuntur ad declinationem latinam aliter non. vt patet in hoc nomine helena greco ⁊ latino

regulas modus antiquorum

Accentus normas legitur poſuiſſe vetuſtas

De accẽtu antiquorũ.

ſup normas tenendas

Nõ tñ has credo ſeruandas tampore noſtro

¶ Auctor ſuperius dixit de accẽtu modernoꝝ. nũc dicit de accẽtu antiqꝝ quí tamẽ nõ eſt ſeruãdus tpe noſtro. Sed de ipſo ponit veteꝝ regłas vt ſi repiamus libros veteres eos pnunciare ſciamus

.i. naturaliter dictio vnius ſyllabe

Si ſit natura monoſyllaba dictio curta

Circũflectatur. ſed ſi breuis acuatur

¶ Dicit q ſi dictio monoſyllaba naturaliter pducatur: vt Dos ⁊ flos tũc proferᷓ accẽtu circũflexo. ⁊ ſi breuiaᷓ naturaliter tunc profertur accẽtu acuto: vt par far quis crux dux

ſup ſyllabam ſup aliqua

Si teneat pmam diſſyllaba dictio longam

ſup ſyllaba .i. antiquoꝝ pcepta

Sitqꝫ ſuprema breuis veteꝝ ſi iuſſa ſequaris

.i. pma ſyllaba ſup ſyllabis

Circũflectatur prior. in reliquis acuatur

¶ Dicit q ſi dcõ diſſyłła pmã pducat ⁊ vltimã corripiat ſꝫ ãtiqs pma circũflectaᷓ ⁊ alia acuto accẽtu pferaᷓ: vt mittat legat damnat

tenebit regulam dictio duarum ſyllabarum

Seruabit legem poliſyllaba dictio talem

breuis ſup ſyllaba pcedit

Si ſit correpta penultima. que preit illi

ſiue longa ſiue .i. acuto accẽtu pferenda

Seu ſit pducta ſeu nõ. tamen eſt acuenda

ſup ſyllaba correpta ſup ſyllaba pducta

Sed ſit ſupma breuis. ⁊ penultima longa

.i. naturaliter ſup penultima ſyllaba

Fiat natura. ſit circũflexus in illa

¶ Dicit qqñ dcõ poliſyłła corripit penulᷓiaꝫ tũc illa ſyłła q pit illi penultie ſyłłe. ẽ acuẽda). i. acuto accẽtu pferẽda ſiue ſit pducta vt amabil' ſiue nõ vt legibil' Deiñ dt q ſi ſupma .i. vltia ſyłła ſit breuis. ⁊ penultia lõga naturałr. tũc accẽt' circũflex' ſit in illa ſyłła: vt honorat honorãdus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

hoc aduerbium · i. ſimiles dictiones

Illic in fine circumflectes ſocioſqꝫ

¶ Dicit auctor tu circūflectes in fine hoc aduerbiū illic ⁊ ſocios ſuos. i. ſimilia aduerbia: vt illuc iſtuc illac iſtac illo ⁊c. Hoc eſt omnia aduerbia deſcendentia a pronominibus habent accentum circumflexū in vltima ſyllaba

Ultima pducta tibi ſit ac ante ſuprema

ſupple ſyllabam · hoc nomen

Ante ſupmam acue. ſic teſtificatur athene

¶ Dicit auctor: q̄ ſi vltima ſꝫ ante ſupma id ē penultima ſyllaba ſit pducta debet ante ſupma pferri acuto accentu: vt athene

longam · poſitio · facit · penultimā ſyllabam

Sed ſi pductā poſitura dat ante ſupremam

ſup penultima acute · correpta · ſup ſyllaba producta

Hec acuendo ſonat. breuis vltima lōga ue fiat

¶ Hic dr ſau. q̄ ſi penultīa ſylla pducat p poſitōez. tūc ipa ſonat acuēdo id ē acuto accētu pfert ſiue vltia ſit breuis vt amād⁹ ſiue ſit lōga vt amād⁹

i. nō oīno · i. regulas · conſuetudo

Noſter nō penit⁹. has normas approbat vſus

¶ Dicit pen itus pter accentū circūflexū quo moderni nō vtunt. Quaſi dicat q̄ hee regule de accētu antiquoꝝ apud modernos nō approbant.

vt daniel · i. ſyncopata · talis figura

Barbara. conciſa vox. vſus ⁊ encliſis iſta

deſtruūt · aliquando · i. pter differentiā vocabuloꝝ

Quaſſant interdū. facit hoc diſtantia vocum

¶ Hic aſſignat quedā impedimēta q̄ interdū (quaſſant) i. deſtruūt regulas de accētu modernoꝝ ⁊ antiquoꝝ. Et dr (vox) i. dcō barbara: vt daniel. emaus. vl (cōciſa) i. ſyncopata: vt celicolum p celicolarū (vſus) ſcꝫ loquēdi: vt de longe vt helena media pducta licet corripi debeat (⁊ encliſis) id eſt encletica coniunctio: vt dixitqꝫ quecūqꝫ (iſta quaſſant interdum) ſcꝫ que diximus. Et cauſa eſt. q2 facit hoc diſtantia vocū id eſt hoc fit pter differentiam vocabulorum. Encliſis eſt que attrahit accentū de vna ſyllaba in aliam: vt ſuperius dictum eſt.

De modis pauſandi.

tribus modis

P Auſat tripliciter lector. diſtinctio plena

pro quia · diſtinctio

Nāqꝫ fit. ⁊ media. fit ſubdiſtinctio terna

¶ Hic auctor determīat de accētu put eſt pticulariter i. orōe Et dr ſic (lector) ille q̄ legit (pauſat) i. accentū facit tripl'r. q̄ſi diceret q̄ tres ſunt pauſe in mō loquēdi. i. diſtinctio plena. diſtinctio media ⁊ ſubdiſtinctio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Si ſuſpenſiua fiat conſtructio quando

Pauſat. tunc media poteſt diſtinctio dici

Si ſit perfecta conſtructio. ſed tamen addi

congruum eſt teneri

Cōuenit. vt plena ſententia poſſit haberi

Si lector pauſet. ibi ſubdiſtinctio fiet

Completo ſenſu fiet diſtinctio plena

iſta talis figura variato

Hec eſt periodus mutato nomine dicta

¶ Hic declarat auctor illas pauſas ſupradictas Et dicit ſi conſtructio ſtat ſuſpenſiue quando lector pauſat ibi. tunc talis pauſa dicitur media diſtinctio ꝛ figurat ut ſuſtinendo vocem donec perfectio conſtructōnis inueniat᷑ Deinde dicit ꝙ ſi cōſtructio ſit pfecta. ita tamē ꝙ aliquid addi cōueniat vt ſententia poſſit haberi plene ſi lector tūc pauſat talis pauſa debet dici ſubdiſtinctio. Preterea dicit ꝙ cōpleto ꝟſu vl̕ ſenſu i d ē cōpleta ſententia tūc fit pauſa que dicit᷑ plena diſtinctio que etiam alio noīe dicitur periodus. Et hoc eſt quod dicit (Hec eſt periodus ꝛc) Dictaꝝ trium pauſaꝝ patent exempla in hac periodo. Si quid agis. Ecce media diſtictio que alio nomine dicitur coma. prudenter agas. Ecce ſubdiſtictio que alio nomine dicitur colon. ꝛ reſpice finem. Ecce plena diſtinctio que alio nomine dicitur periodus

Eſt metrum media diſtinctio. finis habetur

Verſus periodus. eſt ſubdiſtinctio punctus

¶ Hic docet mutare nomina dictaꝝ pauſaꝝ. Et dicit ꝙ media diſtinctio dr̕ eſſe metꝝ. ꝛ intellige ſm grecos (finis ꝟſus. id eſt cōſtructōis totꝰ (habetur periodus) Et dr̕ periodus a peri qđ eſt circum ꝛ odus cantꝰ. q̄ſi circularis cantus. quia ſicut in circulo eſt pfectio rotunditatis. ita iſta periodus habet locum in fine pfectarū conſtructionū, Subdiſtinctio dicitur alio nomine punctus taliter figuratus

multotiens .i. ecōuerſo

Pro puncto ſepe metras. ſed non retrouerte

Suſtentans pauſas. ſi bis metrare recuſes

¶ Hic oſtēdit quō vna pauſa ponit᷑ p alia. Dicit em̄. tu (metras). i. facis metrū ſeu mediā diſtinctōem (ſepe pro puncto). i. pro ſubdiſtinctōe. Pro puncto em̄ eleuato pōt legens facere punctū depreſſum: vt hic Manus habēt ꝛ nō palpabūt. pedes habēt ꝛ nō ambulabūt nō clamabūt in gutture ſuo. In qualibet iſtaꝝ orōnum eſt pfecta orō. ſed tn̄ exigitur aliqd

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

addi'ꝛ ſic in qualibet eſt punctus eleuatus.i.ſubdiſtinctio Sed ſi vis fa
cere punctū depreſſum.i.mediā diſtinctōem.ꝑ pūcto eleuato id eſt ꝑ ſub/
diſtictōe.ne eadē pauſatio pluries repetit ꝛ faſtidiū generet potes facere
ꝙ dicas. Manus habēt ꝛ nō palpabūt pedes habēt ꝛ nō ambulabunt.
nō clamabūt in gutture ſuo. Sed dicit ꝙ nō fit ecōuerſo:vt ꝑ metro fiat
punctus.nō eñ debemus ponere punctū eleuatū ꝑ pūcto depreſſo Et rō
huius eſt qꝛ mioris ē ſuꝑplere vices maioris ꝛ nō ecōuerſo. Media eñ
diſtinctio cū fiat in cōſtructione ſuſpēſiua mioꝛ eſt ꝙ̄ ſubdiſtinctio q̄ fit
in orōne ꝑfecta(Suſtentās pauſes ꝛc̄)Dicit ꝙ in verſu ſi te piget facere
plura metra id eſt medias ſubdiſtinctōes vl' legere pūcta depreſſa potes
legere vocē tuam aliꝙ̄tulū ſuſtinendo:vt cum dicitur rege veniente ad
eccleſiā deū habere ṗ oculis.orare ꝑ peccatoribꝫ.exaudita eſt orō eius et
profuit illi. In qualibet pauſationū iſtarū eſſet metrum ſi velles.ſed ſi
recuſes illud potes legere nec deꝑmendo vocē nec eleuādo.ſed equaliter
ſuſtinēdo. Totū iſtud patet in legēdis ep'lis ꝛ euāgelijs ꝛ alijs ſermoni
bus. Item periodus nō inuenit' niſi ſemel in quolibet ꝟſu.ꝛ ꝓpter h̄ nō
eſt in eodē ꝟſu ipſius repetitio ꝓpter qḋ nō oportet aliqḋ reꝑiri ṗter pe/
riodū qḋ ſuppleat vices eius. Item ſm̄ alios punctū eſt ſignū ſegregans
intellectū ꝛ ſpm̄ recreans plātoris. Et eſt dupl'x ſcꝫ eſſentialis ꝛ acciden/
talis. Eſſentialis pūctus eſt qui ſꝑ quacunꝗ ponit' orōne in fine. Sunt
aūt puncti eēntiales ꝙnꝗ.ſcꝫ ſuſpēſiuus ꝛ eſt ſimplex ꝟgula q̄ ſolet quie
tis grā poni añꝙ̄ ſenſus alicuius clauſule habeat' vt mors.. Gemin⁹ pun
ctus ē quo vtimur vbi clauſula maiorē quandā quietē habet ꝛ tñ ſemꝑ ē
ſenſus imꝑfectus:vt mortuuſꝗ. Coma eſt cū planus pūctus in ſuꝑiori
parte linee poſitus eſt l' in inferiori cū ꝟgula ſuꝑius poſita eleuata q̊ v
timur vbi ſenſus nō eſt expleto numero cōcluſus:vt mors obituſꝗ terri
bilis eſt his Colon eſt pūctus planus in inferiori ꝑte linee poſitus quo
vtimur vbi ſenſus toto corꝑe ē abrutus:vt mors obituſꝗ terribilis eſt
his quoꝝ cū vita oīa extinguūtur. Periodus ē punctus planus cū ꝟgu/
la inferius circūflexa qua vtimur in fine clauſule:vt mors obituſꝗ terri
bilis ē his quoꝝ cū vita oīa extinguūtur nō oīa quoꝝ laus emori nō pt.
Accidētalis pūctus ē q̄ nō ſemꝑ ſꝫ ex aliquo accidēte in orōe ponit' Sūt
aūt pūcti accidētales ꝗttuor.ſ.interrogatiuus.ꝛ ē qui interrogatōem fit
vt ſed vos qui tandē Exclamatiuus ſeu admiratiu⁹ eſt q̄ admiratōeꝫ cū
exclamatōe fit:vt tāte ne anim⁹ celeſtibꝫ ire Semipūctus ē ꝟgula que in
fine linee ponit' cū dcō imꝑfecta eſt cuius ꝑs in ſequentē lineā tranſit:vt
qñ parēthesis ē interpoſita orōni ſnīa duplici ſignificata diſcole:vt nā/
ꝗ(fatebar eñ)dum me galatea tenebat.

Capl'm duodecimū ꝛ vltimū

multis ſpeciebus partita
Pluribꝫ eſt mēbris diſtincta figura loquele
ſcꝫ mēbra.figure locutionis
Hec ſunt ſchema.tropꝫ metaplaſmꝫ rurſus earū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Quālibet in ſpēs ꝓprias diſtinguere debes

¶ Alexander cōſequēter in hoc vltimo capl'o intendit determiare de figuris locutōis. Et pmo diuidit eas in generali. ſcdo in ſpēali. ſecūda ibi (Quālibet in ſpēs) Ad pmam ptem ſic dicit (figura loq̄le). i. figura locutionis (eſt diſtincta). i. diuiſa (pluribꝫ mēbris) Quaſi dicat ꝙ figure locutionis ſunt multiplices (ſunt ſchema tropus ⁊ metaplaſmus) Deiñ ſubdiuidit figurā locutōis dicēs (rurſus debes diſtinguere quālibet earū in proprias ſpēs) vt patebit in ſequētibus

Sunt ſpecies alie ſcripto vel voce figure

Hec ſunt exempla pleonaſmus acyrologia

etiam ſunt figure taliter dicte

Et cacoſyntheton. ⁊ eclipſis tantologia

Amphibologia. tapinoſis: macrologia

Periſſologia. cacephaton. alleotheca

¶ Nota ꝙ triplex eſt figura. ſcꝫ dcēis locutōis ⁊ cōſtructōis. De figuris cōſtructōis hic pncipaliter nō intēdit ſed de figuris locutōis ⁊ dcōis Et eſt ſciendū ꝙ figura dcōis fit in dcōe: vt audijt p audiuit. Figura locutōnis fit in mō loquēdi: vt fiſtula pflauit buccas. i. bucce pflauerūt fiſtulā Figura cōſtructōis fit in mō cōſtruendi: vt ego ⁊ tu legimus De figuris conſtructōis dcm̄ eſt ſupius in capl'o de regimie dictionū. ibi (Hic iubet ordo libri) Et nota ꝙ iſte figure dicunꝰ vitia annexa. ⁊ habēt excuſari p tropū. de quo ibi (Multa tropi ꝛc̄)

pro tñ nō pōt adiungi

Sed nequit his ſoloe vel barbarꝰ aſſociari

excuſata

Sunt etenim vitia nulla rōne redempta

¶ Hic dicit ꝙ (ſolœ). i. ſolœciſmus vl' (barbarus). i. barbariſmus neq̄t aſſociari pdictis figuris ſeu vitijs annexis. eo ꝙ ſunt vitia nulla rōne redempta. Hoc aūt dr̄ vt caueamus nos ab eiſdem. q̄uis metaplaſmus excuſet barbariſmū. ⁊ ſchema ſolœciſmum

.i. barbariſmus dcōnis

Barbarus eſt vocis corruptio facta latine

illud formamus. producēdo mediam ſyllabam

Hoc vitiū facimus dicendo dña dominus — **Barbariſmus**

¶ Barbariſmus dr̄ quaſi mos barbarus. ⁊ dicunꝰ oēs barbari qui non ſunt greci vel latini Dicit ergo auctor (barbarus). i. barbariſmus ē corruptio vocis latine facta. Barbari eñ veniētes romā corrūpebāt ꝓprietates vocis latie Jō dicebāt latini iſti ꝯmittūt barbariſmū. i. h vitiū faciūt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

dicendo dn̄a dn̄s media pducta que potius eſt corripienda. ¶ Pro quo
ſciendū ꝙ barbariſmus vl' diſſonās. ⁊ qui apud poetas metaplaſmus dr
eſt cōtra latini ſermonis legē aut ſcripta aut pnūciata vitioſa oratio. Et
cōmittit octo modis. Primo additōe. ⁊ hoc quinqꝫ modis ſcꝫ lrē ſyllabe tē
poris toni ⁊ aſpiratōis. Additōe lrē quādo vltra rōem lrā adiungit: Ut
relliquias danaū p reliqs. Additione ſyllabe cum vltra rationē ſylla ad/
iungit: vt mauors pro mars. Additione temporis. cum correpta ſyllaba
ponit pro longa: vt Italiam fato profugus. Additione toni. vt ſi qs ro/
manus accentu circumflexo proferret cum leuiter proferri debeat. Addi/
tione aſpiratōis: vt ſi quis coronam cum aſpiratione proferret cum leui
ter proferri debeat. ¶ Secundo cōmittitur barbariſmus etiam quinqꝫ mo
dis detractione. ſcꝫ littere ſyllabe temporis toni ⁊ aſpirationis. ¶ De/
tractione littere cum detracta littera ſtructure gratia ſyllaba longa cor/
ripit: vt apud Lucillum Pretor ne fias pro pretor vl' cum ſimpliciter lit
tera detrahitur: vt immitis achilli pro achillis. ¶ Detractione ſyllabe
cum ſtructure grā ſyllaba detrahitur: vt repoſtum pro repoſitum ¶ De
tractione temporis cum ſtructure grā producta pro breui ſyllaba ponit:
vt feruere leucātem pro feruere. ¶ Detractione toni. vt ſi quis romanus
acuto proferret accentu cum circumflexo proferri debeat. ¶ Detractione
aſpirationis: vt ſi quis homo ſine aſpiratione proferret cum debeat dici
homo cū aſpiratione. ¶ Tercio immutatione ſimiliter barbariſmus cō
mittit quinqꝫ modis. ſcꝫ littere ſyllabe temporis toni ⁊ aſpirationis. Im/
mutatione littere aut ſyllabe ſi lrām p lrā. ſyllabā pro ſyllaba poſuerimꝰ
vt olli pro illi. quū pro cum. Immutatione temporis. ſi tempus pro tem
pore poſuerimus: vt ceteraſqꝫ tractuſqꝫ. Immutatione toni. ſi accentum
pro accētu poſuerimus: vt dos acutum pro circūflexo. Immutatōe aſpi
ratōis ſi phi poſuerimus pro pſi ⁊ ecōuerſo: vt hamo pro amo. omo pro
homo. ¶ Quarto tranſmutatione cōmittit barbariſmus etiam quinqꝫ
modis. ſcꝫ lrē ſyllabe temporis toni ⁊ aſpiratōis. Trāſmutatōe lrē: Ut
euādre p euāder. Trāſmutatōe ſyllabe: vt diſcipline p diſciplina. Trāſ
mutatōe tpis: vt ſi quis diceret latinus antepenultima pducta. ⁊ penul/
tima correpta cū debeat ecōtrario dicere. Trāſmutatōe toni: vt ſi qs di
ceret ad=mātiuus tranſmutato accentu acuto antepenultime in penulti
mā. Trāſmutatōe aſpiratōis: vt ſi quis diceret incobo trāſmutata aſpi
ratione penultime in vltimā. ¶ Quinto iocaciſmo cōmittit barbariſmꝰ
vt ſi lrā ſup iſtū decorē oſtendat in dcōibꝫ vt dn̄i i lrā nimium portenta
¶ Sexto ſubdaciſmo barbariſmus cōmittit: vt ſi l lrā ſup iſtū decorēꝫ
oſtēdat in dcōnibꝫ: vt alma lrā nimiū portenta. ¶ Septimo metaciſmo
barbariſmus cōmittit cum in fine dcōis pnunciat m ſequēti dcōne a vo
cali incipiēte que tm̄ ſcribi nō aūt enūciari debeat: vt quoſdā tādem ab/
utre. ¶ Octauo hiatu cōmittit barbariſmus cum plures inter ſe vocales
ſine conſonāte concurrunt: vt eouſqꝫ acies.

id eſt dictionibus

Barbarale
rio.

Si tamē eloquijs cōmiſcis verba latinis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

De barbaralexi

ſup̄ antiqui   talem figuram

Barbara. doctores hāc dicāt barbaralexim

¶ Quaſi dicat ꝙ latini vtūtur v̄bis barbarorꝫ in ſermonibꝫ. ⁊ tale viti/
um dicit barbaralexis. i. ratio barbarorꝫ. Donatus tamē dicit ꝙ barba/
riſmus fit in lingua latina ⁊ barbaralexis in peregrina. Vn̄ barbarale/
xis eſt tota peregrina dictio orationi inſerta latine: vt apud Ciceronem
Quē purpura regalis nō cōuenit cū ſardorum maſtruca mutauit. quod
ſardū eſt vocabulum.. Et apud Maronem Arma virum tabuleꝗ. et
troie gaza ꝑ vndas. qd̄ Perſicus eſt terminus

talis figura   vitioſa cōpoſitio   dictionum

Eſt ſoloeciſmus incongrua copula vocum   **Soleciſmꝰ.**

Sunt exempla

Vt ſi dicatur vir bellica ſponſa pudicus

¶ Soloeciſmus dr̄ quaſi mos ſoloeciſmi. Soloe em̄ eſt quedam ciuitas
inter greciam ⁊ barbariam. cuius ciuitatis ꝓpl'i venientes Athenas vt li
guā athenienſiū addiſcerēt ſuam pariter ⁊ illorū corrūpebāt. vn̄ ⁊ liba/
it athenienſibꝫ vt illud vitium ſoloeciſmus vocaret. Nūc cōſequēter au/
ctor declarat qd ſit ſoloeciſmus dicēs. Soloeciſmus eſt incōgrua copula
vocum. vitium in cōtextu partium orōnis contra regulas artis grāma/
tice factū: vt ſi dicat Vir bellica. ſponſa pudicus. deberemus em̄ dicere.
Vir bellicus. ſponſa pudica. Item ſoloeciſmus quidē apud poetas ſche
ma ab aſino capitone imparilitas. ⁊ a vetuſtioribꝫ ſcribi lego dicebat. et
eſt inconueniens romano ſermoni iūctura v̄borꝫ. Et cōmittit ſedecim
modis. Primo cū vna ꝑs orōis pro alia ponit: vt toruumꝗ repente cla
mat pro torue ⁊c̄. Secūdo cū genus pro genere ponit: vt purpura nar/
ciſſus. ꝓ purpureus. Tercio cū finitū nomē ponit pro infinito: vt ſi dica
mus de abſente. hic facit pro hic fecit: ⁊ de pn̄ſenti is fecit pro is facit.
Quarto cū caſus pro caſu ponit: vt vrbē quā ſtatuo vrā ē pro vrbs Qui
to cū numerus p̄ro numero ponit: vt ꝑs in fruſta ſcāt pro ſecat. Sexto
cū ꝑſona pro ꝑſona ponit: vt danai qui parāt atridis ꝗ primū arma ſu
mite pro qui paretis. Septimo cū tempus pro tempore ponit: vt nec ve
ni niſi fata locū ſedeꝗ dediſſent. veni pro veniſſem. Octauo cū v̄borꝫ ſi
gnificatio pro ſignificatione ponit: vt ſpoliātur om̄es ⁊ corpa nuda reli
quūt pro ſpoliant. Nono cū verborꝫ modus pro modo ponit: vt at ruti/
lo regi ducibꝫ ea miranda videri auſonijs pro videbant. Decimo cū ad
uerbia localia ꝓ alijs aduerbijs ponunt: vt intro ſum ꝓ intus. Vndecīo
cū prepoſitio pro prepōne ponit: vt rapuit in fomite flāmā pro ad fomi/
tem. Duodecimo cū vnus cōparatōis gradus ꝓ alio ponit: vt reſpōdit
iuno ſaturnia ſcā dearꝫ pro ſciſſima. Decimotercio cum due dictōnes in o
rōne gemināe fabnegatie vt nihil nū ꝗ peccaui. pro nil vnꝗ Quartodecīo
cū particula ꝑmo loco ponēda poſtponit vel ecōuerſo: vt cū dicis Arma
ꝗ virum pro arma virumꝗ. Quintūdecimo cum accentus pro accentu
ponit: vt longo poſt tempore venit. ibi (poſt) quod graui accentu ꝓnunci

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

andoᷓ eſſet ꝓnunciaꝛ acuto. Sextodecimo cū vnū ſalutātes ſaluete dica/ mus. Fiūt pterea pluribꝫ alijs mōis ſolœciſmi quos rephendēdo magis ꝙ̄ imitando notare poſſumus Et nota ꝙ inter ſolœciſmū ꝛ barbariſmū hoc intereſt qꝛ ſolœciſmus hꝫ diſcrepātes voces inter ſe: vt Vir bellica. barbariſmus ꝟo fit in ſingulis dcōibꝫ ſcriptis vl' ꝓnunciatis

illę figure vitande
Barbaris ꝛ ſoloe tibi ſunt penitus fugiende

¶ Dicit ꝙ barbaris id eſt barbariſmus. ꝛ ſolœ id ē ſolœciſmus. ſunt pe nitus fugiende tibi id eſt non debent vſitari

acyrologia

.i. nō ꝓpria ſignificatōe talem figuram.
Mpropꝛie poſita vox formať acyrologia

Sunt exempla
Si dicas requiē timeo vel ſpero laborem

¶ Determinato de barbariſmo ꝛ ſolœciſmo. Nūc pticulariter ꝓcedit in declaratōez vniuſcuiuſqꝫ vitioꝝ anneroꝝ: Et pmo determinat de acyro logia dicēs (vox).i. dcō (impropꝛie poſita formať acyrologiā. vt (Si dicas requiē timeo vl' ſpero laborem) Itē acyrologia eſt dcō minus cōueniēter elata; vt At ſperate deos ꝓ timere vl' nō ꝓprijs dcōibꝫ obſeruata ſnlavt accedo ad ignē hūc ꝓ accedo ad meretricem

Caçephatō

.i. malū ſonū faciēs talis figura exemplū eſt
Dictio turpe ſonās cacephaton arrigit aures

Detur in exemplū vt tu cū compare ludis

¶ Cacephaton eſt obſcura enunciatio vel in compoſita dictione vel in v no verbo: vt numerum cum nauibus equat: vt in Therentio habeť Arri ge aures pamphile ꝛc̄.

pleonaſmꝰ

talis figura
Atqꝫ ſupuacua dici debet pleonaſmus

Additio vocis. vt ſic eſt ore locuta

¶ Pleonaſmꝰ ē ſupuatie vocis additio ad plenā ſcatōem: vt ſic ē ore lo cuta Ecce li (ore) ſupuacue addiť. qꝛ ſatis itelligebať p illā dcōem locuta

Tãtologia

ſup̄ ſignificatū dcōnibꝫ talis figura
Signat idem verbis diuerſis tantologia

Exultans redeo rurſus gaudenſqꝫ reuertor

¶ Tātologia ē eiuſdē ꝟbi repetiti vitiū: vt in exēplo auctoris Exultās redeo rurſus gaudēſqꝫ reuertor) Nā iſte clauſule idē ſnt lz p diuerſa ꝟba

Eclipſis

ſup̄ in orationibꝫ talis figura
Dicitur vnius verbi defectus eclipſis

Hoc ſecum ſcibus ne bonū parere ſcantis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

De cacephaton

¶ Eclipſis eſt quidam defectus neceſſitate dictionis que poni deberet vt
cõſtructio fieret plena id ē perfecta. vt (Hoc ſecum) deficit loquebatur (p̄
cibus ne bonum parere precantis) deficit ibi ſit. Et dicitur eclipſis ab e
quod eſt extra. ⁊ clepos clepis. quod idem ꝙ furor aris. quia quod ſubtra
himus furamur.

humiliatio
ſup̄ humilia
Cum per verba rei magne ſubmiſſio fiat
talis figura
Tunc tapinoſis erit ſi dicatur mare gurges

¶ Tapinoſis eſt humilitas rei magne nõ id agente. id ē ſignificante ſen
tent a quod demonſtrat. Conſtrue (tapinoſis erit) tunc pro quando ſub/
miſſio rei magne erit per ꝟba. ſcȝ humilia (vt ſi dicatur mare gurges) gur
ges eſt parue aque riuus

.i. vitioſa illa figura
Et male confuſa cacoſyntheton eſt vocitanda
compoſitio dictionum eſt exemplum
Congeries vocum te mouit prelia contra
percutit retro
Diſcipulos cedit cũ virgis terge magiſter

¶ Cacoſyntheton eſt vitioſa dictionũ compoſitio. Conſtrue (Congeri/
es). i. cõpoſitio (vocum). i. dictionũ (male confuſa) id eſt male ordinata (eſt
vocitanda cacoſyntheton) Deinde ponit exemplũ (Cedit cum ꝟgis diſci
pulos terge magiſter) Iſte dictiones confuſe locantur. quod patet ipſas
reducendo ad debitum ordinem

dictionum
talis figura
Periſſologia dicenda ſuperflua vocum
Additio: ſine vi rerum que ſignificantur
Qua poterãt ibant. ſed nõ qua nõ potuerunt

¶ Periſſologia eſt ſuꝑflua additio vocũ. i. dictionũ (ſine vlla vi rerũ: vt
ibãt qua poterãt. ſed nõ ibãt qua nõ potuerũt) Multa enī ſunt hic ſuper
flua q̄ nõ habēt vllam vim rez. Bene ſcimus ꝙ nõ ibãt niſi ꝑ locum ꝑ
quē poterãt ſuꝑfluum ergo eſt hoc addere

Cum res cõprendit varias ſententia longa
talis figura cõmittitur inſpicimus
Macrologia datur: ꝓlogis hoc ſepe videmus

¶ In iſtis metris dicit ꝙ cũ ſentētia lõga cõphēdit res varias. i. non ne
ceſſarias tũc ꝯmittit macrologia. vt in hoc exēplo. Legati nõ impetra/
ta pace vñ venerãt reuerſi ſunt. Ideo dr (hoc ſepe videmus in ꝓlogis. q̄
multa ꝯtinent in ꝓlogis que nõ ſunt neceſſaria.

Tapinoſis

Cacoſyn
theton

Periſſolo-
gia.

Macrolo-
gia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Amphibologia.

leīs figura declarans
Amphibologia cōſtructio non manifeſtans
plane Eſt exemplum
Senſum perfecte puto te ſociū ſuperare
Hoc fit multotiens: quia nō determino plene
.i. conceptum impedienti
Affectum mentis defectu prepedienti
.i. duplex ſententia orationibus
Siue duplex ſenſus ex verbis poſſit haberi

¶ Amphibologia eſt ambiguitas ſermonis ſeu ōcōnis que fit per accm̄ caſum: vt ſi quis dicat puto te ſocium ſuperare. aut per cōmune verbū: vt criminať cato: aut per diſtinctōem: vt vidi ſtatuam aureā haſtā tenētez Fit etiam per onomia: vt ſi quis aciem dicat 7 non addat oculorum vel exercitus vel ferri. Fit preterea pluribus alijs modis quos recenſere oēs ne nimis prolixus ſim non oportet. Onomia ſunt ea quorum varia ſunt ſignificata: vt acies 7 lyra

.i. vitioſe ponit. talis figura
Cōfundit caſus numeros genus alleothece

¶ Alleotheca eſt generale vitiū ideo nō cōputať in p̄dictis decē. Et habet fieri p caſus: vt Urbem quam ſtatuo veſtra eſt. Per numeros: vt armato milite cōplent. Per genera: vt preneſte ſub ipſa

De ſpēb9 metaplaſmi

ſup̄ lrām vľ ſyllabam talis figura
Addēdo ſepe fiet metaplaſmus. 7 eius
illa figura talis figura talis figura
Protheſis eſt ſpēs. 7 epentheſis. ac paragoge
ſup̄ metaplaſmus aliqñ accipiende
Subtrahit interdū. ſpecies tūc eius habende
talis figura talis figura talis figura
Aphereſis vľ ſyncopa ſunt vel apocopa finis

¶ Dicto de vitijs annexis ſequiť de figuris excuſantib9 dicta vitia annexa. Et p̄mo de figuris excuſantib9 barbariſmū. Scdo ſolœciſmū Tercio de vitijs annexis. ſcda ibi (Dat ſpēs) tercia ibi (Multa tropi ſpecies) Dicit ergo ſic (Metaplaſmus fit addēdo. ſcz lrām vľ ſyllam. 7 tunc ſunt eius ſpēs ptheſis epētheſis 7 paragoge (Subtrahit interdum) Dicit q aliqñ metaplaſm9 fit ſubtractōe lrē vľ ſylle. 7 tūc eius ſpēs ſunt aphereſis ſyncopa 7 apocopa. Itē metaplaſmus eſt trāſformatio q̄dam recti ſoliti q ſermonis in alterā ſpē m metri aut decoris cauſa

Aphereſis.

talis figura remanet a p̄ncipio dcōis talis figura
Aphereſis tollit capiti. quod ptheſis addit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

De mitaplaſmo

id eſt dcōnes remouet talis figura addit talis figura
Syncopa de medio tollit qđ epēthesis auget
Hoc fini: quod tollit apocapa: dat paragoge

Prothesis Syncopa Epēthesis Apocopa

¶ Hic declarat ſpecies metaplaſmi ſupradicti Et dicit ꝙ apheresis tollit .i. aufert lrām vł ſyllabam de ꝑncipio dcōis Lrāz vt ruit oīa late ꝓ eruit. Syllabam vt mitte ꝓ dimitte. Sed ꝓthesis addit ſcz lrām vł ſyllabā ad ꝑncipiū dictionis. Lrām vt gnato ꝓ nato. Syllabam vt retuli pro tuli. Syncopa aufert de medio dcōis lrām vł ſyllabā: vt apum pro apium. noram ꝓ noueram. Sed epenthesis ex cōtrario apponit lrām vel ſyllabā ad medium dictionis Litterā vt relligione ꝓ religione Syllabam vt induperator pro imperator. Apocopa tollit fini dcōnis lrām vł ſyllabam. Lrām vt dic pro dice Syllabam: vt mi pro mihi. Sed paragoge addit ad finem dictionis litterām vel ſyllabam. Litteram: vt hoſtis pro hoſti. Syllabam vt poteſtur pro poteſt

ſup̄ ſyllabam corripies talis figura
Si longā breuies debet tibi ſyſtola dici

Syſtola

¶ Quaſi dicat ꝙ ſyſtola cōmittit ſi lōga naturaliter corripit vt in Catone. Non ī eodē curſu ꝛc. Aliud exemplum. Aquoſus orion.

id eſt quattuor ſpēs talis figura ſup̄ ſpēs
Ectaſis eſſe ſolet: ſi ꝓduces breuiandā

Ectaſis

¶ Ectaſis fit qn̄ ſyllaba naturaliter breuis ꝓducit vt in Ouidio Titan dederitis in vndis. Aliud exemplū: Exercet diana choros

id eſt quatuor ſpēs talis figura ſup̄ ſpēs
Bis binos ſpēs habet ectaſis. haſqꝫ vocamus
ſic dictas talem figuram tercij
Ceſuras. faciet pentimemerim tibi terni

Syllaba prima pedis. ibi ꝓduces breuiandā

¶ Ceſura dr̄ a cedo is ere .i. diuidere: qꝛ ꝑ ceſurā diuidit aliqđ ab aliquo precedente, ꝛ vnitur cū ſequēte. Dicit ergo ꝙ ectaſis hꝫ quattuor ſpēs .et ipſas appellamus ceſuras. Un̄ videndū eſt qđ ſit ceſura. Ceſura em̄ ē in naturalis extēſio. q̄ in ꝑncipio pedis fit ꝛ in fine dcōnis. Et nota ꝙ nūꝗ̄ fit in ꝑmo nec in vltimo pede ꝟſus. Fit em̄ in ꝑncipio tercij pedis quādo breuis ſyllaba ꝓducit: vt in Ouidio. Mittit hypermeſtra de tot mōfribꝫ vni. Et ita talis figura vocatur penthimemeris. Et hoc eſt qđ dr̄. (Faciet penthimemerim tibi terni ꝛc)

ſemipēthimemeris antepēthimemeris ꝓlōget
Semi. vel ante preit. ꝓduceturqꝫ ſecūdi
ſupple ſyllaba notare
Prima pedis. vt hoc poteris cōprēdere vſu

¶ Quaſi dicat ꝙ ſemipētimemeris vł ātepētimemeris fit ꝓducēdo ꝑmā

ſyllabā ſcđi pedis q̄ naturalr̄ breuis erat: vt poteris cōphēdere in hoc ꝟ
ſu. Inſcāſione eīn dicim⁹ Prima pedis in hoc poteris cōphēdere ꝟſu

tercia dr̄ he ptimemeriſ

ſup̄ ſyllabā talem figuram facit

Quarti ꝑma pedis heptimemerim tibi format.

ſupple ſyllabam oſtendit

Producēdo breuē verſus hoc denotat iſte

Dicit vlterius ꝙ heptimemeris fit breuem ꝑducendo in ꝑncipio quarti
pedis: vt iſte ꝟſus denotat. In ſcanſione eīn dicim⁹ Producēdo breuem
verſus hoc denotat iſte

q̄rta dr̄ poſt heptime.

talem figuram ſupple pedis

Poſt heptimemerim dat q̄nti ſyllaba ꝑma

ſupple ſyllabam

Curtā ꝑducens: ſicut verſus habet iſte

¶ Quaſi dicat ꝙ poſt heptimemeris ſit breuem ꝑducendo in ꝑncipio q̄n
ti pedis. ſicut iſte verſus habet. id eſt manifeſtat. ſic ſcȝ Curtam produ
cens ſicut verſus habet iſte

illius figure poſtponatur

Altera ceſure ſpecies ſi ſubijciatur

illis litteris dictio ſup̄ dictionis

M vel vocali vox. cuius littera prima

ſupple eſt ſup̄ dcōnibꝫ interemptio vocalis vel m

Vocalis vel m. nec in his colliſio fiet

Eſt exemplum

O vtinā populū hunc ſaluet gratia chriſti

¶ Poſitis ꝑncipalibus ſpeciebus ectaſis nunc ponit minus ꝑncipales.
Et dicit auctor ꝙ alia ſpēs ceſure eſt (ſi vox) .i. dictio (cuius ꝑma lrā ē vo
calis) ſubijciat̄ huic lrē m vel vocali (nec in his dcōnibꝫ ideo fiet colliſio)
idleſt ꝙ nō abijciat̄ aliquā dictaꝝ lrārum. Exemplū habet̄ in lrā (O vti
nā populū hunc ꝛc) Cum dicit o vtinā. ecce illa dictio o finit̄ in vocalem
et ſequens dcō ſcȝ vtinam incipit a vocali. Cum vero dicit populū hūc
Ecce li populum terminatur in m. ꝛ ſequēs dictio ſcȝ hunc incipit a vo
cali. ꝛ neutra ipſarum abijciatur. immo remanet in verſu vt patet (O vti
nam populum hunc ſaluet gratia chriſti.

Dierēſis

ſup̄ aliqua ſup̄ in duas ſyllꝰas talis figura nuncupatur

Syllaba diuiditur. ꝛ diereſis vocitatur

pro aule eſt exemplum

Aulai in medio libabāt pocula bacchi

¶ Dicit ꝙ ſi vna ſyllaba diuiditur in duas. tunc diereſis vocitatur. id ē
nominatur. Exemplum patet in littera. Aulai in medio libabant pocu
la bacchi) ibi aulai ponitur pro aule

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

ſupple vocales talem figuram
Si iūges plures. dic ſyneresim tibi factam — Syneresis
.i. est iſta eadem figura ſic dicta
Hec eadem species dicatur epiſynlepha

Fixerat eripedem ceruam. vir ⁊ eneus eſto
Syneresis fit qñ due vocales in eadem dcōne poſite in vnum coꝝ co/ gant: vt di p dī. Et iſta figura dr alio noīe epiſynalœpha ⁊ fit qñ due ſyl labe in vnā cōglutinant. vt pȝ in exemplo textus (Fixerat eripedem) p æ/ ripedem. i. vocalem (vir ⁊ eneus) p æneus id ēdurus vl crudelis. Hec āt figura est cōtraria dieresi de qua dictum est
talis figura abijcit remouet talis figura talē figuram
Ellipsis necat m. perimit ſynalepha vocalem — Ellipsis ſynalepha

Tu populū alme deꝰ ſaluaſti a morte redemptor
Ellipsis est cōſonantiū cū vocalibꝫ aspere cōcurrentibꝫ in diuersis dic tionibꝫ quedā difficilis ac dura colliſio. vt (Tu populū alme deus ⁊c) Aliud exemplū in Virgilio. Littora multū ille ⁊ terris iactatus ⁊ alto. In ſcanſione collidit iſta lrā m. cū ſua vocali. ⁊ etiā illa vocali e abijcit. Synalœpha est p interceptionem concurrentiū in diuersis dcōnibꝫ iter ſe vocaliū lubrica quedā ⁊ leuis colliſio: vt (ſaluaſti a morte redemptor) Aliud exemplū. Carthago italiam contra.
vitioſe ſcȝ pcedētes figure vitande
Viles ſunt iſte pre cunctis. ⁊ renuende
Dicit ꝙ iſte figure ſcȝ echtlipsis ⁊ ſynalœpha (ſunt viles ⁊ renuende) i. euitande pre omnibus alijs figuris
ſupple predictarum figurarum nominari
Synthesis iſtarū ſolet vtraqȝ ſepe vocari — Synthesis
Dicit ꝙ vtraqȝ pdictaꝝ duaꝝ figuraꝝ (ſolet ſepe vocari) .i. noīari (ſyn thesis (Et dr a ſyn qd est con. ⁊ crasis mixtio quaſi cōmixtio lraꝝ. ſcȝ cō ſonantiū q̄tum ad ellipsim. ⁊ etiā vocaliū q̄tum ad ſynalœpham
nō tm dcōnes quantitatem ſyllabarum
Nō ſolū voces. ſed tpa ſepe videmus
interimi in verſibus — Boetis
Elidi metris. velut hic. vale inquit iolla
Dicit ꝙ non ſolum voces ſeu lrē eliduntur. id est abijciuntur in metris ſed etiam tempora: vt hic (vale inquit iolla (Nam illa ſyllaba lo cū ſit lō/ ga duo tempora debet habere. ſed non habet niſi vnum cum breuis effi/ ciatur. Et iſta figura dicitur boetis.
talis figura
Dicitur antitheſis. ſi littera ponitur vna — Antitheſis.

locare ſup̄ lrām pro illi
Ponere cū debes aliam. ſic dicimus olli
¶ Antitheſis eſt lrā ꝑ lrā poſita: vt cū dicimus olli ꝑ illi. ponit etiā ibi o ꝑ i Et hoc fit cauſa maioris ſonoritatis. magis em̄ ſonat o ꝙ̄ i
talē figurā formabis lrām vnam

Methateſ Metatheſim facies ſi trāſponas elementū
Si dicas teucre cum debes dicere teucer
¶ Methateſis eſt trāſpoſitio lrārum in alienum locum. nulla tñ lrā ex dcōne ſublata: vt ſi dicas (teucre cū debes dicere teucer) ꝛ eſt ꝓprium nom̄ viri. Ntō hic teucer. gtō huius teucri
euitari illius figure
A te vitari debent ſpecies metaplaſmi
illa figura tantūmodo
Sed pentimemeri ſolūmodo nos decet vti
¶ Hic ponit cautelam quantū ad vſum quarūdā figurarꝫ. Et dī ꝙ ſpēs metaplaſmi (de quibus ſupra dcm̄ eſt) debent vitari a te. Sed ſolūmodo nos decet vti pēthmemeri. de qua dictum eſt.

Syncopa talis figura antiquorum modum teneas
Syncopa cum fiet veterū veſtigia ſerues
¶ Hic dicit ꝙ ſi volumus vti ſyncopa debemus ſeruare veſtigia veterꝫ hoc eſt debemus cōmittere dictam figuram in dictionibꝫ in quibus veteres cōmiſerant vel in ſimilibus

de ſpēbus ſchematis
illa figura
At ſpēs tibi ſchema ꝓlepſiꝫ zeugma ſylepſim
ſupple ſpecies ſchematis
Eſt ꝛ hypozeuſis anadiploſis epanalepſis
ſupple ſpecies ſchematis
Eſt ꝛ epizeuſis ꝛ anaphora ꝛ paranomeon
illam figuram adiungas illam figuram
Et ſcheſianomatō addis ꝛ homoteleuton
ſup̄ ſunt ſpēs ſchematis adiungis illā figurā
Et paranomaſia poliſynthetō addis ꝛ hyrmos
aſſocias illam figuram ſimul illā figurā adiūgis
Jūgis homoptoton his ꝑiterqꝫ polyptotō addis
ſup̄ ſpēs ſchematis nominā da
Vltima dialyton vel aſiutheon eſt vocitāda
¶ Supiꝰ dcm̄ ē de ſpēbꝫ metaplaſmi excuſantibꝫ barbariſmū nūc dōꝫ ē de ſpēbꝫ ſchematis excuſantibꝫ ſolœciſmū. Schema nō definitur cuꝫ ſit

equiuocum ſed diuiditur ſcꝫ in ſchema lexeos ⁊ in ſchema dianeos. Pri
mū ꝑtinet ad grāmaticos. reliquū vero ad oratores. Species ſchematis
ſunt decem ⁊ ſeptem que numerantur in littera

.i. ꝓmo ſumit ordināda illa figura
Preſumit q̄ ſunt ſuprema locanda ꝓlepſis Prolepſis.
video filios conſanguineos
Cerno ducētos hinc natos hincq̄ nepotes.

¶ Hic auctor in ſpēali determinat de figuris quas enumerauit. Et pri
mo de ꝓlepſi. Et eſt ſciendū ꝙ duplex eſt ꝓlepſis. ſcꝫ cōſtructōis ⁊ locutio
nis. De ꝓmo tractauit in caplo de regimīe nti. hic ꝟo determiat de ꝓlep
ſi locutōis Et dt ꝙ ꝓlepſ ꝑſumit. i. ꝓmo ſumit ea q̄ ſtꝫ locāda ſuꝑma. i. vl
tiate ordināda. Itē ꝓlepſis ſm Donatū ē ꝑſūptio rex ordine ſequutarꝫ
vt Interea reges ingenti mole latinos ⁊c. vt Montē ſacꝝ atq̄ auētinū
inſedit qui poſtea ſacer dictus eſt ꝙ illū plebs inſederat Hoc etiam pa
tet in exemplo auctoris (Cerno ducentos hinc natos ⁊c)

talis figura ſupple ſuppoſito
Zeugma fit in verbo ſi plurima clauſeris vno Zeugma

Hymnꝰ chriſte tibi. tibi laus. tibi gloria detur

¶ zeugma ſil'r eſt duplex ſcꝫ cōſtructōis ⁊ locutōis. De ꝓmo ldcm̄ eſt in
caplo de regimīe nti. Sed zeugma locutōis fit qn̄ plura ſuppoſita vni ꝟ
bo attribuunt: vt Hymnus chriſte tibi. tibi laus. tibi gloria det. Dona
tus dicit. zeugma eſt vnius cōcluſio diuerſis clauſulis a ꝑte cōiuncta Et
eſt triplex. ſcꝫ protozeugma. ⁊ eſt qn̄ ꝟbū vnū ꝑponit ad qd ſequētes ſen
ſus cōferant: vt vicit pudorē libido. timorē audacia rōem amētia. Me
zozeugma eſt cū ꝟbū in medio loco ſenſuū poſitū repit: vt troiugena in
terpres diuū q̄ numīa phebi. Qui tripodas clarij lauros q̄ ſidera ſentis
Et volucꝝ linguas ⁊ ꝑpetis oīa pene. Hypozeugma eſt qn̄ cum vno ver
bo plures ſenſus claudunt: vt diuitie inuidiā ꝟtus gloriā parāt

id eſt diuerſas orōes iungit illa figura
Clauſas diſſimiles ligat vna voce ſylepſis Sylepſis

In te chriſte ſalus. in te ſunt premia noſtra
¶ Sylepſis ē diſſimiliū clauſulaꝝ p vnū ꝟbū cōglutinata ꝯceptio: vt pꝫ
in lrā. In te chriſte ſalꝰ ⁊c. Aliud exēplū Iā pater eneas ⁊ iā troiana iuuē
tus Conueniūt Et differt ſylepſ a zeugmate qꝛ I zeugmate ē ꝯiugatio ap
ta q̄ꝫtū ad ꝯgruitatē. ſꝫ i ſylepſi nō. et hꝫ fieri plꝰib⁹ mōis: vt ſtati patebit
ſup nomine ſociatum ꝟbū plurale numeri
Cum collectiuo iunctū plurale ſylepſim

ducunt ſup grāmatici eſt exemplū
Aſſignant aliqui. plebs iſta parant equitare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

cõgrua ſup̄ in ſingulari numero
Sed magis eſt ꝓpria cõſtructio plebs parat ire
¶ Dicit ꝙ aliq̄ aſſignãt ſylepſim qñ p̄l'ale ſcꝫ ꝟbũ iũgit̃ cũ noĩe collectiuo: vt iſta plebs parãt eq̄tare Deiñ ꝓhibet nobis talẽ cõſtructõem, dicẽs Sed cõſtructio eſt magis ꝓpria cum dicit̃ plebs parat ire

talis figura pro pl'i numero locat̃ ſ̃ris numerus
Eſt ſylepſis vbi ꝓ multis ponitur vnus
.i. multis militib' circũdatus
Vt cũ dicis. adeſt rex multo milite cinctus
¶ Dicit ꝙ ſylepſis etiã eſt qñ nũer' ſ̃ris ponit̃ ꝓ nũero pl'ali: vt cũ dicis adeſt rex multo milite cinct'. ibi multo milite ponit̃ ꝓ multis militibus attribuit̃ talis figura ſuppoſitio ꝯplura appoſita

Reddit hypozeuſis perſone plurima verba

Hypozeuſ̃ ſup̄ hoĩes purget
Vni. nos mundet. nos ornet gratia chriſti
¶ Hypozeuſis eſt figura zeugmati cõtraria vbi diuerſa ꝟba in ſingulis clauſulis adiũgunt̃ vni perſone: vt regem adijt. reges memorat nomenq̄ genuſq̄. ponitur etiam exemplũ in littera

Anadiploſ̃ talis figura dc̃onis duplicatio
Fiet anadiploſis verbi geminatio. quãdo
initium .i. clauſule ſequẽtis ſup̄ clauſule
Principiũ clauſe fit idem cũ fine prioris
Nummis iſtoꝝ caret alter. alter abundat
¶ Anadiploſis fit qñ eadẽ dc̃õ q̃ eſt in fine p̄oris clauſule repitur in p̄ncipio vt pꝫ ĩ exẽplo auctoris (Nũmis iſtoꝝ ⁊c̃) Geminatio ꝟbi). i. dc̃õis. (fiet anadiploſis qñ p̄ncipiũ clauſule) ſequẽtis (fit idẽ cũ fine p̄oris) clauſule. Exẽplũ vt ſequit̃ pulcerrimus aſtur. aſtur equo fidẽs.

clauſulis initium talis figura diuerſis idem
Anaphora **Clauſis p̄ncipiũ anaphra pluribus vnum**
ſup̄ peccatis ſup̄ chriſtianos
Chriſt' mũdauit. chriſtus nos purificauit
¶ Anaphora eſt repetitio eiuſdẽ ꝟbi per p̄ncipia pluriũ clauſulaꝝ vl' ꝟſuũ: vt patet in lrã (Chriſtus mũdauit. chriſtus nos purificauit(Aliud exemplũ. Gnate mee vires mea magna potẽtia ſolus. Gnate patris ſummi ⁊c̃) Vel anaphora fit cũ loquutio nõ conueniẽter reſpõdẽs aliud refert occulte: vt Sed antea itẽ cõiurauere pauci in q̇b' catilina de qua q̃ꝫ breuiſſime potero dicã. de qua ſupple cõiuratione

epanaleps̃ format talis figura
Principio finẽ facit epanalepſis eundem

antea iam
Nobis grata prius. nõ ſunt mõ congrua nobis
¶ Epanalepſis eſt qñ pncipiũ clauſule eſt idẽ cum fine: vt pʒ in lrã (Nobis grata pus nõ ſunt modo congrua nobis) ibi nobis ponit in pncipio et in fine clauſule. Aliud exẽplũ. Ante etiam ſceptrum dictati regis heu fugaces poſthume. Labuntur anni.

eiuſdem talis figura duplicatio dictionis
Vnius eſt epizeuxis geminatio verbi
denotantis ſup̃ ſignificatum eſt exemplum
Significãtis idẽ ne me petit vltio digna — Epizeuxis vſe pinione
¶ Epizeuxis eſt eiuſdem verbi geminatio in eodem verſu ſine aliqua dilatione. Aliud exemplũ Me me adſum qui feci in me cõuertite ferrũ. Aliud exemplũ. vir. Sic ſic iuuat ire ſub vmbras

dcões quaſi ſiles ſup̃ voces ſignificantes
Voces pene pares. que ſunt diuerſa notãtes — Paranomaſia
facium illam figuram eſt exemplum
Dant paranomaſiã. nõ curat vera ſed era
¶ Paranomaſia fit cum dcõne iterata mutata lrã vl' ſylla ſili nomie diuerſa vtimur ſignificatõe vt hic (nõ curat vera ſed era) Aliud exemplum Inceptio eſt amentiũ haud amantiũ Vel paranomaſia fit cuʒ pcedenti noie aut nomẽ aut v̾bũ p denoĩatõem annectit: vt pugna pugnata eſt

id eſt idem pncipiũ dcões cõiuncte ſeruãtes
Principiũ ſimile voces iuncte retinentes — Paranomeon
faciunt illam figuram Eſt exemplum
Dant paranomeon. vim vitat virgo virilem
¶ Paranomeon fit qñ eiſdẽ ſyllab plures dcões inchoant: vt hic vim vitat v̾go virilẽ Alid exẽ. Machina multa minat minax maxia muris

equali cõiunctõe dcões adiuncte.
Iunctura ſimili voces multe ſociate — Schesionomaton
faciunt talem figuram exemplum
Dant ſcheſionomaton. vmbone repellit vmbo
eſt exemplum eſt ſimile exemplum
Pes pede cõp̃mitur. ẽſiſqʒ retũdit enſe

¶ Scheſionomaton ẽ multitudo noim cõiũctoꝝ quodã habitu copulãdi: vt hic (vmbone repellit vmbo. pes pede cõp̃mit ẽſiſqʒ retũdit enſe) Alid exẽ. Marſa man⁹ peligna cohors feſtina verũuis Vl' ſcheſionomatõ ẽ cũ i ſinlaꝝ cõnexu plures ponũt ãtonomaſie vt armipotẽs tritonia v̾go

facit talem figuram
Clauſula totalis tibi format homoptoton vno — Homopto ton

poſita Eſt exemplum
Caſu cōtenta. triſtes flentes lachrimantes
Homoptoton eſt cū plura idē ſignificātia in vna orōe ponunt: vt triſtes flentes lachrymātes. Et ōr alio noīe ſimiliter cadens

Homoteleuton.
pro qñ dcōnes
Cum plures voces ſub fine tenentur eodem
talis figura ſup̄ in fine
Homoteleuton erit. huic carmina cōſona ſōdis
ſup̄ carmina ſup̄ carmina
Atqꝫ leonina ſimul et caudaria iunges
Homoteleuton eſt cū plures voces ſeu dcōes tenent ſub eodē fine id ē ſil'r terminant: vt puella horrida bella Et huic figure ſubdunt carmina cōſona in medio in fine. ꝛ carmina leonina ꝛ carmina caudaica ſcꝫ richini in quibꝫ tenet cōſonantia finalium ſyllabarum

polyptotō.
diuerſos talis figura
Per varios caſus diſtincta polyptoton implet
.i. orō integra ſup̄ figura
Clauſula. littoribus cōtraria littora fluctus
rogo contrarios
Fluctibus eſſe precor. populis pp̄los inimicos
Polyptoton eſt multitudo eorundē noīm varietate caſuū diſtinctoꝝ: vt pcor littora eē cōtraria littoribꝫ fluctus cōtrarios fluctibus

Hyrmos
Longa tenēs ſeriē cōſtructio dicitur hyrmos
Principio celū ac terras campoſqꝫ liquētes
Lucentemqꝫ globū lune titaniaqꝫ aſtra
Spiritus intus alit eſt virgilius tibi teſtis
Dicit auctor ꝙ hyrmos eſt ſeries cōtinuāre orōis. tenorē ſuūz vſqꝫ ad vltimā ſeruās. Et ponit exemplū vgilij. Principio celū ac terras cāpoſqꝫ liquentes. Lucentemqꝫ globum ꝛc.

Polyſyntheton
varias talis pars orationis ſociat
Diuerſas voces cōiunctio plurima iungit
Si polyſyntheton eſt materqꝫ paterqꝫ nepoſqꝫ
Polyſynthetō ē orō nexa cōiūctōibꝫ: vt pꝫ in textu. vt materqꝫ nepoſqꝫ vel Athamaſqꝫ thoaſqꝫ pelideſqꝫ neoptolemus p̄muſqꝫ machaon
cōiunctione adiungūtur
Cum ſine iunctura varie voces ſociantur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

De hyꝛmos

Dialpyton facient.rex miles plebs negat illud

Dialyton ſiue aſyntheton ē figura ſupiori ↄtraria Fit em qn̄ varie di
ctones ſine cōiūctōibꝫ ad inuicē ſocianꝶ:vt patet hic. (Rex miles plebs
negat illud) Aliud exēplū Ferte citi flāmas date tela impellite remos.

Dialpyton.

ille figure

Ulta tropi ſpecies metaphoꝛa metonymia
Antonomaſio catachreſis vel metalepſis

De ſpeciebus tropi

Onomatopeia vel ephiteton ꝛ homozeuſis
Synehdoche vel periphraſis ſimul allegoꝛia
iungis illam figuram p̄dcis talis figura iuncta
Addis hyperbaton his.ꝛ hyperbole ſit ſociata

Dicto de figuris excuſantibꝫ barbariſmū ꝛ ſolœciſmū·ſequiꝶ nūc vi/
dere de figuris excuſantibus vitia annexa que quidem continenꝶ ſub tro
po.Et eſt tropꝰ ſermo a principali ꝛ naturali ſignificatōe trāſlatus ad a
liquam ſimilitudinem exoꝛnande oꝛationis gratia.Cuius tredeciꝫ ſunt
ſpecies quas Alexander enumerat in littera

pro qn̄ equalis
Cum res eſt alijs ſimilis ꝓ nomine nomen
Eſt exemplum
Ponitur.vt cū ſit homo ſimplex dicitur agnus
talis figura
Debet metaphoꝛa dici tranſlatio talis

Hic auctoꝛ ponit p̄mā ſpēm tropi q̄ dꝛ metaphoꝛa Et ē metaphoꝛa
rerū ꝟboꝛūqꝫ tranſlatio a ꝓꝓꝛia ſignificatōe ad impꝛopꝛiā per ſimilitu/
dinē decoꝛis aut neceſſitatis.aut emphaſeos grā.Uerbi grā. Eſt aliqs
ſimplex ꝛ dicā illū hoīem eē agnum eſſe ꝑ ſilitudinē.qꝛ agnus dꝛ eē ſim
plex ꝓpter eius innocentiā.Metaphoꝛa ſit ſex modis.Primo ab aīmali
ad aīale:vt hic.Tiphyn aurigā celeres fecere carine.Ab agitoꝛe em̄ ad
gubernatoꝛē trāſtulit.Scd̄o ab inaīali ad inaīale:vt pelagus tenuere ra
tes ꝑ nauibus rates dixit.Tercio ab aīali ad inaīale:vt At ꝓcul excelſo
miratꝰ ꝟtice mōtis.Pro cacumīe ꝟtice dixit.q̄ eſt aīaliū tm̄.Quarto ab
inaīali tm̄ ad aīale:vt ſi tm̄ pectoꝛe robur cōſpicis.a ligno em̄ ad hoīem
tranſtulit.Quinto ab eo qd̄ p̄cedit ad id qd̄ ſeqtur:vt ſpem vultu ſimu
lat.ꝑ leticiā q̄ ꝓuenit ex ſpe.Sexto ab eo qd̄ ſequiꝶ id qd̄ p̄cedit:vt Me
riteqꝫ expectēt p̄mia palme.ꝑ ꝟtute ex qua palma ꝓcedit.Et eſt duplex
metaphoꝛa.ſcꝫ recipꝛoca:vt vnius ꝑtis.Recipꝛoca metaphoꝛa eſt q̄ fa/
cile cōuerti pōt:vt altū mare.celumqꝫ ꝓfundū.Poſſumꝰ em̄ cōuertere.ſcꝫ
altū celum.mareqꝫ ꝓfundū Unius partis metaphoꝛa eſt que cōuerti nō
poteſt:vt germinare vites.fluctuare ſegetes.volitare nubes.In iſtis em̄
rebus germina fluctus ꝛ alas non inuenimus.

Metaphora

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

talis figura
Pittatachreſis. vbi ſub nomine res alieno
Est exemplum
Catachreſ
Signatur ſic piſce carens piſcina vocatur
¶ Catachreſis eſt vſurpatio nominis alieni: vt piſcina eſt locus piſci-um nihilominus interdum ſumitur pro loco piſcibꝰ carente dum tamen ſit aquoſus. Aliud exemplum: vt patricida qui fratrem vel vxorem occidit. cum ille proprie eſt patricida qui patrem occidit

precedente talem figuram.
Metarepſ
Pro p̄ſeūte ſequēs poſitū faciet metalepſim
Vt cū ſignificas annos dic per tot ariſtas
¶ Metalepſis eſt dcō gradatim ꝑgens ad id qd̄ oſtēdit vt cum ſignificas annos tot ꝑ ariſtas. In quolibꝫ em̄ anno ꝓducunt ariſte. ⁊ iō ꝑ tot ariſtas. tot annos ſignificas. Aliud exēplū. vt ſpelūcis abdidit atris ab atris e. n̄ nigre intelliguntur. a nigris tenebroſe. ⁊ ꝑ hoc em̄ p̄ceps ꝓfunde

multos inuenimus illius figure
Plures eſſe modos repimus metonymie
Metony mia
pro qn̄ .i. ecōuerſo
Cum ꝓ cōtēto: quod cōtinet: aut viceuerſa
locatur .i. ecōuerſo
Ponitur. aut factor ꝓ facto vel retrouerte
¶ Metonymia eſt dictio ab vna ꝓpria ſignificatōe ad aliā ꝓpriā trāſla-ta Et fit ſex modis. Primo cū ponitur continēs pro cōtento: vt nec pateras libate iouis. pateras ꝓ vino. Secundo cum ponitur contentum pro continente: vt crateres magnos ſtatuunt ⁊ vina coronant. vina pro crateres. Tercio cum ponitur inuentor vel dominans pro inuento ſeu ſubiecto vt ſine cerere ⁊ baccho friget venus ꝓ ſine pane ⁊ vino. Quarto cum ponitur inuentū vel ſubiectum ꝓ inuentore vel domināte: vt vinum precemur pro bacchum. Quinto cum ponitur efficiēs pro effectu: vt meſtumqꝫ timorē. q̄ meſtum faciat. Sexto cum ponitur effectum ꝓ efficiente: vt ſi melior re-mis. infert em̄ velocitatem que per remos fit

talis figura exceſſus
Antono maſia
Antonomaſia ſolet excellentia dici
id eſt nomen ꝓprie qualitatis.
Si ꝓpriū taceas nomen ponens generale
hoc nomen proprium
Si dauid inſinuas nomē dicendo propheta
¶ Antonomaſia eſt ſignificatio vice nominis poſita vt Saturnia iuno. Et fit tribꝰ modis. ſcꝫ ab animo: vt magnanimuſqꝫ anchiſiades ꝓ eneas A corpe: vt atqꝫ his aligerum dictis affatur amorē ꝓ cupidine. Et ab ex

De antonoma

tranſ[illegible]cis dcõbus vt infelix puer atq3 impar cõgreſſ⁹ achilli ꝑ infelix troilus. Antonomaſia fit qñ nomẽ cõmune ponitur ꝓ ꝓprio vt cũ dicamus ꝓpheta intelligimus dauid. Et hoc fit vt excell entiã denotemus

Si iũgas ꝓpriũ voci rem ſignificanti

talis figura Eſt exemplũ

Fit epitheton. vt ſi dicas triſtia bella

Epitheton ẽ ꝑpoſita diſtinctio ꝓprio nomini. aut ornãdi aut deſtruendi. aut iudicandi cauſa. Ornãdi vt dia camilla. Deſtruẽdi. vt ſcelerumq3 inuentor vlixes. Judicãdi. vt lariſſeus achilles. Et fit tribus mõis. Primo ab aĩo. vt pi⁹ eneas ⁊ cõtẽptor diuũ mezẽti⁹ Scdo a corpore vt pulcer iuli⁹ ⁊ leta venus: Tercio extrinſecus. ⁊ hec in plures ſpẽs diuiſa ẽ Aut a loco. vt itac⁹ vlixes. Aut ab actu: vt enea nutrix caieta. Aut ab euentu. vt inſula diues opum tenedos

ſup aliquã integro id ẽ totũ pro parte

Si partẽ ſumas ꝓ toto vel viceuerſa

talem figuram Eſt exemplum

Synecdochen facies dicẽs hec eſt caput alba

¶ Synecdoche ẽ ſignificatio pleni intellectus cũ plus minus ve ꝓnũcias. Fit eñ ſi partẽ ſumas ꝓ toto. vt puppeſq3 tue pubeſq3 tuoꝝ. a puppibus eñ naues. ⁊ a pube oẽs ſocios ſignificat. aut ecõuerſo: vt ingẽs a vertice pontus. ꝓ ingens pars ponti. Duplex ẽ ſynecdoche. ſc3 cõſtructõis ⁊ locutõis. Synecdoche cõſtructõis cõtinet ſub ſchemate. ⁊ eſt ſpẽs antiptoſis. De ſynecdoche locutõis hic loquitur

talem figuram fingas

Onomatopeiam facies ſi nomine ſumas

De ſonitu tracta: ſic ſus ſcropha dicitur eſſe

¶ Onomatopeia eſt nomen fictum vl' de ſonitu tractũ: vt tinnitus aeris clangor tubaꝝ. Sic et3 ſ⁹ dr̃ eſſe ſcropha a ſoitu quẽ facit. ſic et3 titinabulũ. et taratanta dicta ſunt a ſonitu

Periphraſis circũloquiũ de iure vocatur

id eſt in ꝑlatõe ꝟboꝝ deſcribere cõgruam

Cum verbis curas attollere rem tibi gratã

Aut in re turpi verbis nõ turpibus vti

¶ Periphraſis eſt numeroſior dictionũ in diuerſa rei ſignificatõe cõgregatio ꝟboꝝ ambitu rem deſcribẽs Et fit duob9 mõis. Primo ornande rei cauſa q̃ pulcra eſt: vt venuſtatẽ ſplẽdide ꝓducat: vt Etiã ꝑma nouo ſpargebat lumine terras Titoni croceũ linquẽs aurora cubile. Poterat eñ dicere. Jã lucebat. vl' dies ortus erat. Scdo vitãde rei cauſa q̃ turpis ẽ. vt Fedita tẽ circuitu deuitet vt placidũq3 petiuit. Cõiugis effuſus gremio ꝑ mẽbra ſoporẽ. His eñ ꝟbis cõcubitum oſtendit

Epitheton

Synecdoc

Onomato peia

Periph

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Tranſcenſus veri manifeſtus hyperbole fiet

hyperbole. Aſtra ferit ſonus armorũ. clangorq́z tubarũ

¶ Auctor dicit ꝙ hyperbole eſt trãſcenſus manifeſtus. id ē exceſſus (ve/ri) id eſt v̄itatis. Et fit vel cauſa augendi: vt niue cand idior. vł minuē di: vt teſtudine tardior ibat

dictionum faciet talem figuram

Hyp̄batō Vocũ turbatus formabit hyperbaton ordo

Huiꝰ ſunt quīq́z ſpēs Syntheſis huic themeſis ac hyſtorologia ſubſũt

His ꝛ anaſtropha vult p̄ither parēthesis addi

¶ Hyperbaton ē v̄boꝝ trãſgreſſio quendam ordinem p̄turbans Cuius ſpecies ſunt q̄nq́z. ſcz hyſtrologia vł hyſteron protheron. ſyntheſis. themeſis. anaſtropha. parentheſis.

talis figura vocari

Hyſteron ꝛ ꝓtheron ſolet hyſterologia dici

ſcz hyſterologia debitum ordinem variat

Hec fit cũ rectã ſeriem ſententia mutat

Eſt exemplum

Hi cererē torrere parant ꝛ frangere ſaxo

¶ Hyſteron ꝓtherō vł hyſterologia fit q̄n mutatˀ ordo ſn̄ie cũ rcã ſerie verboꝝ: vt pz in hoc exēplo (Hi cererē ꝛc) Nã p̄us frãgere ſeu molere debēt cererē ꝛ granũ q̄ꝫ torrere ſeu decoquere. Aliud exēplũ. Mores mitis et menia cōdet. p̄us eīn menia cōduntˀ. deinde leges dantur

talis figura .i. ſermo

Syntheſis ſecunda Syntheſis eſt omni cōfuſa locutio parte

Eſt exemplum

Nos virtute lauat qui labem criminis ornat

¶ Syntheſis eſt obſcurũ hyperbaton ex omni p̄te cōfuſum: vt pz in il/lo exēplo (Nos v̄tute lauat ꝛc) Eſt em̄ ordo ille. qui lauat labem crimīs ornat nos v̄tute. Aliud exēplũ. Tris nothus abreptas in ſaxa latētia torquēt Saxa vocãt itali medijs que in fluctibꝫ aras. Quorum ordo eſt Tris ſcz naues abreptas nothus torquet in ſaxa Que ſcz ſaxa in his medijs fluctibꝫ latentia itali vocant aras

talem figuram in duas partes diuiſa

Tercia themaſis Dat themaſim binas in p̄tes dictio ſecta

Eſt boree regio ſeptē ſubiecta trioni

¶ Themaſis eſt vnius dcōis ſectio vna dcōne vel pluribꝫ interiectis: vt patet in textu (Eſt boree regio ſeptem ſubiecta trioni (Ecce ſeptē trioni ē vna dictio que diuiſa eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

De ſyntheſi

Dictio:ſ ſubſit:cū ſit precedere digna

talis figura Eſt exemplum

Fiet anaſtrapha ſic .ſurgit mare littora cōtra

Quarta a-
naſtrapha.

¶ Anaſtra pha ē ꝟboꝝ tīmmō ꝑpoſterꝰ ordo vt(ſurgit mare littora cō/
tra)Ecc: illa ꝑpō (cōtra) deberꝫ ꝑponi ſuo caſuali.ꝛ pꝰ poītur ſuo caſuali

id ē clauſula clauſulā interponis

In clauſa clauſam ſi cōmiſces alienam

talis figura prelia

Inde parētheſis eſt ꝑnceps.qꝛ bella parātur

Quīta pa-
rentheſis.

inimici ſatellitibus defendit

Hoſtes:militibus vrbes ꝑmunit ꝛ armis

¶ Parētheſis ē iterpoſita orō diuerſe ſnīe.vt pꝫ ī lrā Priceps(qꝛ bella
mināꝛ hoſtes.i)militibus ꝛbes ꝑmuīt ꝛ armis.Alō exēplū Eneas)neqꝫ
patriꝰ ꝯſiſtere mētē) Paſiꝰ amor rapidū ad naues ꝑmittit achatē.

ſignificat ſup ſignificatum

Cum deſignatur aliud qꝫ clauſula ſignat

talis figura ſup allegorie

Allegoria datur ſeptē ſpecies dabis illi

Allegoria
huiꝰ ſunt ſe
ptē ſpēs

iſte figure

He ſunt antiphracis charientiſmos ꝛ enigma

Atqꝫ paroemia ſarcaſmos ꝛ ironia

Antiſmos tandem predictis ſit ſocianda

¶ Allegoria ē tropus per ſimitudinē vel cōtrarium qua aliud ſignifica/
tur qꝫ dicitur vt laterē lauās .aerē verberans .id ē tempus perdēs vel in
utiliter expendens. Huius ſpecies enumerat auctor in littera.ꝛ ſubſeqn
ter declarat

prima ſpēs allegorie .i.cōtrarium ſenſum

Antiphraſis ſermo ſignās cōtraria dictis

Prima an
tiphraſis

id eſt denſum nemus luceſcit

Sic lucū dices quia raro luce niteſcit

¶ Antiphraſis eſt dcō ecōtrario ſignificās:vt beliū quaſi minime bonum
lucus quaſi mīme lucēs vł raro luceſcit.parca eo qꝛ mīme parcit

talis figura .i.dura ꝑlatto ꝟboꝝ

Eſt charientiſmos cum ꝓfers dura relatu

Scḋa chari
entiſmos

Gratius.hinc hamō nomē traxiſſe videtur

¶ Charientiſmos eſt de quo dura relatu gratius ꝓferunꝛ aliq̄:vt cū in/
terrogamus. Nunqd nos queſiuerit aliqs.reſpōdeaꝛ bona ſalus vel for
tuna.ex quo intelligiꝛ neminem nos queſiuiſſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

id eſt nō manifeſta ſententia talis figura
Obſcurus ſermo quaſi mirādus fit enigma

Tercia enigma

Eſt exemplum
Patrē progenies occidit matris in aluo
Quā mater genuit generauit filia matrem

Enigma eſt obſcura ſententia ꝑ occultam ſimilitudinē rex:vt(Patrē progenies ꝛc)Et de beato Thoma cantuarienſi ſintelligit ſ ia ipſe erat pater aīarum progenies vero humana occidit eum predicantem(in aluo matris)ſcz eccleſie.(Quā mater genuit) Per matrem ſignificatur aquā in glaciem conuerti.ꝛ ex eadem rurſus effluere

quarta paremia

Si preponātur ꝓuerbia publica dices
talem figuram
Eſſe paremiam lupus eſt ſermone ſub iſto

Paremia eſt accōmodatū rebus tempibuſqꝫ ꝓuerbium Rebꝫ:vt aduerſus ſtimulā calcitra.i.ſꝑbis reſiſte. Temporibꝫ vt lupus eſt in fabula id ē tace. Erant enī aliqui de aliquo fabulantes ꝛ ſupuenientes quaz odioſi eis:vt ſermo retrahatur alter eorum dicat hoc ꝓuerbium lupus ē in fabula quod etiam communiter vſitatur

Quita ſarcaſmos

talis figura
Sarcaſmos ſolet hoſtilis deriſio dici
iuuante ſepe loquendi
Auxiliante modo dicendi ſignificata

Sarcaſmos eſt plena odio atqꝫ hoſtilis deriſio(Auxiliāte mō dicendi ſignificata).i. cū talis deriſio fit cū modo:vt hic. Eſt agros ꝛ qꝫ bello troiane petiſti Heſperiam metire iacēs. Aliud exemplū in euāgelio. Alios ſaluos fecit ſeipm nō poteſt ſaluū facere. Si rex iſrl' eſt deſcēdat nūc de cruce ꝛ credimus ei. Itē Oēs quos ꝑcuſſiſti gladio mortui ſunt cum hoc dr alicui qui neminem gladio ꝑcuſſit. Sarcaſmos eſt figura quam cōmittimus mordendo aliquē in ſermone ꝛ huic contrariatur antiſmos

Sexta Ironia

dictiones .i.verbis talem figuram
Per voces dictis contraria dant ironiam

Ironia eſt orō ꝟborum ſenſus in cōtrariū reddēs ꝓnūciatis grauitate adiuta:vt hic nūc ꝛ in tiri lectū euertere parētis. Et dr ab iron qd eſt eleuare:qr in ſermone ironico eleuamus vultū ꝛ geſtū. Aliud exemplum Egregiā ꝟo laudē ꝛ ſpolia ampla referens. Tuqꝫ puerqꝫ tuus magnū ꝛ memorabile nomen. Una dolo diuū ſi femina victa duoꝝ eſt

Septima antiſmos

Urbane ludens verbis non concitus ira
illam figuram
Antiſmos facies.hircos mulgere laboras

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

De ſpēb9 al'ego

¶ Antiſmos eſt multiplicis ꝟtutis figura. Antiſmos em̄ notat̄ q̄cquid ruſtica ſimplicitate caret. ⁊ faceta ſatis vrbaritate expoſitū eſt: vt pȝ hic (hircos mulgere laboras) q̄n̄ tm̄ valet ſicut nihil facis. Ecce pulcꝝ exemplū antiſmos. Bauiꝰ ⁊ mœuius fuerūt duo poete paꝝ ſciētes ⁊ multum odiebāt ꝟgiliū. Virgilius em̄ hoc paruipēdēs voluit eos vrbane deludere. ⁊ ideo cōpoſuit iſta duo carmina. Qui bauiū non odit amet tua carmīa mœui. Atqꝫ idē iungat vulpes ⁊ mulgeat hircos Quaſi dicat ꝙ vtriuſqꝫ carmīa vilia erāt ⁊ tn̄ facit q̄ ſeq̄t eo cꝫtū q̄ iūgat vulpes ⁊ mulgeat hircos Itē antiſmos eſt cū dr̄ Fili mulieris vltra vitā rapiētis id ē filius meretricis dixit ſalue o nate Itē apl's. Vtinā ⁊ abſcōdant̄ qui vos cōturbāt. Et eſt antiſmos cōtraria figura de ſarcaſmos

talis figura ſup̄ minus notam
Eſt ⁊ homozeuſis quando rem ſignificabis
ſup̄ re magis nota ſup̄ p ſimilitudinem
Ex alia cui rem poſſis conferre priorem
ſupple rem
Que ſit nota minus p eam que notior extat
iſte figure
Tres ſpecies icon paradigma pabola ſubſunt

homozeuſ.

¶ Homozeuſis eſt minus note rei p ſimilitudinem eius (que magis eſt nota demōſtratio. Huius ſunt tres ſpēs ſcȝ icon: parabola ⁊ paradigma. Subſequenter declarat eaſdem ſpecies

eodem compatōem facit talem figuram
In ſimili genere: qui cōpat: efficit icon
ſup̄ figura antiquoꝝ talis figura
Hec ſolet ex vſu qn̄qꝫ parabola dici

Prima icoiricaſmos l' catariptoſ.

¶ Icon eſt pſonarum inter ſe vl' eoꝝ (que pſonis accidunt) compatio: vt Os humeroſqꝫ deo ſil'is Interp̄tat̄ icon imago. Et nota ꝙ in exēplo p̄dicto ſit compatio que ad deum in pulcritudine. Aliud exemplū Vidimus gloriam eius quaſi vnigeniti a patre. Item neqꝫ nubent neqꝫ nubentur. neqꝫ ducit vxores. neqꝫ em̄ vltra mori potuerunt. equales em̄ angelis ſunt. Hec figura ex vſu dici ſolet parabola

Secunda parabola

Sed dici poterit de iure parabola. ſi quis
.i. impares comparationem facit
Inter diſſimiles res compat: vtputa ſamen
.i. ꝟbum dei .i. qd̄ cecidit in terram bonam
Eſt euangeliū quod nutriuit bona terra
id eſt cecidit ſup lapidem .i. cecidit inter ſpinas
Quod petra ſuſcepit. qd̄ ſpine detinuerunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Regule notabi

Parabola eſt rerũ diſſimiliũ cõparatio (vtputa ſemẽ ⁊c̃) hoc eſt exẽpluͣ Silitudo exẽpli patet. ſi vbũ dñi pceptũ in corde boni viri nutrit. hoc fructificat. ⁊ in corde mali viri nõ. Sed p ſilitudinẽ clarius oñdit hocẽ Semẽ cõpatur euãgelio ſiue vbo dei. bona terra cõpatur bono cordi. petra cõpatur malo cordi. Aliud exẽplũ. At veluti magno in populo cũ ſepe coorta ẽ ſeditio. Et pabolã fit octo modis. Prima p habitus: vt qualis in eurote ripis. aut p iuga cynthi exercet diana choros Secũdo p magnitudinẽ vt Ceu duo nubigene cũ vtice mõtis. Tercio p colorẽ: vt In dum ſanguineo veluti violauerit oeſtro. Si qs ebur. Quarto p vocẽ: vt qualis mugitus fugit cũ ſaucius arã Taurus. Quinto p energiã: vt In ſegetẽ veluti cũ flãma furentib9 auſtris. Incidit. Sexto p altitudinẽ: vt Qualis aere liquẽtia flumina circũ. Siue padi ripis. Septimo p effectum: vt ſic funere pmo Attonite patuere domus cũ corpa nondũ cõclamata iaceãt Octauo p ſimilitudinẽ ⁊ veritatem: vt nõ ſic aggerib9 ruptis cum ſpumeus amnis. Erit.

talem figuram .i. pmo compatõem facit poſtea.

Tercia paradigma

Hic paradigma facit qui pmũ cõperat ⁊ poſt

Aſſignat ſimile. domini ſũt ſemina verbũ

ſup ſunt .i. que nõ habet deuotionem

Spine diuitie mens arida petra vocatur

Paradigma eſt enarratio exempla hortãtis ⁊ deterrẽtis Et fit qñ pmo fit cõpatio. ⁊ poſtea p talem ſilitudinem illa talis compatio declaratur: vt pz in lrã. Nã facta eſt mẽtio de ſemie de ſpinis ⁊ de petra ⁊ poſtea illi termini declarant hoc mõ. Semina ſunt vbũ dei. ſpine ſunt diuitie tpales. petra eſt mens arida. Et fit p modũ hortãtis: vt hic Antenor potuit mediis elapſus achiuis Illyricos penetrare ſinus ⁊c̃. Aliud exẽpluz vt Helias erit ſilis nobis paſſibilis. ⁊ orõne orauit vt nõ plueret ſuper terrã ⁊ nõ pluit. Item in euãgelio, Reſpicite volatilia celiq nõ ſerũt neq metunt neq cõgregãt in horrea. ſed pater veſter celeſtis paſcit ea Aut per modũ deterrẽtis. vt hic. Aut nõ ſic phrygius penetrat lacedemona. Ledeãq helenã troianas vexit ad vrbes. Aliud exemplũ habet in euãgelio. In illa hora q fuerit in tecto ⁊ vaſa eius in domo nõ deſcẽdat tollere illa. ⁊ qui in agro ſimiliter non redeat retro

Protheſioſ paralãge

ſup prepoſitiua ſeruãs pcatõem ſcz prepõnis

Iterius vox vna tenẽs vim prepoſitiue

talis figura

Vt ſupra pro de ſit protheſioſparalange

Executo ſingulatim de figuris ſcdm ordinẽ Donati. hic pſequit de qbuſdã figuris q pñt retorqueri diuerſimode ad pdictas. Dicit ergo q protheſioſparalange eſt vnius ppoſitõis p altera poſitio: vt ſuper pro de: vt in Virgilio. Multa ſuper pamo id eſt de priamo In p inter. vt accepit eũ in vlnas ſuas. i. inter vlnas Bñdicta tu in mulierib9. i. inter mulieres

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

De prothesios

et ſic de alijs. Et dr a prothesis qđ est prepoſitio. ⁊ paralange mutatio q̄ ſi mutatio prepoſitionis in prepoſitionem

pro qñ denotas
Cum plus ſignificas dicēs minus. hec tibi fiet Liptota
illa figura affirmando .i. duplex negatio
Liptota. fit ſub ea firmando negatio bina

¶ Liptota ē cū minus dicim⁹ ⁊ pl⁹ ſcam⁹: vt mihi iuſſa capeſcere fas eſt Uel fit qñ due negatões faciūt vnā affirmatõem: vt nōnūq̄ legi. i. multotiēs legi Et hʒ fieri ꝑ negatõem magis affirmādo ſnſam vt nō mediocriter cõturbat animus meus. i. valde cõturbat anim⁹ meus

talem figuram
Deſcribēdo locū topographiam faciemus. Topographia

¶ Topographia ē loci ꝟa deſcriptio: vt in Ouidio Et ſim⁹ adūcos modice falcat⁹ in arcus Aliud exēplū. Et in cõſpectu tenedos notiſſima fama inſula Eſt ⁊ alia figura dcā topothesia. ⁊ ē loci ficta deſcriptio ¶ Et in ſeceſſu lõgo locus inſula portū Efficit obiectu laterꝫ ⁊c̄

vt talis figura
Chronographia ſolet certū deſcribere locum

¶ Chronographia eſt tp̄is deſcriptio: vt in Ouidio Hancꝫ ſub aurora ſans dormitāte lucerna. Tpe quo cerni ſomnio vera ſolēt ⁊c̄ Et dr a chronos id eſt tempus ⁊ graphos ſcriptura. Aliud exēplū. Tempus erat q̊ prima quies mortalib⁹ egris Incipit ⁊c̄.

ſup̄ res .i. ecõuerſo
Si dicatur agens patiēs res vel viceuerſa Hypallagium
pro vel equali
Siue modo ſimili tibi fit cõuerſio facta
illa figura .i. bucce ꝑflauerūt fiſtulam
Fiet hypallagiū. perflauit fiſtula buccas

¶ Hypallagiū ē ordo ſnīe cū ꝟbis mutat⁹ Fit em̄ qñ agēs ponit̄ ꝑ patiente vl' ecõuerſo: vt pʒ in lrā (ꝑflauit fiſtula buccas). i. bucce ꝑflauerūt fiſtulā. Aliud exemplū Dare claſſib⁹ auſtros ꝑ claſſes auſtris

faciens talē figurā
Perſonāqꝫ nouā formans dat proſopopeiam ꝓſopopeia

¶ Proſopopeia ē noue ꝑſone fictio Fit em̄ qñ res aiata ⁊ rõnal' loq̄t̄ ad rē inaiatā vl' ecõuerſo. vt qñ rõnale loquit̄ ad irrõnale vel ecõuerſo

perſoue nō p̄nti diſpoſitus talis figura
Abſenti ſermo direct⁹ apoſtropha fiet Apoſtropha
ſup̄ perſone ſcꝫ in cõficiēdis epl'is
Hic loquor abſenti ſcripto dum mitto ſalutē

¶ Apoſtropha eſt ſermonis ⁊ ꝑſona ad ꝑſonā directio Et ſic fit: vt ſi fa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

ctus fuerit ſermo de aliquo in pſona tercia. ⁊ poſtea dirigat̃ ad eūdez in
ſcda pſona: vt. Nec te tua plurima panthu labantē pietas. ne apollis te/
xit Hu⁹ etiā exēpla plima repies in auctorib⁹ ⁊ in lrīs miſſiuis

ſup̄ nomē .i. nomen ſubſtantiuū mutatum

Endiadis. Eſt adiectiuū ſubſtantiuo reſolutum

.i. ſubſtantm̄ in adiectm̄ talem figuram facio

Aut ecōuerſo. ſic endiadim tibi formo

Armatumq̃ virum deſigno p arma virumq̃

Armatoq̃ viro decet. arma virūq̃ notare

¶ Endiadis eſt adiectiui in ſubſtantm̄ vl' ſubſtantiui in adiectm̄ pmu/
tatio ſiue reſolutio: vt in ṽgilio. Arma virūq̃ cano. ⁊ in lrā (Armatūq̃
vir̄. ⁊c̄) Et fit duob⁹ mōis ſcꝫ cōiunctim ⁊ diſiūctim. Coniunctim fit qn̄
adiectm̄ ⁊ ſubſtātm̄ ſimul ponunt̃ vt in lrā (vt armatūq̃ vir̄) Diſiūctim
fit qn̄ ſolū adiectiuū ponitur vel ſubſtantiuum

id eſt extra principale ꝓpoſitum diſcurrit

Echaſis Extra materiam deſcrib ēs vana vagatur

ſup̄ grāmatici ſic dictam

Auctor ⁊ hanc plures echaſim dixere figuram

¶ Echaſis ē quedā euagatio materie vl' ē digreſſio q̄dā a ṗncipali ma/
teria: vt apud georgica Virgilij in tēpeſta tis deſcriptōe a ꝓparet Sꝫ no
ta q̓ hec figura nihil valet niſi reuertat̃ ad ꝓpoſitū ſuū ſi fiat pulcra eſt

talis figura cōmittitur ſubſtantiuum

Emphaſis Emphaſis efficitur ſi fixum proprietatem

notificans locas adiectiuum

Deſignās pomis. vbi decet mobile poni

dico manifeſte pro eſt ſceleratus

Sic loquor expreſſe dicēs dauus eſt ſcelus ipſum

¶ Emphaſis eſt expreſſiua locutio. Et fit cū volētes exṗmere aliqđ acci
dēs vtimur noīe ſubſtātiuo p adiectiuo ſignificāte illud accidēs ad ma/
iorē expreſſionē: vt ſi ponat̃ ſcelus p ſcelerato. vt dauus eſt ipm ſcelus id
eſt ipſe dauus eſt ſceleratus. ⁊ nō eſt alius ſicut ipſe

talis figura reſoluēs p̄cedentia

ephexegeſ. Eſt ephexegeſis exponēs dicta priora

¶ Ephexegeſis ē ſuccincta expoſitio p̄cedentiū: vt hic Legerat hui⁹ a/
mor nomē titulūq̃ libelli Et hoc fit ad exṗmendū ſnīam intentā

pro qn̄ taces id eſt male talem figuram

Cum retices qđ turpe ſonat dices euphoniam

Euphonia Circuit hec. ⁊ reliquie dant religioq̃

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

De emphaſi

¶ Euphonia ē bona ſonoritas ĭ dcōe ꝯſiderata: vt ĭ hac dcōe (circuit) ꝛ ñ circumit (relicꝫ) ꝛ ñ rellicꝫ (r̄ligio) ꝛ ñ relligio (meridies) ꝛ ñ medidies

talis figura ſup̄ ſuppoſitum
Dicit̄ eſſe lepos ſermo directus ad vnum Lepos
dcōne pluralis numeri eſt exemplum
Vtens plurali. velut hic noſtis bene preſul

¶ Lepos interp̄tat̄ vrbanitas loquēdi. Et eſt lepos ad vnā ꝑſonā ꝑ plu/ralis numeri ſermonis directio: vt pꝫ in lrā (Noſtis bene p̄ſul) id eſt pre/latus. Hec figura inuenta eſt cauſa honoris

pro tali accidente locare
Pro numero numerum. ꝓ caſu ponere caſum Antithaſis
talis figura diſconuenientia
Sic facit antitheſis. inter ſe diſſona iungens
frequenter locari
Sepius audiui tempus pro tempore poni

Iudere ludebant ad lude n dumqꝫ vocabant
id eſt vnum tempus ponitur pro alio
In prophetijs mutantur tempora ſacris

¶ Antitheſis ē accn̄tis ꝓ accn̄te poſitio Et fit vn̄ caſus ponit̄ ꝓ caſu: vt vrbē quā ſtatuo vrā ē Nūer⁹ ꝓ nūero incꝫtū reſultat ĭproꝑetas ꝯſtructi/biliū: vt Turba ruūt Vl' aliter: vt multo milite .i. multis militibꝫ Tp̄s pro tp̄e Vlñ v̄gil'. Exaudiri gemitus ꝓ exaudiebat̄ Et in ꝓphetijs ponit̄ p̄/teritū ꝑfectū ꝓ futuro: vt in Daniele Affuit hircus ab aq̄lone ꝛc̄. vbi po/nit̄ affuit ꝓ aderit. ꝛ hoc fit cauſa maioris certitudinis

per talem figuram correſpondent
Verba ꝑ antitheton reſpondent vltima p̄mis Antitheton
Sunt daniel noe iob caſtus rectorqꝫ maritus

¶ Antitheton put ſumit̄ in hoc loco ē ſubſequētiū ad p̄cedētia reductio vt cū ſingula ſingul' corrn̄dēt: vt pꝫ in lrā (Sūt daniel ꝛc̄) Caſt⁹ reducit̄ ad li daniel. rcōr ad noe. marit⁹ ad iob Fit etiā antithetō cū ꝯtraria ꝯrijs opponunt̄: vt apud Ouidiū p̄mo metamorphoſeos. Frigida pugnabāt calidis. humētia ſiccis Mollia cū duris. ſine pōdera habētia pōdus.

id ē reſpōſum dans opponenda
Reſpondens ad ea tibi que ſunt obijcienda Antipopho/ra
cōmittis talem figuram queratur
Das antipophoram: cū nil tamē obijciatur

¶ Antipophora ē tacite obiectōi p̄lata rn̄ſio: vt h̄ ſonat lrā Exēplū habe/tur ĭ ouidio. Oīa nāqꝫ tuo ſenior te q̄re remiſſo. Retulerat nato neſtor at ille mihi Aliud exēplū. Nihil mihi reſcribas. attamē ipſe veni

contrarios talis figura
Senſus oppoſitos notat anticlaſis eodem

Anticlaſis.
Verbo nō obſto ſed toto poſſe reſiſto
¶ Anticlaſis ē ſnīe cōtrarie in orōe cōtinua poſitio: vt pȝ in lrā (Nō obſto. ſȝ toto poſſe reſiſto) Et dr̄ ab anti qđ ē cōtra. ⁊ claſis ſnīa

cū ſermone permutat talis figura ſententiam
Antimeta-bola.
Cum verbis vertit antimetabola ſenſum
Nō vt edas viuas. ſed edas vt viuere poſſis
¶ Antimetabola eſt in orōe cōtinua ſermonis cū ſnīa ꝑmutatio: vt pȝ in lrā (Nō vt edas viuas. ſed vt viuere poſſis edas

.i. loqui aliqđ aliquādo ſup̄ quod famur
apoſiopiſis
Incipimus fari quid q̄ quādoqȝ. ſed illud
voluntarie ceſſamus interrumpimus
Vltro deſinimus. intercipimuſqȝ tacendo
exigit talis figura
Vult apoſiopiſis dici defectio talis
¶ Apoſiopiſ (in coloribꝫ rhetoricis vocat̃ p̄ciſio Apoſiopiſ ē ſnīe ꝑ orōes interceptio. Et fit qñ incipimus fari quicq̄ȝ ex vltro. i. volūtarie (deſinimus illud) qđ intercipimus tacendo iſtud: vt in hoc exēplo Therētij. Ego ne illā q̄ illū. que me. que me nō. hoc eſt ne illaȝ digner adnētu meo. q̄ illū ꝓpoſuit mihi. q̄ me ſpernit. q̄ me nō ſuſcepit heri. Aliud exemplum. Nunquid ego recolo que tu. ſed dicere nolo

tal is figura vno locare aliud
Euphoniſ-mos.
Euphoniſmos erit ꝓ verbo ponere verbum
Exultat domini laudem mea lingua ſupermi
¶ Euphoniſmos eſt poſitio verbi ꝓ verbo. Unde pſal. Exultauit lingua mea iuſticiam tuam. id eſt cum exultatione cantauit. Etiam patet in lrā (Exultat domini laudem)

id eſt accidens variat talis figura
ſyneptheſ.
Contingens verbi mutat ſyneptheſis. ecce
id eſt vna creata ſcȝ eua ſup̄ mulieres
Vnica facta fuit mulier. q̄ ſunt modo plures
variatio .i. nrm̄ modū loquēdi
Illa ſed in noſtrū mutatio nō venit vſum
¶ Synepthesis ē acciñtis ꝑmutatio in orōe diuerſa Et ſic duobꝫ modis Primꝫ qñ fit ꝑmutatio numeroꝝ: vt pȝ in lrā (Unica mulier fcā fuit q̄ ſunt mō plures ⁊ cōtinet̃ ſub ſylepſi Scđo qñ fit ꝑmutatio ꝑſonaꝝ: vt h Dñi ē ſalus ⁊ ſup ꝑplm tuū bñdictio tua (Et hec ſpēs reducit̃ ad apo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

De ſyn̄epthesi

ſtrophā. Nota ꝙ hac figura nō licet nobis vti. iō dr̄ Illa ſed in nr̄m

.i. due ſpēs ista figura

Dicuntur bine ſpecies hec ſynthesis eſſe

ſup̄ dicta est ſup̄ illud accn̄s mutamus

Scilicet hec ⁊ ea qua ꝑſonā variamus

Nobis parce deus noſtros lauet ille reatus

¶ Quaſi dicat ꝙ ſynthesis fit duob; modis vt dicimus an̄ Cōſtrue (ſpecies ſynhtesis dicunt ee̅ bine ſcʒ hec) ſupple de vna dcm̄ est in p̄cedētib; ꝟ ſib; (⁊ ea qua). i. ꝑ quā (variamus). i. mutamus (ꝑſonam) vt pȝ ibi (Nobis parce deus. nrōs lauet ille reatus) Ecce p̄mo in ſcd̄a ꝑſona loq̄mur cū dicimus parce. Deinde in tercia cū dicimus lauet

exigit talis figura ſup̄ paucis ſignificare

Vult oligopomenon ex dictis plura notare — Oligopomenon.

.i. cognita relatione narrare

Noto ſermone ſic plura decet memorare

incēdit filiū regis ſcʒ helenā vxorē ſup̄ ꝑ vim illū viꝝ magnanimū.

ſcʒ carnal' troianoꝝ regē menelai ad bellū

Urit amor paridem. nuptā rapit. armat atrideȝ

vindicta. ſ. inter grecos et troianos templū palladis .i. poſtq̄ȝ troia capta fuerit ſuccēdit et funditus euertitur

Ultio pugnatur. fit machina. troia crematur

¶ Oligopomenon est ſub paucis ꝟbis multoꝝ cōp̄henſio: vt pȝ in textu: in quo ꝑ duos ꝟſiculos tota historia troiana cōp̄hendit. Aliud exemplū. Mors mala. mors intus malus actus. mors foris vſus. Tumba puella. puer lazarus iſta notant

declarans talis figura .i. ignota .i. ꝑ eq̄ ignota

Exponēs erit homophoſis nō nota ꝑ equa — homophoſ

incognita est exemplum

Vel magis ignota. dic alchitrop eſſe cauillā

Que tenet allidadam cū valdagora ſociatam

¶ Homophoſis est expoſitio ignoti ꝑ magis vl' eque ignotū: vt cū q̄rit quid est palmito as are. rn̄det. pretaxo as are vl' qn̄ ꝑ grecū exponit latinū: vt interrogādo q̄d ſit hō. ⁊ rn̄det antropos. Idē ē in exēplo lrē Pro cuius euidētia notandū ꝙ in aſtrolabio ſunt q̄dam tabule ad modū ligni vl' lapidis diſpoſite. quaꝝ vna dr̄ allidada. ⁊ alia valdagora q̄ ad inuicē cōiūcte ſunt mediāte cauilla q̄ dr̄ alchitrop

multotiēs plata reperit .i. ſacra ſcriptura

Sepe prius dicta geminat tibi theologia — Epimone

Epimoneqꝫ notat hec ſi repetitio fiat

Vt qđ dicetur: ſic certius eſſe probetur

Expectanda dauid expectans ſic geminauit

¶ Epimone eſt eiuſdē dcōis repetitio immediata: vt Amē amē dico vobis. Et ſic reducitur ad epizeuſim. Alij dicūt ꝙ epimone fit qñ dcō nō tota repitur. ſed ꝑncipiū tm̄ Vñ ps. Expectans expectaui dñm. Hec figura multū repitur in ſacra ſcriptura. Jdeo dicit (theologia gemiat tibi ſepe prius dicta) Et hoc fit vt illud quod dicet ſic ꝓbet eſſe certius. Deinde ponit exemplū Dauid dicentis. Expectando dauid ꝛc. Aliud exēplum Cantās cantabo. laudans laudabo

aliꝗue · aſſociantur · ſcꝫ deo

Antropoſ-patos — Si que ſunt hominis aſſignantur deitati

talis figura · ſupple eſt

Antropaſpatos eſt ſic ſepe dei legis iram

¶ Antropoſpatos eſt cū humane res aſſcribunt deo (ſic tu legis ſepe dei irā (vt in ps. Dñe ne in furore tuo arguas me. neqꝫ in ira tua corripias me. Jraſci em̄ ꝛ furere ſpectāt ad hoīes. ꝛ nō ad deum

Homopa-thion — Si ſint res aliꝗue concordi federe nexe

Jd quod ineſt vni reliquam dices operari

Si linguam cordi concordem dic meditari

Ac homopathion iſtam dic eſſe figuram

¶ Homopathion vł homopachion eſt attributio vnius ꝓprietatis alteri: vt innuit lrā. Cōſtrue igit ſic (Si aliꝗue res ſint nexe). i. cōiuncte (concordi federe) ad opatōem aliquā (tu dices reliquam). i. alterā earū (opari id quod ineſt vni) ipſaꝝ rerū. Deinde exēplificat dicens (Sic linguā cordi concordem ꝛc) Lingua em̄ ꝛ cor ſunt cōiuncte concordi federe. nā lingua proferre habet cor vero meditari. Si ergo attribuo ꝓprietatem cordis lingue vel ecōuerſo cōmitto predictam figuram: Vt dicendo lingua mea meditatur ꝛ cor loquitur

confirmatum · valeat · ſeruandum

Nil reor aſſertū quod non queat eſſe tenendum

notaui · vales · ſequi

Pluraqꝫ ſignaui que non debes imitari

¶ Qm̄ exigit modus ſciendi in ſcīa demōſtrata hinc ē ꝙ auctor finiturus ꝓpoſitū. ꝛ cōcludens docet modū intelligendi ea q̄ dixit Et qꝛ tripłx eſt grāmatica. ſcꝫ p̄ceptiua. ꝓmiſſiua ꝛ ꝓhibitiua. ideo cōcludens ſe excuſat p̄ceptiuā p̄cepiſſe ꝓmiſſiuā ꝓmiſiſſe ꝛ ꝓhibitiuā ꝓhibuiſſe. Cōſtrue.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Regule notabi

(Nil reor aſſertum).i.cōfirmatū in iſto opē(quod nō queat eſſe tenendū
Vel ſic(Nil reor eſſe tenendum quod nō queat eſſe aſſertum).i.cōfirma-
tum p auctores ſeu per aliquos auctorum

talem librum potestate auxiliante cōpleui
Octrinale dei virtute iuuante peregi
grāꝝ actiones o pater ſaluator
Grates reddo tibi genitor deus ꝛ tibi chriſte
id eſt fili id eſt o ſpirituſſancte
Nate dei deus. atqꝫ tibi deus halitus alme
Quas tres perſonas in idem credo deitatis

¶ Quia non eſt opus rectū cuius deus nō eſt finis ꝛ initiuꝫ. hoc auctor cognoſcens regratiat deo prī. deo filio ꝛ deo ſpūſancto. a quo incipit per quē mediauit. ꝛ in quo opus ſuū debite cōſummauit Cōſtrue ergo ſic. Ego (peregi) id eſt expleui (virtute dei) que eſt ipſe deus (iuuāte). i. auxiliāte Eſt eñ deus oīm bonorum cauſa per ſe Unde o (genitor deus) ego (reddo tibi grās). i. ago grās Et o (chriſte nate dei deus) reddo tibi grates (atqꝫ) p et o (halitus alme deus). i. o ſpūſſancte deꝰ reddo tibi grates Quas tres pſonas) ſcꝫ pr̄is ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti. (ego credo o in idem deitatis. id eſt vnam eſſentiam diuinitatis Ac ſi diceret quas tres pſonas ego credo eē vnum. licet alia pſona ſit patris. alia filij. alia ſpūſſancti. Cui quidē ſc licet deo tenemur gratiaꝝ actiones reddere: vt nos deducat p gratuꝫ principium ꝛ aptum mediū ad finem feliciſſimum.

¶ Alexandri grāmatici due partes tercia videlicet ꝛ quarta finiūt feliciter. Impreſſa Dauētrie p me Jacobū de breda Anno dn̄i. M. cccc. v. penultima menſis Decembris.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Antonius mancinellus insignis gram=
maticus, claruit et multa scripsit venetijs
circa annum domini 1490 omnia eius opera
elegantibus hisce versibus complectuntur

Verborum regimen, donatio, spica figurae,
Thesaurus, flores hic (vide et in patria) vigi=
lata prius.
gymnasium post roma dedit, commenta
maronis,
tum satyri, hinc flacci, versilogumque paris.
pomponi hortatu venetas deductus ad aras
laurenti limam scribis et inde modum.
Somnia quae major declaras scipio visus
Rhetoricenque simul vel ciceronis opus

vide joannes trithemius de script.
Ecclesiasticis pag 434

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 35